

374 01

๓๕๗๕

๗. 3

แนวทางการจัดการศึกษานอกโรงเรียนให้สอดคล้องกับโครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณ

ชายฝั่งทะเลตะวันออก : กรณีศึกษาในจังหวัดระยองด้วยเทคนิคเดลฟาย

ปริญญานิพนธ์

ของ

กาญจนา สุขประเสริฐ

13 ก.ย. 2536

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่

มีนาคม 2536

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

185791

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็น
สมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

.....ประธาน

(รองศาสตราจารย์ ดร. ปฐม นิคมานันต์)

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ เขียวศรี วิวิธสิริ)

คณะกรรมการสอบ

.....ประธาน

(รองศาสตราจารย์ ดร. ปฐม นิคมานันต์)

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ เขียวศรี วิวิธสิริ)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์ เลวลย์)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ศาสตราจารย์ ดร.สมพร บัวทอง)

วันที่...5...เดือน มีนาคม พ.ศ. 2536

ประกาศขอบคุณ

การทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้เพราะได้รับคำแนะนำ ปรีกษา และช่วยเหลือจากรองศาสตราจารย์ ดร.ปฐม นิคมานนท์ รองศาสตราจารย์เชียรศรี วิวิธสิริ ซึ่งเป็นกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์ เลวลย์ เป็นกรรมการสอบปริญญานิพนธ์ นอกจากนี้ยังได้รับความช่วยเหลือมาด้วยดีตั้งแต่ต้นจาก ดร.สมบัติ สุวรรณพิทักษ์ ซึ่งเป็นกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ แต่ในช่วงท้ายได้มีการกิจต้องเดินทางไปราชการต่างประเทศ ได้รับความร่วมมืออย่างดีในการตอบแบบสอบถามจากผู้เชี่ยวชาญ ได้รับความร่วมมือและช่วยเหลือจากศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดระยอง ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคตะวันออก และได้รับความร่วมมือช่วยเหลือจากบุคคลและหน่วยงานต่าง ๆ ที่ไม่ได้กล่าวนามอีกมาก ผู้วิจัยขอขอบพระคุณทุกท่านและทุกหน่วยงานที่ได้ให้ความอนุเคราะห์แก่ผู้วิจัยไว้ ณ โอกาสนี้

กาญจนา สุขประเสริฐ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการค้นคว้า	6
ความสำคัญของการค้นคว้า	7
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	7
ข้อตกลงเบื้องต้น	9
นิยามศัพท์เฉพาะ	10
2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า	11
แผนพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก	11
ผลกระทบจากโครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก	16
การจัดการศึกษานอกโรงเรียนในพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก	18
การดำเนินงานของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดระยอง	20
งานวิจัยด้านการศึกษานอกโรงเรียนในพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก	23
เทคนิคเดลฟาย	27
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	32
รูปแบบของการวิจัย	32
การเลือกผู้เชี่ยวชาญ	32
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	34
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	37
การวิเคราะห์ข้อมูล	38

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	38
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	41
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	41
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	42
ตอนที่ 1 สภาพปัญหา และผลกระทบที่สืบเนื่องจากโครงการ พัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก.....	42
ตอนที่ 2 แนวทางการจัดการศึกษานอกโรงเรียน.....	57
ตอนที่ 3 บทบาท ภารกิจ และแนวทางในการจัดการศึกษานอกโรงเรียน ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดระยอง.....	67
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	87
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	87
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	87
การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	88
ผลการศึกษาค้นคว้า.....	88
อภิปรายผล.....	97
ข้อเสนอแนะ.....	104
บรรณานุกรม.....	105
ภาคผนวก.....	111

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 ประเด็นคำถามและค่าสถิติจากการสอบถามรอบที่ 2 และ 3	43
2 ประเด็นคำถามและค่าสถิติจากการสอบถามรอบที่ 2 และ 3	57
3 ประเด็นคำถามและค่าสถิติจากการสอบถามรอบที่ 2 และ 3	68

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

1	ค่ามัธยฐานและค่าความเบี่ยงเบนควอไทล์ จากการใช้แบบสอบถามรอบที่ 3.....	55
2	ค่ามัธยฐานและค่าความเบี่ยงเบนควอไทล์ จากการใช้แบบสอบถามรอบที่ 3.....	65
3	ค่ามัธยฐานและค่าความเบี่ยงเบนควอไทล์ จากการใช้แบบสอบถามรอบที่ 3.....	85

ภูมิหลัง

ประเทศไทยได้ตั้งความมุ่งหมายที่จะพัฒนาประเทศไปสู่ความเป็นประเทศอุตสาหกรรมใหม่โดยใช้ยุทธศาสตร์การพัฒนาทางเศรษฐกิจที่มุ่งเน้นการส่งออก หมายถึงจะต้องมีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการผลิตในระบบเศรษฐกิจไทย โดยเฉพาะสาขาสถาปัตยกรรม เกษตรกรรม และการบริการ (บรรจง ชูสกุลชาติ. 2532 : 5 - 6)

โครงการพัฒนาไปสู่การเป็นประเทศอุตสาหกรรมที่ชัดเจน คือ การลงทุนเพื่อการพัฒนาอุตสาหกรรมในโครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก ซึ่งครอบคลุมพื้นที่ 3 จังหวัด คือ ชลบุรี ฉะเชิงเทรา และระยอง ในพื้นที่ทั้งหมด 8.3 ล้านไร่ หรือประมาณ 13,280 ตารางกิโลเมตร (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2529 : 2)

บริเวณพื้นที่ดังกล่าวมีความได้เปรียบในการพัฒนาให้เป็นแหล่งอุตสาหกรรมอยู่หลายประการ คือ เป็นบริเวณที่ก๊าซธรรมชาติที่ผลิตได้ในอ่าวไทยมาขึ้นบกที่ชายฝั่งจังหวัดระยอง มีลักษณะภูมิประเทศที่เอื้ออำนวยให้ก่อสร้างท่าเรือน้ำลึกขนาดใหญ่ได้ เป็นเขตที่ไม่ไกลจากกรุงเทพมหานคร และยังมีโครงสร้างพื้นฐานหลักที่ค่อนข้างสมบูรณ์อยู่แล้วทั้งระบบถนน ไฟฟ้า ท่าเรือพาณิชย์สัตว์ และสนามบินอยู่ตะเภาที่สามารถใช้งานได้ทันที (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก. 2528 : 1)

การพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออกได้เริ่มมีการวางแผนและปฏิบัติการอย่างจริงจังมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2524 โดยกำหนดแนวทางการพัฒนาพื้นที่บริเวณนี้ให้เป็นศูนย์กลางความเจริญแห่งใหม่ เพื่อสนับสนุนการกระจายกิจกรรมทางเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมไปสู่ส่วนภูมิภาคอย่างเป็นระบบ เป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมหลักและอุตสาหกรรมต่อเนื่องอื่น ๆ เพื่อเป็นแหล่งสร้างงานที่สำคัญเพิ่มขึ้นอีกแห่งหนึ่ง ทั้งนี้เป้าหมายที่จะทำให้ชายฝั่งทะเลตะวันออกเป็นประตูทางออกให้กับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในการส่งสินค้าออกไปจำหน่ายในต่างประเทศโดย

ไม่ต้องผ่านกรุงเทพมหานคร ในขณะที่เดียวกันจะจัดให้มีบริการด้านสังคมที่จำเป็น เพื่อสนับสนุน การลงทุนของเอกชนในพื้นที่นี้ โดยเฉพาะการพัฒนาฝีมือแรงงาน การให้การศึกษา สาธารณสุข และการควบคุมสภาวะสิ่งแวดล้อม (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเล ตะวันออก. 2531 : 1)

แผนงานการพัฒนาระยะแรกนี้คาดว่าจะก่อให้เกิดการจ้างแรงงานทั้งทางตรงและทาง อ้อมในภาคอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้นประมาณ 300,000 คน ซึ่งยังไม่รวมถึงแรงงานที่จะเกิดขึ้นอัน เนื่องมาจากกิจกรรมต่อเนื่องทางด้านพาณิชย์ และบริการอื่น ๆ ที่ติดตามมาอีก นอกจากนี้ยัง ช่วยประหยัดเงินตราต่างประเทศได้ประมาณปีละ 40,000 ล้านบาท (สำนักงานคณะกรรมการ พัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก. 2528 : 2)

โครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออกเป็นโครงการพัฒนาอุตสาหกรรม ระดับภูมิภาคขนาดใหญ่โครงการแรกของประเทศไทย ซึ่งจะก่อให้เกิดผลกระทบต่อประชากรใน บริเวณนี้อย่างใหญ่หลวงในแง่เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ตลอดจนการศึกษา (อมรา สวัสดิ์เสรี. 2529 : 12) โครงการต่าง ๆ ที่จะพัฒนาขึ้นในพื้นที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงวิถีการดำเนิน ชีวิต และการทำงานของประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ดังกล่าวมาแต่ดั้งเดิม และจะมีผลกระทบต่อ ผู้ที่คาดว่าจะอพยพเข้ามาอยู่ในชุมชนบริเวณนี้ ในอนาคตจะประกอบด้วยประชาชนที่มีวัฒนธรรม ประเพณี ค่านิยม ทัศนคติ ความเชื่อ และวิถีการดำเนินชีวิตที่แตกต่างกัน

บทบาทของภาคอุตสาหกรรมจะมีมากขึ้นโดยเฉพาะในบริเวณจังหวัดระยองและชลบุรี ภาคเกษตรกรรมจะมีบทบาทน้อยลง นอกจากนี้กิจกรรมทางเศรษฐกิจในสาขาการค้าและบริการ จะมีความสำคัญเพิ่มขึ้น ส่วนจังหวัดจะเข็งเทรา นั้นเนื่องจากไม่ได้มีแหล่งนิคมอุตสาหกรรมเกิด ขึ้นในพื้นที่ของจังหวัด การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของจังหวัดจะเข็งเทราจึงมองเห็นไม่ชัดเจน การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจดังกล่าวจะมีผลต่อรายได้ต่อหัวและการกระจายรายได้ของประชากรในจังหวัดทั้งสาม คาดว่าจะมีผลทำให้รายได้เฉลี่ยต่อหัวสูงขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2529 : 81 - 84)

นอกจากนี้อัตราการเพิ่มของประชากรในพื้นที่นี้จะสูงขึ้นทั้งที่เพิ่มตามปกติและการย้าย ถิ่นของแรงงาน คือ การเพิ่มของประชากรที่ย้ายถิ่นในช่วง 10 ปีข้างหน้า รวมกันแล้วจะมี ประมาณ 201,550 คน และเมื่อรวมกับจำนวนประชากรที่เพิ่มตามปกติแล้วจะมีประมาณ

2,120,250 คน ในปี พ.ศ. 2544 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2529 : 8) ทั้งนี้เพราะผลสืบเนื่องมาจากการเพิ่มขึ้นของการจ้างงาน และการเพิ่มของประชากรนี้จะเป็นตัวกำหนดความต้องการทางด้านสาธารณูปโภค สาธารณูปการ การศึกษา ตลอดจนสวัสดิการชุมชนด้านต่าง ๆ

ทางด้านสังคมและวัฒนธรรม ผลกระทบจากโครงการดังกล่าวก็จะมีทั้งด้านบวกและด้านลบผลทางด้านบวกจะเกิดขึ้นในเรื่องของการเกิดเมืองและคุณภาพของประชากรในเขตเมือง ซึ่งจะโยงไปถึงรูปแบบของการปกครองท้องถิ่น แบบแผนการใช้ชีวิตในชุมชนเมือง ตลอดจนการเกิดขึ้นเองของทัศนคติ และค่านิยมสมัยใหม่ในการทำงาน เช่น การเน้นความสำเร็จ ความเป็นตัวของตัวเอง และความมีวินัย ส่วนผลกระทบในด้านลบที่จะตามมาที่เด่นชัด ก็คือ สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและสภาพทางนิเวศวิทยาจะถูกทำลาย และได้รับผลเสียหายค่อนข้างมาก เพราะที่แล้วมาสังคมไทยยังไม่เคยมีประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จในการควบคุมมลพิษหรือความเสียหายอื่น ๆ ที่เป็นผลมาจากอุตสาหกรรมมาก่อนเลย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2529 : 135 - 136)

นอกจากนี้สภาพความเป็นเมืองที่เกิดขึ้นย่อมจะส่งผลต่อความเชื่อ ทัศนคติ และค่านิยมของผู้คน ดังผลการวิจัยของชัยพร วิชชาวุธ และคนอื่น ๆ (2527) พบว่าค่านิยมของคนในเมืองเปลี่ยนแปลงไปจากที่เคยเป็นอยู่และแตกต่างจากค่านิยมของคนในชนบท คนในเมืองจะมีความเชื่อเรื่องบุญกรรมน้อยลง เชื่อเรื่องความศักดิ์สิทธิ์และระบบอาวุโสน้อยลง เน้นความเป็นตัวของตัวเอง และมุ่งความสำเร็จมากขึ้น แนวโน้มของสภาพความเชื่อของคนในพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก ก็จะเป็นเช่นนั้น

ทางด้านการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2529 : 40 - 41) ได้วิเคราะห์สภาพการจัดการศึกษาของสามจังหวัดนี้ไว้ว่า จะต้องมีการปรับปรุงในด้านการเรียนการสอนทุกระดับและทุกระดับ ต้องพัฒนาระบบนิเทศการศึกษาให้เข้มแข็ง และการวางแผนการศึกษาในระดับจังหวัดจะต้องคำนึงถึงสภาพความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมในพื้นที่ที่จะเปลี่ยนจากภาคเกษตรไปสู่ภาคอุตสาหกรรม เพื่อมุ่งแก้ปัญหาในท้องถิ่น

จากสภาพการณ์ เจื่อนไซ และการคาดคะเนถึงความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ดังกล่าวมา ทำให้เกิดข้อวิตกเรื่องปัญหาช่องว่างระหว่างความก้าวหน้าจากการพัฒนา กับความเป็นอยู่ของ

ประชาชนในภูมิภาคนั้น ซึ่งจะแบ่งเป็นสังคม 2 ลักษณะ คือ สังคมอุตสาหกรรมหรือสังคมเมือง ส่วนหนึ่ง กับอีกส่วนหนึ่งคือสังคมชนบทเหมือนเดิม (ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคตะวันออก. 2530 : 1) ที่สำคัญคือประชากรในพื้นที่และบริเวณใกล้เคียงจะต้องเป็นผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวโดยตรง ซึ่งประชาชนเหล่านี้ก็คือทรัพยากรที่สำคัญที่สุดของการพัฒนาดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีการเตรียมประชาชนให้มีความพร้อมที่จะรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น

ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์นั้นเครื่องมือที่สำคัญที่สุดคือการศึกษาที่จะช่วยให้คนรู้จักปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ทุกสังคมยอมรับความสำคัญของการศึกษาโดยถือว่าการศึกษาคือเครื่องมือสำหรับพัฒนาคน อันเป็นปัจจัยสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาประเทศเราจึงสามารถกล่าวได้ว่าการศึกษาคือเครื่องกำหนดระดับความเจริญของสังคมและประเทศชาติ (ปฐม นิคมานนท์. 2528 : 2)

ปัจจุบันการศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งในและนอกระบบโรงเรียนได้แพร่ขยายออกไปอย่างกว้างขวาง ทำให้ประชาชนมีโอกาสที่จะได้รับการศึกษามากยิ่งขึ้น สามารถเลือกเรียนตามความถนัดและความสนใจ รวมทั้งเลือกรูปแบบที่เหมาะสมกับตน แต่ก็เป็นที่ยอมรับกันอยู่ว่าการจัดการศึกษาในระบบโรงเรียนมีข้อจำกัดค่อนข้างมาก ดังนั้นบทบาทของการศึกษานอกโรงเรียนที่จะมีต่อประชาชนส่วนใหญ่ที่อยู่นอกระบบโรงเรียน จึงเอื้อต่อการจัดการศึกษาเพื่อมวลชนกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ ได้อย่างทั่วถึง ซึ่งเป็นการประสานช่องว่างและเป็นการพัฒนาคุณภาพประชากร เพื่อรับกับโครงสร้างทางสังคมและเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไปตลอดเวลา

การจัดการศึกษานอกโรงเรียนในพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออกนั้น มีหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนเป็นจำนวนมากที่มีส่วนในการให้บริการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหน่วยงานใน 4 กระทรวงหลัก คือ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกระทรวงสาธารณสุข ซึ่งจากผลการวิจัยของ ชูเกียรติ ลีสุวรรณ และคนอื่น ๆ (2529) พบว่าหน่วยงานต่าง ๆ ในพื้นที่ได้มีการตื่นตัวที่จะให้การศึกษาอบรมแก่ประชาชน เพื่อให้ออกไปประกอบอาชีพที่สอดคล้องกับตลาดแรงงานในพื้นที่ในอนาคตมากยิ่งขึ้น และแนวโน้มสำคัญของการจัดการศึกษานอกโรงเรียนในอนาคตตามทัศนะของเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานในพื้นที่ส่วนใหญ่ จะเป็นการขยายด้านปริมาณงาน โดยขยายกิจกรรมและบริการที่มีอยู่เดิมออกไปมากกว่า ต้อง

ริเริ่มงานใหม่ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทาง เศรษฐกิจและสังคมของภูมิภาคแถบนั้น

การดำเนินงานการศึกษาออกโรงเรียนนั้น ในแต่ละจังหวัดมีศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดเป็นผู้รับผิดชอบทำหน้าที่ทั้งในการวางแผน ประสานงาน ส่งเสริม และสนับสนุนการจัดกิจกรรมการศึกษาออกโรงเรียนในระดับจังหวัด เพื่อให้กิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ เข้าถึงประชาชนกลุ่มเป้าหมายให้มากที่สุด ซึ่งในการจัดกิจกรรมนั้น ส่วนหนึ่งศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด เป็นผู้ดำเนินการเอง และอีกส่วนหนึ่งทำหน้าที่ประสานงาน ร่วมมือกับองค์กรท้องถิ่น และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อขยายบริการการศึกษาออกโรงเรียนให้กว้างขวาง และครอบคลุมทุกพื้นที่ที่อยู่ในความรับผิดชอบ (กรมการศึกษาออกโรงเรียน. 2529 : 4)

การจัดกิจกรรมการศึกษาออกโรงเรียนนั้น กรมการศึกษาออกโรงเรียนได้แบ่งกิจกรรมการศึกษาออกโรงเรียนเพื่อให้ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดนำไปเป็นแนวทางในการดำเนินงาน โดยแบ่งกิจกรรมการศึกษาออกโรงเรียนออกเป็น 3 ประเภทใหญ่ ๆ คือ การให้บริการความรู้พื้นฐาน การให้บริการความรู้และทักษะทางด้านอาชีพ และการให้บริการข่าวสารข้อมูล ทั้งนี้เพื่อขยายโอกาสทางการศึกษาให้แก่เด็ก เยาวชนและผู้ใหญ่ที่อยู่นอกระบบโรงเรียนให้ได้ รับการศึกษาที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิต มีพื้นฐานในการเรียนรู้ รู้จักคิดเป็น เห็นช่องทางในการประกอบอาชีพ มีคุณธรรมจริยธรรม ได้รับข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์และทันต่อเหตุการณ์ รวมทั้งมีโอกาสพัฒนาทักษะและวิชาชีพ ตามความจำเป็นอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต กิจกรรมดังกล่าวนี้จะเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายทั้งเยาวชนและผู้ใหญ่นอกระบบโรงเรียนจำนวนมาก ซึ่งบุคคลเหล่านี้มีบทบาทในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในพื้นที่ มีความหลากหลาย และยืดหยุ่น ที่จะช่วยตอบสนองความต้องการที่เหมาะสมกับประชากรแต่ละกลุ่ม

จากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจตามโครงการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเล ตะวันออกนั้นก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงทั้งในด้านสังคม วัฒนธรรมและเศรษฐกิจขึ้นในพื้นที่ ซึ่งจะส่งผลกระทบไปถึงการดำเนินงานการศึกษาออกโรงเรียน จึงจำเป็นต้องมีการปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงการดำเนินกิจกรรมการศึกษาออกโรงเรียนให้สอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลง โดยยึดหลักการที่ว่าจัดการศึกษาจะต้องมีความสอดคล้องกับสภาพ ปัญหา และความต้องการในการพัฒนาท้องถิ่น ดังนั้นเมื่อสภาพสังคมเปลี่ยนไป การจัดการศึกษาจะต้องปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับสภาพของการเปลี่ยนแปลงนั้นด้วยและการศึกษาควรเป็นตัวชี้้นำการเปลี่ยนแปลงของ

สังคม นั่นคือ นอกจากการศึกษามีหน้าที่พัฒนาคนให้พร้อมที่จะตอบสนองต่อปัญหาที่เผชิญอยู่ในปัจจุบันแล้ว การศึกษาควรจะช่วยเตรียมประชาชนให้มีความรู้ความสามารถ และทักษะที่จำเป็น เพื่อเตรียมการเผชิญกับปัญหาการเปลี่ยนแปลงในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงจำเป็นต้องศึกษาแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต และแนวทางในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงอันเนื่องมาจากโครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก เพื่อมุ่งพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียนให้ตรงกับความต้องการของประชาชนและสอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมโดยส่วนรวม ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาและการพัฒนา เพื่อหาแนวทางและข้อเสนอแนะในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดระยอง และนำข้อมูลที่ได้ไปประกอบการวางแผนในการพัฒนางานการศึกษานอกโรงเรียนของจังหวัดระยองให้มีประสิทธิภาพ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการประมวลความคิดเห็นของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาและการพัฒนา เพื่อหาแนวทางในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนในจังหวัดระยองให้สอดคล้องกับการพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก ซึ่งได้ตั้งความมุ่งหมายเฉพาะของการศึกษาค้นคว้าดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหา และตัวชี้บ่ง ในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนในพื้นที่จังหวัดระยอง เพื่อให้สอดคล้องกับโครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก
2. เพื่อประมวลความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวทางการจัดการศึกษานอกโรงเรียนในจังหวัดระยองโดยทั่วไป เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลงที่เกี่ยวข้องกับโครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก
3. เพื่อวิเคราะห์บทบาท ภารกิจ และแนวทางในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดระยอง ให้สอดคล้องกับสภาพของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอันเนื่องมาจากการดำเนินการในโครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ จะให้ประโยชน์ในทางปฏิบัติโดยตรงแก่หน่วยงานต่าง ๆ ที่จัดบริการการศึกษานอกโรงเรียนให้แก่ประชาชนในพื้นที่จังหวัดระยอง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดระยอง สามารถนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ไปใช้ประกอบการวางแผนเพื่อจัดบริการการศึกษานอกโรงเรียนในจังหวัดระยองให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับบทบาทและภารกิจของหน่วยงาน และเหมาะสมกับสภาพปัญหา และความต้องการ ในการพัฒนาพื้นที่จังหวัดระยองให้สอดคล้องกับแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงอันเนื่องมาจาก โครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาสภาพการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่จังหวัดระยองที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งมีทิศทางและเป้าหมายของการพัฒนาค่อนข้างชัดเจน ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ช่วยให้ได้ ข้อมูลที่เป็นรูปธรรมมาใช้ในการวางแผนการดำเนินงานของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน เพื่อเตรียมรับกับสภาพความเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคตอย่างทันทั่วถึง

นอกจากนี้ยังสามารถขยายผลการศึกษาค้นคว้าเพื่อนำไปใช้ประกอบการวางแผนการจัดการศึกษาในท้องที่จังหวัดอื่นในภาคตะวันออกที่มีแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงที่คล้ายคลึงกัน เช่น จังหวัดชลบุรี และบางส่วนของจังหวัดฉะเชิงเทรา

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้กำหนดขอบเขตดังนี้

1. ขอบเขตด้านพื้นที่ การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาสภาพการณ์ และแนวโน้มในการ จัดการศึกษานอกโรงเรียนในพื้นที่จังหวัดระยองเพียงจังหวัดเดียว ดังนั้นผลการศึกษาค้นคว้าจึง สามารถใช้อ้างอิงได้เฉพาะในกรณีของจังหวัดระยองเท่านั้น

2. ขอบเขตด้านเวลา การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการคาดคะเนแนวโน้มของการ เปลี่ยนแปลงและแนวทางในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนในพื้นที่จังหวัดระยองในช่วงของแผน พัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535 - 2539)

3. ขอบเขตด้านเนื้อหา เนื้อหาสำหรับการศึกษาคว้านำแบ่งเป็น 3 ประเด็นใหญ่ ๆ คือ

3.1 สภาพและปัญหาของจังหวัดระยองที่เป็นตัวชี้บ่งในการจัดการศึกษานอกโรงเรียน ได้แก่

- 1) สภาพและปัญหาด้านประชากร ได้แก่ โครงสร้างของประชากร การอพยพย้ายถิ่นของประชากร และปัญหาต่าง ๆ อันสืบเนื่องมาจากประชากร
- 2) สภาพและปัญหาด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ ลักษณะการประกอบอาชีพด้านการเกษตร อุตสาหกรรม และบริการ ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพ และความต้องการด้านการศึกษาเพื่อพัฒนาด้านเศรษฐกิจและอาชีพ
- 3) สภาพและปัญหาด้านสังคมและวัฒนธรรม ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคม วัฒนธรรม ความเชื่อ และค่านิยม ปัญหาที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคม วัฒนธรรม ความเชื่อและค่านิยม
- 4) สภาพและปัญหาด้านสภาพแวดล้อม ได้แก่ ปัญหาทางด้านมลพิษ ธรณีวิทยา และระบบนิเวศวิทยา ที่เกิดจากโรงงานอุตสาหกรรม

3.2 แนวทางการจัดการศึกษานอกโรงเรียนในจังหวัดระยอง ได้แก่ ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับการจัดการศึกษานอกโรงเรียนในจังหวัดระยอง โดยทั่วไป ประเด็นที่นำมาศึกษา ได้แก่

- 1) นโยบายการศึกษานอกโรงเรียนของจังหวัดระยองโดยทั่วไป
- 2) บทบาทและภารกิจของการศึกษานอกโรงเรียนโดยส่วนรวม
- 3) กลุ่มเป้าหมายของแต่ละหน่วยงาน
- 4) การประสานงานระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ

3.3 บทบาท ภารกิจ และแนวทางในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดระยอง ได้แก่ ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับการจัดการศึกษานอกโรงเรียนของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดระยอง ประเด็นที่นำมาศึกษา ได้แก่

- 1) บทบาทโดยทั่วไป
- 2) กิจกรรม

- 3) กลุ่มเป้าหมาย
- 4) วิธีการให้บริการ
- 5) เนื้อหา
- 6) การติดตามและประเมินผล
- 7) ปัญหาและอุปสรรค

ข้อตกลงเบื้องต้น

ในการวิจัยครั้งนี้มีข้อตกลงเบื้องต้น (Assumptions) ดังนี้

1. เชื่อว่าโครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก จะต้องมีการดำเนินการตามแผนของรัฐบาล
2. การดำเนินงานในโครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออกจะต้องส่งผลกระทบก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในพื้นที่จังหวัดระยอง เช่นเดียวกับจังหวัดอื่น ๆ ในภาคตะวันออก ได้แก่ ความเปลี่ยนแปลงในด้านประชากร ความเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจและอาชีพ ความเปลี่ยนแปลงในด้านสังคมและวัฒนธรรม และความเปลี่ยนแปลงด้านสภาพแวดล้อมและนิเวศวิทยา รวมถึงการเปลี่ยนแปลงด้านอื่น ๆ ที่สืบเนื่องจากการดำเนินงานในโครงการ
3. ความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นย่อมส่งผลกระทบต่อการจัดบริการการศึกษาทั้งในและนอกระบบโรงเรียน ดังนั้นการจัดการศึกษาจึงต้องให้สอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลง
4. เชื่อว่าการจัดการศึกษานอกโรงเรียนเป็นวิธีการหนึ่งที่ช่วยให้ประชาชนสามารถปรับตัวและพัฒนาความรู้ ความสามารถ ให้เหมาะสมกับสภาพของสังคมที่เปลี่ยนไป
5. เชื่อว่าข้อคิดเห็นและข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญ ด้วยกระบวนการวิจัยที่ใช้เทคนิคเดลฟาย เป็นข้อคิดเห็นและข้อมูลที่มีความเชื่อถือได้ สามารถนำไปใช้ประกอบการวางแผนการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดระยองได้ส่วนหนึ่ง

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การศึกษานอกโรงเรียน หมายถึง กิจกรรมการศึกษาที่จัดขึ้นนอกเหนือไปจากการจัดการศึกษาในระบบโรงเรียน กิจกรรมดังกล่าวอาจจะดำเนินการโดยหน่วยงานของรัฐหรือเอกชนก็ได้ การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้หมายถึงกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนที่จัดบริการให้แก่ประชาชนในจังหวัดระยอง ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น กิจกรรมการให้ความรู้สายสามัญ สายอาชีพ สาขาต่าง ๆ การฝึกอบรมหรือกิจกรรมการให้บริการข่าวสารข้อมูล ทั้งนี้เพื่อให้ประชาชนสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิต และปรับตัวได้สอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น
2. พื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก หมายถึง พื้นที่บริเวณที่รัฐบาลได้กำหนดเป็นเขตพัฒนาอุตสาหกรรม ตามโครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก ได้แก่ จังหวัดชลบุรี ระยอง และฉะเชิงเทรา ในการวิจัยครั้งนี้มุ่งเน้นเฉพาะพื้นที่จังหวัดระยอง
3. เทคนิคเดลฟาย หมายถึง วิธีการวิจัยรูปแบบหนึ่ง ซึ่งเป็นกระบวนการที่เสาะหาความคิดเห็นสอดคล้องกันของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับความเป็นไปได้ในอนาคต ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเวลา ทิศทาง หรือสภาพที่ต้องการจะให้เป็น ทั้งนี้โดยใช้วิธีการเสาะหาความคิดเห็นด้วยการใช้แบบสอบถามแทนการประชุมหรือสัมมนาโดยตรง
4. ผู้เชี่ยวชาญ หมายถึง ผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ในเรื่องที่จะทำการศึกษาค้นคว้าเป็นอย่างดี ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้หมายถึงบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาและการพัฒนาในจังหวัดระยอง จำนวน 30 คน ที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการให้ความคิดเห็นตามเนื้อหาของงานวิจัย

บทที่ 2

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้าในบทนี้ ได้นำเสนอเรียงลำดับหัวข้อดังนี้

1. แผนพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก
2. ผลกระทบจากโครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก
3. การจัดการศึกษานอกโรงเรียนในพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก
4. การดำเนินงานของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดระยอง
5. งานวิจัยด้านการศึกษานอกโรงเรียนในพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก
6. เทคนิคเดลฟาย

แผนพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก

การพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออกได้เริ่มมีการวางแผนการปฏิบัติงานอย่างจริงจังมาตั้งแต่ต้นปี พ.ศ. 2524 การพัฒนามีลักษณะเป็นแผนรูกตามเป้าหมายของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2525 - 2529) และดำเนินการอย่างต่อเนื่องในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530 - 2534) ที่จะสร้างโอกาสใหม่ทางเศรษฐกิจสำหรับการพัฒนาประเทศในอนาคต โดยการสร้างฐานเศรษฐกิจใหม่จากแนวทางเดิมที่เคยพึ่งพาผลผลิตทางการเกษตรเป็นหลัก เป็นการขยายแนวทางเลือกใหม่เข้าสู่การพัฒนาอุตสาหกรรมในรูปแบบต่าง ๆ โดยดำเนินการในลักษณะเป็นแผนงานแบบผสมผสานระหว่างโครงการต่าง ๆ ทั้งที่อยู่ในความรับผิดชอบของภาครัฐบาลที่จะเป็นผู้นำการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ สำหรับอุตสาหกรรมโดยตรง ทั้งทำเรื่องน้ำลึก ถนน รถไฟ การสื่อสาร โทรคมนาคม และโครงการสนับสนุนอื่น ๆ ภาคเอกชนจะเป็นผู้การลงทุนด้านอุตสาหกรรม ซึ่งระยะแรกรัฐบาลได้ร่วมลงทุนในอุตสาหกรรมขนาดใหญ่บางโครงการที่เหมาะสม และคุ้มครองการลงทุนทั้งในเชิงเศรษฐกิจและเชิงพาณิชย์ เช่น อุตสาหกรรมปิโตรเคมี อุตสาหกรรมปิโตรเคมี เป็นต้น (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก, 2531 : 1 - 4)

การพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออกจะครอบคลุมพื้นที่ 3 จังหวัด คือ จังหวัด ชลบุรี ระยอง และฉะเชิงเทรา ในพื้นที่ทั้งหมด 8.3 ล้านไร่ หรือประมาณ 13,280 ตาราง กิโลเมตร พื้นที่ในจังหวัดทั้งสามนี้มีความได้เปรียบในการพัฒนาเป็นแหล่งอุตสาหกรรมในแง่ต่าง ๆ ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2529 : 2)

1. เป็นบริเวณที่ก๊าซธรรมชาติที่ผลิตได้ในอ่าวไทยมาขึ้นบกที่ชายฝั่งจังหวัดระยอง ซึ่ง ก๊าซธรรมชาตินั้นนอกจากจะใช้เพื่อเป็นพลังงานทดแทนพลังงานที่ส่งเข้ามาจากต่างประเทศแล้ว ยังใช้เป็นวัตถุดิบที่สำคัญในการพัฒนาอุตสาหกรรม
2. เป็นเขตที่มีศักยภาพในการสร้างท่าเรือน้ำลึกขนาดใหญ่ เพราะมีลักษณะภูมิประเทศที่เอื้ออำนวย
3. เป็นบริเวณที่มีโครงสร้างพื้นฐาน (Infra structure) ที่ค่อนข้างพร้อม เมื่อเทียบกับภาคอื่น ๆ ของประเทศ เช่น ระบบถนน ไฟฟ้า การขนส่ง การสื่อสาร และการคมนาคม
4. เป็นเขตที่ไม่ไกลจากกรุงเทพมหานคร อันเป็นศูนย์กลางทางพาณิชยกรรม และ สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ จึงไม่น่าจะประสบกับอุปสรรคมากนักต่อการพัฒนาระยะแรก นอกจากนี้ยังเชื่อว่าพื้นที่ดังกล่าวจะไม่ประสบกับปัญหาสิ่งแวดล้อมมากนัก

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก (2528 : 1 - 12, 2531 : 1 - 4) ได้กำหนดสาระสำคัญของแผนพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออกไว้ดังนี้

1. นโยบายการพัฒนา

จากศักยภาพการพัฒนาอุตสาหกรรมในบริเวณพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออกที่มีอยู่ค่อนข้าง สูงนี้ จึงได้มีการกำหนดนโยบายหลักการพัฒนาไว้ 3 ประการคือ

1.1 เพื่อกระจายความเจริญและกิจกรรมทางเศรษฐกิจออกจากกรุงเทพมหานคร สู่ภูมิภาคอย่างเป็นระบบ

1.2 เพื่อปรับโครงสร้างอุตสาหกรรมของประเทศเข้าสู่โฉมหน้าอุตสาหกรรม สมัยใหม่ โดยในระยะแรกกำหนดจะใช้ทรัพยากรภายในประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งก๊าซธรรมชาติ แรงงาน และตลาดภายในประเทศเป็นหลัก

1.3 เพื่อเป็นศูนย์กลางที่จะสร้างความเชื่อมโยงระหว่างการพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และเป็นการเปิดประตูใหม่สำหรับการพัฒนาประเทศ

2. พื้นที่เป้าหมายการพัฒนา

ในการดำเนินงานได้กำหนดการแบ่งเขตพัฒนาออกเป็น 2 เขต คือ

2.1 บริเวณแหล่งอุตสาหกรรมหลักมาบตาพุด จังหวัดระยอง กำหนดให้เป็น แหล่งอุตสาหกรรมหลักที่เกี่ยวข้องกับการใช้ก๊าซธรรมชาติเป็นวัตถุดิบในการผลิต รวมทั้ง อุตสาหกรรมต่อเนื่องอื่น ๆ โดยรัฐจะจัดระบบบริการโครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่อุตสาหกรรมที่จะเกิดขึ้น

2.2 บริเวณแหล่งอุตสาหกรรมเบาแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี กำหนดให้เป็น แหล่งอุตสาหกรรมเบา และอุตสาหกรรมเพื่อการส่งออก โดยรัฐจะก่อสร้างระบบโครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่อุตสาหกรรมที่จะเกิดขึ้น

นอกจากพื้นที่เป้าหมาย 2 บริเวณดังกล่าวข้างต้นก็ยังได้กำหนดเป้าหมายการพัฒนา แหล่งชุมชนใกล้เคียงเพื่อสนับสนุนพื้นที่เป้าหมายดังกล่าวด้วย เช่น ปรับปรุงเมืองพัทยาให้เป็น ศูนย์กลางธุรกิจและพาณิชย์ สำหรับสนับสนุนการพัฒนาด้วย

3. องค์ประกอบของแผนงาน

องค์ประกอบของแผนงานนี้จะครอบคลุมเรื่องต่าง ๆ ในลักษณะที่สอดคล้องผสมผสาน กันทั้งในด้านเป้าหมาย และกำหนดเวลา ซึ่งประกอบด้วย 4 ส่วนใหญ่ ๆ คือ

3.1 การจัดระบบบริการด้านโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจมาสนับสนุนพื้นที่ เป้าหมาย ซึ่งเป็นส่วนที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบโดยตรงของรัฐบาล

3.2 การพัฒนาด้านอุตสาหกรรม ประกอบด้วย

3.2.1 อุตสาหกรรมหนักบริเวณมาบตาพุด ได้แก่ โรงแยกก๊าซธรรมชาติ ปิโตรเคมี ปิโตรเคมี ไซดาแอช และอุตสาหกรรมต่อเนื่องอื่น ๆ

3.2.2 อุตสาหกรรมเบาและเขตอุตสาหกรรมเพื่อการส่งออกบริเวณ แหลมฉบัง ได้แก่ การแปรรูปอาหารสัตว์ ผลิตอาหารสัตว์ อิเล็กทรอนิกส์ แปรรูปยาง ของเล่น เครื่องกีฬา อุตสาหกรรมประกอบรถยนต์ และอุตสาหกรรมอื่น ๆ

3.2.3 อุตสาหกรรมใหญ่อื่น ๆ ที่ภาคเอกชนแสดงความสนใจจะลงทุน ในบริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออกนี้ เช่น อู่ซ่อมเรือ โรงงานประกอบแท่นเจาะสำรวจในทะเล ฯลฯ

3.3 การพัฒนาชุมชนและบริการสังคม เพื่อรองรับแรงงานอุตสาหกรรมที่จะเพิ่มขึ้นรวมตลอดทั้งประชากรในท้องถิ่นที่มีอยู่เดิม ให้สามารถนำครอบครัวไปตั้งถิ่นฐาน และทำมาหากินได้อย่างเป็นการถาวร ได้แก่ การพัฒนาด้านที่อยู่อาศัย สถานศึกษาระดับต่าง ๆ ที่มีคุณภาพ ด้านสาธารณสุข และบริการสังคมด้านต่าง ๆ

3.4 ส่วนสนับสนุนอื่น ๆ เพื่อจูงใจให้เกิดการลงทุนของเอกชน โดยการให้สิทธิประโยชน์ด้านส่งเสริมการลงทุนแก่อุตสาหกรรมที่จะมาลงทุนในพื้นที่เป้าหมาย และการควบคุมป้องกันผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม โดยให้อุตสาหกรรมต่าง ๆ เลือกใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม เพื่อให้พื้นที่เป้าหมายการพัฒนาอุตสาหกรรมมีสภาพแวดล้อมเหมาะสมสำหรับใช้เป็นที่อยู่อาศัย และชุมชนด้วย

4. บทบาทของรัฐบาลในการพัฒนา

กล่าวโดยสรุปแล้วบทบาทหลักของรัฐบาลสำหรับการพัฒนาในระยะแรกจะประกอบด้วยกิจกรรมต่าง ๆ ดังนี้

- 4.1 การลงทุนพัฒนาและจัดระบบบริการด้านโครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ
- 4.2 การให้สิ่งจูงใจด้านการลงทุนสำหรับอุตสาหกรรมต่าง ๆ
- 4.3 การร่วมลงทุนในอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ที่ต้องใช้เงินลงทุนสูงบางโครงการ เช่น โครงการปิโตรเคมี
- 4.4 การเฝ้าอำนวยความสะดวกต่อการลงทุนด้านอุตสาหกรรมให้สามารถเกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็ว
- 4.5 การจัดหาแหล่งเงินทุนดอกเบี้ยต่ำให้อุตสาหกรรมขนาดใหญ่บางโครงการที่มีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจโดยรวม เช่น โครงการปิโตรเคมี
- 4.6 การติดต่อขอความร่วมมือจากต่างประเทศ ทั้งในเรื่องการจัดหาแหล่งเงินทุนและช่วยเหลือด้านเทคนิควิชาการ

5. บทบาทเอกชนในการร่วมพัฒนา

ภาคเอกชนจะมีบทบาทสำคัญในการร่วมมือพัฒนา คือ

- 5.1 การลงทุนพัฒนาด้านอุตสาหกรรมภายใต้โอกาสและการริเริ่มจัดระบบบริการด้านโครงสร้างพื้นฐาน การส่งเสริมการลงทุน และการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่อ

การลงทุนต่าง ๆ ของรัฐบาล

5.2 การให้ความร่วมมือต่อรัฐบาลด้านการควบคุมสภาวะสิ่งแวดล้อม โดยเลือกใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนาอุตสาหกรรมต่าง ๆ

5.3 การชักชวนผู้ลงทุนจากต่างประเทศมาร่วมลงทุนด้านอุตสาหกรรม

5.4 การเป็นผู้นำด้านการพัฒนาตลอดทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ สำหรับสินค้าอุตสาหกรรมประเภทต่าง ๆ

6. แผนการลงทุน

จากประมาณการเบื้องต้น แผนงานพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออกจะใช้งบลงทุนทั้งหมดประมาณ 100,000 ล้านบาท ประกอบด้วย

6.1 การลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐานประมาณร้อยละ 25 หรือ 25,000 ล้านบาท โดยแยกแหล่งเงินลงทุนออกได้เป็นแหล่งเงินกู้ร้อยละ 60 หรือ 15,000 ล้านบาท และงบประมาณร้อยละ 40 หรือ 10,000 ล้านบาท

6.2 การลงทุนด้านอุตสาหกรรมประมาณร้อยละ 75 หรือ 75,000 ล้านบาท โดยแยกแหล่งเงินทุนออกได้เป็น 2 ส่วน คือ ภาคเอกชนร้อยละ 75 หรือ 56,200 ล้านบาท ภาครัฐบาลร้อยละ 25 หรือ 18,800 ล้านบาท

ในส่วนของการลงทุนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานระยะแรกได้จัดเตรียมเงินกู้ และเงินบาทสำหรับก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานหลักไว้แล้ว เช่น นิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด ท่าเรือมาบตาพุด นิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบัง และท่าเรือแหลมฉบัง รวมทั้งโครงการสนับสนุนอื่น ๆ

ในส่วนของการลงทุนด้านอุตสาหกรรมซึ่งภาคเอกชนเป็นผู้นำการลงทุนนั้น ระยะแรก รัฐบาลได้ร่วมลงทุนในอุตสาหกรรมขนาดใหญ่บางโครงการที่มีความเหมาะสมและคุ้มค่าต่อการลงทุนทั้งในเชิงเศรษฐกิจและเชิงพาณิชย์ เช่น อุตสาหกรรมปิโตรเคมี และอุตสาหกรรมปิโตรเคมี นอกจากนี้มีนักลงทุนหลายรายทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ แสดงความประสงค์ที่จะมาลงทุนในอุตสาหกรรมต่อเนื่องของอุตสาหกรรมดังกล่าวในพื้นที่เป้าหมาย ทั้งในบริเวณมาบตาพุดและแหลมฉบัง

7. ผลประโยชน์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้น

แผนงานการพัฒนาระยะแรกนี้ คาดว่าจะก่อให้เกิดการจ้างงานทั้งทางตรงและทางอ้อม

ในภาคอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้นประมาณ 300,000 คน ซึ่งยังไม่รวมถึงแรงงานที่จะเกิดขึ้นอันเนื่องมาจากกิจกรรมต่อเนื่องทางด้านพาณิชย์และบริการอื่น ๆ ที่จะติดตามมาอีก อุตสาหกรรมต่าง ๆ ที่พัฒนาขึ้นมาในระยะแรกจะเป็นอุตสาหกรรมทดแทนการนำเข้าเป็นส่วนใหญ่ และจะช่วยประหยัดเงินตราต่างประเทศได้ประมาณปีละ 40,000 ล้านบาท สำหรับชุมชนในอนาคตที่จะเป็นผลติดตามมาจากแผนพัฒนานี้ อาจคาดการณ์ได้ว่า

- 7.1 เมืองชลบุรี จะเป็นศูนย์กลางของภูมิภาคที่ทวีความสำคัญมากยิ่งขึ้นทั้งในเชิงธุรกิจ การค้า และการบริหารงานภาครัฐบาล
- 7.2 แหลมฉบัง จะเป็นเมืองท่าสมัยใหม่ของประเทศ
- 7.3 พัทยา จะเป็นเมืองท่องเที่ยวควบคู่ไปกับศูนย์พาณิชย์ และธุรกิจการค้า
- 7.4 มาบตาพุด จะเป็นเมืองอุตสาหกรรมสมัยใหม่ของประเทศ
- 7.5 เมืองระยอง จะเป็นศูนย์บริการและฐานการศึกษา และวิจัยด้านเทคโนโลยี

ทั้งนี้ไม่รวมผลประโยชน์ทางอ้อมทางเศรษฐกิจและสังคมที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการพัฒนา เช่น การเพิ่มประสิทธิภาพในการขนส่งทางทะเล การลดปัญหาอัตราการขยายตัวของประชากรในกรุงเทพมหานคร ซึ่งทำให้เกิดปัญหาการจราจรติดขัด ปัญหาขาดแคลนที่อยู่อาศัย ปัญหาน้ำท่วมและปัญหามลพิษอื่น ๆ

ผลกระทบจากโครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก

โครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออกเป็นผลสืบเนื่องมาจากความมุ่งหมายที่จะพัฒนาประเทศไปสู่ความเป็นประเทศอุตสาหกรรมใหม่ ซึ่งจะต้องมีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางการผลิตในเศรษฐกิจไทยโดยเฉพาะในสาขาอุตสาหกรรม บริการ และเกษตรกรรม ทำให้ส่งผลกระทบมาถึงสภาพเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ตลอดจนการศึกษา

ในที่นี้จะขอกล่าวถึงผลกระทบจากโครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออกในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. ประชากร ได้มีการคาดคะเนไว้แล้วว่าประชากรในพื้นที่จะมีจำนวนเพิ่มขึ้น และการเพิ่มขึ้นจะไม่เป็นการเพิ่มถาวร แต่เป็นการเพิ่มในระยะที่มีการขยายตัวของอุตสาหกรรม

และประชากรในพื้นที่นี้ต้องการเป็นแรงงานมีฝีมือและกึ่งฝีมือ ไม่ใช่แรงงานไร้ฝีมือ เช่น ชาวไร่ ชาวนา แรงงานไร้ฝีมือดังกล่าวจะอพยพเข้ามาทำงานได้แต่งานก่อสร้างในระยะแรก หลังจากนั้นก็จะว่างงาน การขยายตัวของอุตสาหกรรมจะช่วยระงับการย้ายถิ่นเข้าสู่กรุงเทพมหานคร ของประชากรในภูมิภาคได้บ้าง

2. สภาวะแวดล้อม คาดว่าการก่อสร้างโรงงานอุตสาหกรรมหนักและอุตสาหกรรม ขนาดเบาจะทำให้เกิดผลเสียต่อสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ ได้แก่ คุณภาพน้ำ-ผิวดิน คุณภาพ น้ำใต้ดิน คุณภาพอากาศ เสียง กลิ่น และธรรมชาติวิทยา เนื่องจากอุตสาหกรรมต่าง ๆ ก่อให้เกิด มลพิษทั้งที่เป็นของเหลวและของแข็ง มลพิษของเหลวจะถูกระบายลงสู่ทะเล และอาจซึมลงสู่ น้ำบาดาลใต้ดิน มลพิษของแข็งจะทำให้อากาศเสีย ระบบนิเวศวิทยาจะได้รับผลเสีย สัตว์น้ำ ชีววิทยาในน้ำ และนกจะถูกกระทบกระเทือนเป็นผลเสียโดยตรงในระยะยาว ทำให้อ่าวไทยซึ่ง ปกติมีความอุดมสมบูรณ์ มีระบบนิเวศวิทยาที่เหมาะสม จะเกิดสภาพขาดสมดุลย์ (ไกรยุทธ อธิรัตนานันท์ และสุวัฒนา ธาดานิติ. 2528)

3. สังคม การพัฒนาอุตสาหกรรมของโครงการในพื้นที่ ทำให้มีการขยายตัวของ ความเป็นเมืองมากขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อถ่วงดุลย์กรุงเทพมหานคร จึงทำให้เกิดภาวะท้น สมัย ประชากรในเมืองจะมีวิถีชีวิตและความเชื่อแบบสมัยใหม่

สภาพความเป็นเมืองที่จะเกิดขึ้นทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับความเชื่อและค่านิ ยมของคน ค่านิยมของคนในเมืองจะมีความเชื่อเรื่องบุญกรรม ศาสนา ความกตัญญู และระบบ อาวุโสอ่อนโยน เน้นความเป็นตัวของตัวเอง และมุ่งหวังความสำเร็จมากขึ้น (ชัยพร วิชชาวุธ และคนอื่น ๆ. 2527)

บทบาทของเครือญาติจะลดน้อยลง และสถาบันครอบครัวจะถูกกระทบกระเทือน จะมีผู้ ละเมิดกฎระเบียบเพื่อผลประโยชน์ส่วนตนมากขึ้น ทำให้เกิดการเสียระเบียบทางสังคม

4. วัฒนธรรม วัฒนธรรมของคนในพื้นที่จะเน้นแบบแผนความเป็นอยู่ของสังคมสมัยใหม่ สื่อมวลชนจะมีอิทธิพลมากขึ้น ถ้าไม่มีการสืบทอดมรดกวัฒนธรรม ประเพณีความเป็นมา สถานที่ ทางประวัติศาสตร์ ก็จะถูกกลืนและลืมเลือนไปในที่สุด จะมีการผสมกลมกลืนทางวัฒนธรรมของ กลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ

5. เศรษฐกิจ โครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก จะทำให้โครงสร้าง

เศรษฐกิจของประเทศไทยโดยส่วนรวมจะค่อย ๆ เปลี่ยนจากเกษตรกรรมมาเน้นทางอุตสาหกรรมมากขึ้น มีการตอบสนองจากเอกชนในด้านการลงทุน และจะทำให้เป็นประเทศเกิดใหม่ทางอุตสาหกรรม พิจารณาในแง่ของมูลค่าผลิตภัณฑ์รายได้ประชาชาติ การจ้างงาน และการส่งออก เนื่องด้วยจะมีการใช้วัตถุดิบจากเกษตรกรรมในอุตสาหกรรมทางการเกษตร จึงจะมีการพัฒนาการผลิตทางการเกษตรให้มีประสิทธิภาพสูงควบคู่กันด้วย

การขยายตัวของอุตสาหกรรมทำให้มีโอกาสในการสร้างงานและการจ้างงาน รายได้ที่เกิดขึ้นจะไปเลี้ยงการเติบโตของตัวเมือง ลักษณะการกระจายรายได้ในชนบทจะเลวลง แรงงานในวัยทำงานจะอพยพอยู่ในเมือง คนในชนบทจะมีแต่พวกที่ไม่ได้อยู่ในวัยทำงาน

โครงการพัฒนานี้จะสร้างงานโดยตรงขึ้นประมาณ 62,600 คน โดยงานที่จะเกิดขึ้นนี้จะเป็นงานด้านการก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐาน และอุตสาหกรรมในช่วงแรก ๆ ส่วนงานอื่น ๆ จะทยอยตามมาเมื่อมีอุตสาหกรรมเบาเกิดขึ้น นอกจากนี้ก็จะมีงานอื่น ๆ เกิดขึ้นในกิจกรรมการท่องเที่ยวการศึกษาและสำนักงาน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2529 : 22)

การจัดการศึกษานอกโรงเรียนพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก

หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนเป็นจำนวนมากได้มีส่วนในการให้บริการการศึกษานอกโรงเรียนในพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก โดยเฉพาะอย่างยิ่งหน่วยงานในสังกัด 4 กระทรวงหลักในการพัฒนาชนบท หน่วยงานสำคัญที่มีที่ตั้งในจังหวัดจะเข้เกรา ชลบุรี และระยองที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษานอกโรงเรียน ได้แก่ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด สำนักงานเกษตรจังหวัด และสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด

ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเป็นหน่วยงานสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ กิจกรรมของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนค่อนข้างจะหลากหลายตามสภาพและความต้องการของประชากรกลุ่มต่าง ๆ โดยอาจแบ่งกิจกรรมดังกล่าวออกเป็น 3 กลุ่มคือ กิจกรรมการให้การศึกษาพื้นฐาน การฝึกทักษะอาชีพ และการให้ข่าวสารข้อมูล บุคลากรที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษานอกโรงเรียน นอกจากเจ้าหน้าที่ประจำแล้ว ยังมีครู/วิทยากรที่เป็นครูในระบบโรงเรียนปกติ และผู้ชำนาญการในท้องถิ่นที่ผ่านการอบรมแล้ว ปฏิบัติงานโดยได้รับ

คำตอบแทน นอกจากนี้ยังมีอาสาสมัครเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนอีกด้วย

สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดเป็นหน่วยงานในสังกัดกรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย กิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนของกรมการพัฒนาชุมชนเน้นการมีส่วนร่วมและความสามารถในการพึ่งตนเอง โดยให้การศึกษาแก่องค์กรท้องถิ่น ผู้นำชุมชน และสมาชิกกลุ่มต่าง ๆ เช่น กลุ่มสตรี กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มเยาวชน เป็นต้น โดยมีพัฒนากรหรืออาสาสมัครพัฒนาชุมชนรับผิดชอบการพัฒนาตามตำบลต่าง ๆ นอกจากนี้สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดยังมีระบบข้อมูลเกี่ยวกับสภาพพื้นที่ของตำบล หมู่บ้าน ซึ่งสามารถนำมาประกอบการพิจารณา วางแผน และการปฏิบัติงานการศึกษาโรงเรียนในระดับพื้นที่ได้ดีพอสมควร

สำนักงานเกษตรจังหวัดเป็นหน่วยงานในสังกัดกรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนของสำนักงานเกษตรจังหวัดจะมุ่งไปที่เกษตรกรโดยตรงโดยการจัดการฝึกอบรม การทดลองสาธิตในพื้นที่ การเผยแพร่เอกสารส่งเสริมต่าง ๆ และการจัดนิทรรศการ เป็นต้น เนื้อหาที่ให้การศึกษอบรมทั้งทางการปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ การแปรรูป ผลผลิตทางการเกษตรและความรู้ทั่วไป ในระดับหมู่บ้านจะมีเกษตรกรผู้นำเป็นผู้ช่วยเหลือในการถ่ายทอดเทคโนโลยีทางการเกษตรไปยังเกษตรกรอีกด้วย

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ให้บริการการศึกษานอกโรงเรียนแก่ประชาชนทั่วไปทางด้านสุขภาพ อนามัย สาธารณสุข และโภชนาการ โดยการฝึกอบรมระยะสั้น การสาธิต การจัดนิทรรศการและการเผยแพร่เอกสารส่งเสริมต่าง ๆ ในระดับหมู่บ้านจะมีผู้สื่อข่าวสาธารณสุข และอาสาสมัครสาธารณสุขมูลฐานประจำหมู่บ้านกระจายไปทั่วทุกหมู่บ้าน บุคลากรเหล่านี้มีส่วนช่วยในการให้การศึกษานอกโรงเรียนแก่ประชาชนทั่วไป

นอกจากนี้ยังมีบางหน่วยงานที่ได้จัดการศึกษานอกโรงเรียนในลักษณะที่เป็นกิจกรรมเสริมโครงการอื่น ๆ ของหน่วยงาน เช่น การอบรมการผลิตอุตสาหกรรมในครัวเรือนของสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด การฝึกอบรมพนักงานบริการของสำนักงานจังหวัด การเผยแพร่ความรู้ ด้านการสหกรณ์โดยสำนักงานสหกรณ์จังหวัด การอบรมเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัด การส่งเสริมการเพาะเลี้ยงปลาของสำนักงานประมงจังหวัด และการรณรงค์เพื่อต่อต้านอบายมุขของศูนย์วัฒนธรรม เป็นต้น

รายชื่อหน่วยงานต่าง ๆ ที่ได้กล่าวถึงมาแล้ว เป็นหน่วยงานที่กระจายอยู่ทุกจังหวัด แต่

ยังมีหน่วยงานอื่นทั้งภาครัฐและเอกชนซึ่งไม่ได้มีอยู่ทุกจังหวัด และหน่วยงานเหล่านี้ก็มีบทบาทในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนในพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออกเช่นกัน หน่วยงานเหล่านี้ เช่น ในจังหวัดชลบุรีจะมีสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานภาคตะวันออก โรงเรียนสารพัดช่าง สถาบันฝึกอบรบวิชาการ โรงแรมและการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย จิตภาวันวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา ฯลฯ ส่วนของจังหวัดระยองก็มีสถาบันพัฒนาที่ดิน สำนักงานส่งเสริมการทำสวนยาง สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคตะวันออก ฯลฯ และจังหวัดฉะเชิงเทราจะมีวิทยาลัยครู วิทยาลัยเทคนิค ฯลฯ

เราจะเห็นได้ว่าในพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออกมีหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนเป็นจำนวนมากที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษานอกโรงเรียน ซึ่งยังมีหน่วยงานอีกจำนวนมากที่มิได้กล่าวถึงในที่นี้ นอกเหนือจากหน่วยงานต่าง ๆ ดังกล่าวแล้วมณฑลชนต่าง ๆ ก็มีบทบาทสำคัญในการให้บริการการศึกษานอกโรงเรียนแก่ประชาชนในพื้นที่ ได้แก่ สถานีโทรทัศน์ช่องต่าง ๆ บริการโทรทัศน์ทางสายของจังหวัดระยอง สถานีวิทยุท้องถิ่น หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น และการกระจายเสียงตามสายภายในเขตเทศบาลและสุขาภิบาล

การดำเนินงานของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดระยอง

ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการบริหารการศึกษานอกโรงเรียนทุกรูปแบบ จัดทำแผนและโครงการปฏิบัติงาน สำรวจ ส่งเสริม สนับสนุน ประสานงาน ให้ความร่วมมือ อุดหนุนและการบริการการศึกษา ดำเนินการเกี่ยวกับห้องสมุด การศึกษาสายสามัญ และการศึกษาสายอาชีพ ควบคุมดูแล ตรวจสอบ ติดตาม และรายงานการศึกษา ฝึกอบรม ประชุม สัมมนา เจ้าหน้าที่ คณะกรรมการ ดำเนินงานระดับชุมชนหรือท้องถิ่น หรือบุคลากรอื่นใดในลักษณะเดียวกัน ประเมินมาตรฐานและออกหลักฐานทางการศึกษา ให้การศึกษาดูแบบแก่ประชาชนที่อยู่นอกกระบบโรงเรียน ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายเกี่ยวกับงานการศึกษานอกโรงเรียน (ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดระยอง. 2533 : 1)

การจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดแบ่งออกเป็น 3 ประเภทใหญ่ ๆ ดังนี้ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2529 : 5 - 13)

1. การให้บริการความรู้พื้นฐาน เป็นการจัดการศึกษาเพื่อให้ประชาชนมีความรู้พื้นฐานในการดำรงชีวิต โดยมุ่งช่วยให้ผู้เรียนสามารถคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น มีเครื่องมือในการแสวงหาความรู้เพิ่มเติม และแสวงหาข้อมูลต่าง ๆ มาให้ประกอบการคิด ตัดสินใจในการแก้ปัญหาประจำวัน กิจกรรมประเภทนี้มีหลายลักษณะ ตั้งแต่ขั้นเริ่มต้นของการอ่านออกเขียนได้จนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ทั้งนี้เพื่อที่จะสนองความจำเป็นพื้นฐานของแต่ละบุคคลซึ่งไม่เหมือนกัน ได้แก่ การรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือ การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐาน การศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ

2. การให้บริการความรู้ทักษะอาชีพ เป็นการจัดการศึกษาเพื่อให้ประชาชนมีความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ โดยมุ่งช่วยให้ผู้เรียนสามารถมองเห็นช่องทางทำมาหากิน คิดเป็น แก้ปัญหาเป็น และมีทัศนคติที่ดีในการทำงานและการประกอบอาชีพอิสระ รับจ้างในตลาดแรงงานหรือปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่ของตนเองและชุมชน กิจกรรมประเภทนี้มีหลายลักษณะ โดยการจัดหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนให้มีความยืดหยุ่นเหมาะสมกับสภาพและความต้องการของบุคคลและชุมชน โดยให้เสริมรับกับการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนรูปแบบอื่น ๆ ตามแนวทางการจัดการศึกษาตลอดชีวิต ได้แก่ การจัดหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น และการจัดกลุ่มสนใจ

3. การให้บริการข่าวสารข้อมูล เป็นการจัดการศึกษาเพื่อให้ประชาชนมีนิสัยรักการอ่าน รู้จักศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง และพัฒนาตนเองให้มีความรู้ทันต่อเหตุการณ์ เพื่อเป็นข้อมูลในการตัดสินใจแก้ปัญหาประจำวัน กิจกรรมประเภทนี้มีหลายลักษณะ ทั้งในลักษณะของการจัดห้องสมุดประชาชน ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน การจัดหน่วยโสตทัศนศึกษา การจัดรายการวิทยุและโทรทัศน์การผลิตรายการวีดีโอเพื่อการศึกษา การผลิตหนังสือพิมพ์แผ่นพับและเอกสารเสริมความรู้ การจัดพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์และห้องฟ้าจำลอง

การจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนทั้ง 3 ประเภทนี้ มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับการดำเนินชีวิตของประชาชน และเป็นการส่งเสริมให้ประชาชนได้เรียนรู้ตลอดชีวิต

ในปีงบประมาณ 2535 ที่ผ่านมา ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดระยองได้ดำเนินการให้บริการการศึกษานอกโรงเรียนแก่ประชาชนโดยทั่วไปในจังหวัดระยอง ดังนี้ (ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดระยอง. 2535 :1 - 12)

1. การให้บริการความรู้พื้นฐาน ได้ให้บริการดังนี้

1.1 การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐาน เปิดสอน 9 ห้องเรียน ผู้เข้าเรียน 139 คน มีครูอาสาสมัครจำนวน 17 คน

1.2 การศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญประเภทชั้นเรียน เปิดสอน 5 โรงเรียนแบ่งออกเป็น

ระดับประถม นักศึกษา 307 คน

ระดับ ม.ต้น นักศึกษา 427 คน

1.3 การศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญประเภททางไกล

ระดับประถม นักศึกษา 430 คน

ระดับ ม.ต้น นักศึกษา 5,834 คน

ระดับ ม.ปลาย นักศึกษา 1,959 คน

1.4 การศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญประเภทตนเอง

ระดับประถม นักศึกษา 5 คน

ระดับ ม.ต้น นักศึกษา 60 คน

ระดับ ม.ปลาย นักศึกษา 690 คน

2. การให้บริการความรู้ทักษะอาชีพ ผลการดำเนินงานดังนี้

2.1 การจัดกลุ่มสนใจ ดำเนินการได้จำนวน 68 กลุ่ม นักเรียน 1,034 คน

2.2 การจัดหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น ดำเนินการได้ 169 ห้องเรียน ผู้เรียน 2,607 คน

3. การให้บริการข่าวสารข้อมูล ผลการดำเนินงานมีดังนี้

3.1 ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน 97 แห่ง

3.2 ห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี" 1 แห่ง

3.3 ห้องสมุดประชาชน 4 แห่ง

3.4 หน่วยโสตทัศนศึกษา ออกบริการ 81 ครั้ง

3.5 ศูนย์วิทยาศาสตร์ฯ 1 แห่ง

นอกจากนี้ยังได้ดำเนินการประชุม อบรรม และสัมมนาในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

- 1) การประชุมสัมมนาผู้บริหาร และผู้ประสานงานระดับท้องถิ่น จำนวน 1 ครั้ง มีผู้เข้าร่วมประชุมจำนวน 18 คน
- 2) การประชุมสัมมนาและอบรมคณะกรรมการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน จัดอบรม 1 ครั้ง ผู้เข้าร่วมการอบรมจำนวน 15 คน
- 3) โครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิตเพื่อชาวชนบท ดำเนินการรวมกลุ่มชาวบ้านตำบลละ 1 กลุ่ม จำนวน 66 กลุ่ม มีผู้เข้าร่วมโครงการ 584 คน

สำหรับการดำเนินงานศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดระยองเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากโครงการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออกนั้น ได้ร่วมมือกับศูนย์การศึกษา นอกโรงเรียนภาคตะวันออก ทำการวิจัยและสำรวจข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับสภาพและความ ต้องการด้านการศึกษานอกโรงเรียนของประชาชนในพื้นที่การศึกษานอกโรงเรียน โดยเริ่ม ดำเนินการตั้งแต่ปี พ.ศ. 2530 และในปี พ.ศ. 2532 ได้ทำการสำรวจข้อมูลเบื้องต้นเพื่อจัด การศึกษาวิชาชีพและการศึกษานอกโรงเรียนในแหล่งอุตสาหกรรม ตำบลมาบตาพุด อำเภอเมือง จังหวัดระยอง เพื่อนำข้อมูลมาเป็นแนวทางสำหรับจัดทำแผนและโครงการการศึกษานอกโรงเรียน ในแหล่งอุตสาหกรรม ปี พ.ศ. 2533-2534 ในปี 2535 ศูนย์จังหวัดระยอง ได้จัดประชุมร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อประชาสัมพันธ์ และหาความร่วมมือในการให้ บริการการศึกษานอกโรงเรียนแก่ผู้ใช้แรงงานต่อไป

งานวิจัยด้านการศึกษานอกโรงเรียนในพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก

ในปี 2528 รัตนา พุ่มไพศาล (2528 : 201 - 209) ได้ทำการศึกษาปัญหาและ สภาพความต้องการ เพื่อจัดโครงการศึกษานอกโรงเรียนในบริเวณภาคตะวันออกของประเทศไทย พบว่าหน่วยงานที่จัดการศึกษานอกโรงเรียนในบริเวณภาคตะวันออกมีจำนวนเพียงพอ แต่ขาดแคลน ในเรื่องจำนวนครูและอาคารสถานที่ ประชาชนส่วนมากยังต้องการข้อมูลและความรู้ในเรื่อง อาชีพกสิกรรม วิธีใช้เงิน วิธีหาเงิน ตลอดจนวิธีสะสมเงินที่เหมาะสม สุขภาพอนามัยส่วนบุคคล และชุมชน การปรับปรุงสภาวะแวดล้อมให้เหมาะสม นอกจากนี้ยังพบว่าประชาชนต้องการที่จะ ได้รับการศึกษาเพิ่มเติมทั้งสายสามัญและวิชาชีพสาขาต่าง ๆ เช่น ตัดเสื้อสตรี คัดผม-

เสริมสวย ช่างซ่อมเครื่องยนต์ ช่างเชื่อม เป็นต้น

ในปีเดียวกัน รัตนา พุ่มไพศาล (2528 : ก - ค) ได้ศึกษาปัญหาและสภาพความต้องการเพื่อจัดโครงการการศึกษานอกโรงเรียนในบริเวณภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย (จังหวัดระยอง) พบว่าจังหวัดระยองมีสถานที่ที่มีสภาพเอื้อต่อการจัดกิจกรรมหรือโครงการการศึกษานอกโรงเรียนพอควร และได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ พอควร แต่ถ้าได้รับความร่วมมือจากรัฐบาลในด้านงบประมาณเพื่อใช้จัดสถานที่และการเรียนการสอนเพิ่มขึ้นก็จะดียิ่งขึ้น ประชาชนยังต้องการข้อมูลและความรู้ ความเข้าใจให้มากขึ้นในเรื่องต่อไปนี้ คือ ความรู้เรื่องอาชีพการงาน วิธีเพิ่มรายได้และลดรายจ่าย ความรู้เกี่ยวกับอนามัย ความเป็นอยู่และสภาพแวดล้อม เช่น ความรู้เกี่ยวกับการทำน้ำดื่มให้สะอาดและปราศจากเชื้อโรค การเลี้ยงสัตว์ไว้ได้ถนัดบ้าน การกำจัดขยะมูลฝอยให้ถูกสุขลักษณะ ประชาชนต้องการจะศึกษาเพิ่มเติมทั้งด้านวิชาสามัญ และวิชาชีพสาขาต่าง ๆ โดยเฉพาะวิชาช่าง และประชาชนส่วนมากใช้เวลาว่างฟังวิทยุ ดูโทรทัศน์ รายการที่รับฟังคือข่าวและบทความ เวลาที่ประชาชนส่วนมากว่างคือระหว่าง 18.01-21.00 น. นอกจากนี้ในด้านทัศนคติของครู ผู้นำชุมชน และนักศึกษา มีความรู้ความเข้าใจเพียงพอและมีความเห็นสอดคล้องเกี่ยวกับหลักการจัดการศึกษานอกโรงเรียนในระดับท้องถิ่น และมีความต้องการให้จัดโครงการศึกษาและกิจกรรมทางการศึกษานอกระบบโรงเรียนในจังหวัดระยองให้มากขึ้น เพื่อช่วยให้ประชาชนในจังหวัดสามารถแก้ไขปัญหที่ประสบในชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ต่อมาในปี 2529 ชูเกียรติ สีสวรรณ์ และคนอื่น ๆ (2529 : 15 - 34) ได้ศึกษาสภาพกิจกรรม และแนวโน้มของการจัดการศึกษานอกโรงเรียนในพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออกจากการวิเคราะห์เป้าหมายของโครงการ และกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนที่ดำเนินการในสามจังหวัด คือ ชลบุรี ระยอง และฉะเชิงเทรา พบว่าโครงการต่าง ๆ ที่ดำเนินการส่วนใหญ่เป็นโครงการประเภทที่มีเป้าหมายเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจกับโครงการที่มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาด้านสังคม/วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิต (36.25% เท่ากัน) รองลงมาคือโครงการที่มีเป้าหมายเพื่อให้การศึกษาทั่วไป (19.37%) และโครงการที่มีเป้าหมายเพื่อเสริมโครงการอื่นของหน่วยงาน (8.12%) ตามลำดับ ส่วนลักษณะของการดำเนินงาน จากการศึกษาพบว่าโครงการที่ใช้วิธีการอบรมระยะสั้นมีจำนวนมากที่สุด (41.25%) รองลงมาได้แก่การเผยแพร่ส่งเสริม

(18.75%) และการสาธิตทดลอง (7.5%) ตามลำดับ แต่มีประมาณร้อยละ 21 ของโครงการทั้งหมดที่ใช้วิธีดำเนินการอื่น ๆ หรือใช้หลายวิธีรวมกัน ส่วนในเรื่องของปัญหาในการดำเนินงานการศึกษาออกโรงเรียนในพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก ปัญหาที่พบได้แก่ข้อจำกัดทางด้านงบประมาณ ทรัพยากรที่ใช้ในการดำเนินโครงการ และความร่วมมือของประชาชน ทั้งนี้เนื่องจากบางครั้งเมื่อจะเริ่มดำเนินโครงการประชาชนกลุ่มเป้าหมายกลับมีปัญหาระงับในด้านอื่น ๆ ที่ต้องการได้รับการแก้ไขมากกว่า และจากการสอบถามผู้รับบริการบางคนยังให้ความเห็นว่าอุปกรณ์การเรียนการสอนและการฝึกบางอย่างมีไม่พอ

ในปี 2530 ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนภาคตะวันออก (2530 : 31 - 34) ได้ศึกษาและประเมินผลสภาพความต้องการการศึกษาออกโรงเรียนของประชาชนในพื้นที่โครงการพัฒนาชายฝั่งทะเลตะวันออก พบว่าประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทางการเกษตร ความต้องการทางการศึกษานั้นประชาชนมีความต้องการการศึกษาต่อเนื่องและการศึกษาสายอาชีพ สาขาวิชาชีพที่ต้องการคือวิชาตัดเย็บเสื้อผ้า ตัดผม เสริมสวย เพื่อนำไปประกอบอาชีพ ประชาชนส่วนใหญ่รับข่าวสารข้อมูลจากโทรทัศน์และวิทยุกระจายเสียง

ในปี 2532 สำนักงานศึกษาธิการเขต เขตการศึกษา 12 (2532 : 33 - 38) ทำการวิจัยเรื่องความต้องการคุณลักษณะของแรงงานภาคอุตสาหกรรมในเขตพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก พบว่าแนวโน้มการจ้างงานของบริษัทต่าง ๆ สูงขึ้น โดยเฉพาะตำแหน่งพนักงาน ระดับการศึกษาของพนักงาน พบว่าพนักงานที่ทำงานในเขตการนิคมอุตสาหกรรมมีระดับการศึกษาสูง และในอนาคตแนวโน้มการศึกษาของพนักงานในบริษัทจะมีระดับการศึกษาสูงขึ้นทุกระดับตำแหน่ง ภูมิฐานะของพนักงานส่วนใหญ่เป็นคนท้องถิ่นในตำบลที่ตั้งบริษัท แต่พนักงานในบริษัทที่ตั้งในเขตการนิคมอุตสาหกรรมจะมาจากต่างอำเภอ ต่างจังหวัด ในการจัดหาและพัฒนาบุคลากรของบริษัท กลุ่มตัวอย่างนั้นส่วนใหญ่ไม่มีหน่วยงานของรัฐบาลให้ความช่วยเหลือในด้านนี้ ความคิดเห็นด้านความสามารถของพนักงาน พบว่าพนักงานทั่วไปของบริษัทควรมีความรู้ขั้นต่ำในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 หรือปีที่ 6 ส่วนใหญ่พนักงานจะมีพื้นฐานความรู้ด้านวิชาคณิตศาสตร์และภาษาอังกฤษไม่ดีพอในด้านวิชาชีพจะขาดทักษะ ด้านการปฏิบัติงานหรือประสบการณ์ใหม่ ๆ โดยเฉพาะคอมพิวเตอร์ และความรู้พื้นฐานต่าง ๆ ที่จำเป็นในชีวิตประจำวัน ส่วนในด้านคุณลักษณะของแรงงานที่ต้องการนั้นจะให้ความสำคัญต่อคุณลักษณะพิเศษ เช่น ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ ความอดทน เป็นต้น

มากกว่าด้านวิชาการ

ต่อมากรมการศึกษานอกโรงเรียน (2532 : 3 - 7) ได้ทำการสำรวจข้อมูลเบื้องต้นของประชาชนในแหล่งอุตสาหกรรม ตำบลมาบตาพุด อำเภอเมือง จังหวัดระยอง เพื่อใช้ในการวางแผนการจัดการศึกษานอกโรงเรียนในเขตอุตสาหกรรมภาคตะวันออก จากการสำรวจพบว่าการเปลี่ยนแปลงด้านอาชีพของประชาชนบริเวณพื้นที่นั้น จากอาชีพเกษตรกรรมมาเป็นรับจ้างและค้าขาย ประชาชนส่วนใหญ่พอใจในอาชีพปัจจุบัน แต่ควรมีการส่งเสริมอาชีพทางด้านช่าง เช่น การตัดเสื้อสตรี ตัดผม-เสริมสวย ซ่อมเครื่องยนต์ และช่างเชื่อม และต้องการส่งเสริมบุตรหลานให้มีความรู้ทางวิชาชีพ เช่น การซ่อมเครื่องยนต์ บั๊กซี คอมพิวเตอร์ การธนาคาร เป็นต้น ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่ายู่ในขั้นที่ดีแล้ว แต่สิ่งที่ต้องส่งเสริมคือการให้ความรู้เรื่องการกินอยู่ เช่น การประกอบอาหารที่มีประโยชน์ต่อร่างกาย การเลือกซื้ออาหาร เป็นต้น นอกจากนี้ควรจัดกิจกรรมสร้างเสริมคุณธรรมแก่ประชาชนอีกด้วย

ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคตะวันออก (2532 ; 3 - 9) ได้ทำการสำรวจข้อมูลเบื้องต้นเพื่อจัดการศึกษาวิชาชีพและการศึกษานอกโรงเรียนของประชาชนในแหล่งอุตสาหกรรมมาบตาพุด จังหวัดระยอง พบว่าประชาชนส่วนใหญ่ในเขตตำบลมาบตาพุดมีการเปลี่ยนแปลงอาชีพจากเกษตรกรรมมาเป็นรับจ้างและค้าขาย เนื่องจากโครงการอุตสาหกรรมที่เกิดขึ้น สาเหตุที่เปลี่ยนอาชีพคือการมีรายได้เพิ่มขึ้น การถูกเวนคืนที่ดิน และการขายทรัพย์สินไร้ค่าจนหมด ความต้องการทางด้านอาชีพนั้น ประชาชนต้องการให้ส่งเสริมอาชีพสาขาต่าง ๆ เช่น ตัดเสื้อสตรี ตัดผม-เสริมสวย ช่างซ่อมเครื่องยนต์และช่างเชื่อม

ในปีเดียวกัน อำนวย แดงศรี (2532 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพและความต้องการการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพของประชาชนเขตพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก ผลการวิจัยพบว่าหน่วยงานที่จัดการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพเป็นหน่วยงานของรัฐบาลมากกว่าเอกชน และหน่วยงานส่วนใหญ่จัดการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพเป็นกิจกรรมหลัก ในด้านความต้องการของประชาชนทางด้านอาชีพ พบว่าประชาชนต้องการให้จัดในลักษณะหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น สาขาวิชาที่ต้องการคือวิชาช่างคหกรรม และวิธีสอนที่ได้ลงมือปฏิบัติจริงในงานอาชีพด้านนั้น ๆ ทั้งนี้เพื่อนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตรประจำวันและครอบครัว

ในปี 2533 สำอางค์ สีताल (2533 : 105 - 119) ทำการวิจัยเรื่องปัญหาและความต้องการด้านการศึกษานอกโรงเรียน ศึกษาเฉพาะกรณีตำบลมาบตาพุด จังหวัดระยอง ผลการวิจัยพบว่าปัญหาด้านการศึกษานอกโรงเรียน ได้แก่ ประชาชนจำนวนน้อยที่รู้จักเจ้าหน้าที่ที่จัดการศึกษานอกโรงเรียน ประชาชนไปใช้แหล่งข่าวสารความรู้ในหมู่บ้านน้อย ยกเว้นสถานีนอนามัย และประชาชนจำนวนมากไม่รู้ว่าสามารถเรียนการศึกษานอกโรงเรียนได้ ในด้านความต้องการการศึกษานอกโรงเรียน ได้แก่ การฝึกอบรมหรือเรียนวิชาชีพ หมดศหกรรมอุตสาหกรรม และการเกษตร และการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ได้แก่ การศึกษาทางไกลและการศึกษาด้วยตนเอง ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ในปี 2535 กชกร สังขชาติ และคนอื่น ๆ (2535 : 77 - 80) ได้ทำการศึกษาร่วมกันในเขตพัฒนาอุตสาหกรรมชายฝั่งทะเลตะวันออก เพื่อหาแนวทางในการจัดรูปแบบทางการศึกษานอกโรงเรียน พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา มีความต้องการที่จะศึกษาต่ออย่างมาก ส่วนที่ต้องการจะศึกษาต่อนั้นต้องการศึกษาเพิ่มเติมทางสายสามัญมากกว่าสายอาชีพส่วนความเห็นของผู้บริหารโรงงานมีความเห็นว่า พนักงานควรได้รับการฝึกอบรมระยะสั้น เพื่อพัฒนาทางด้านจริยธรรม การปรับตัว และมนุษยสัมพันธ์จากหน่วยงานต่าง ๆ โดยการสนับสนุนจากโรงงานอุตสาหกรรม

เทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique)

เทคนิคเดลฟายเป็นวิธีการวิจัยที่ได้นำมาใช้ในการศึกษาครั้งนี้เพื่อศึกษาหาแนวทางในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนในพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก ซึ่งจะได้กล่าวถึงวิธีการของเทคนิคเดลฟายในรายละเอียดดังต่อไปนี้

ประวัติความเป็นมา

เทคนิคเดลฟายได้รับการพัฒนาขึ้นมาใช้เป็นครั้งแรกในปี ค.ศ.1950 โดยเฮลเมอร์ และดอลกี (Helmer and Dalkey) นักวิจัยบริษัทแรนด์ (Rand Corporation) เพื่อนำไปใช้รวบรวมกลุ่มความคิดเห็นในการพยากรณ์และวางแผนงานด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ภายหลังการพิมพ์ผลงานออกเผยแพร่ในปี ค.ศ. 1960 แล้ว เทคนิคเดลฟายได้แพร่หลายไปยังศาสตร์สาขาอื่น ๆ อีกมาก การแพร่หลายของเทคนิคเดลฟายเป็นการพยายามแสวงหาแนวทางการแก้ปัญหาที่มีความซับซ้อน ต้องใช้ความพยายามอย่างสูงและเวลาอันยาวนานในศาสตร์หลายสาขาร่วมกัน และยังไม่มียุทธวิธีพื้นฐานสนับสนุนเพียงพอในการแก้ไขปัญหานั้น ๆ จึงมีความจำเป็นต้องใช้การหยั่งรู้ของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ในการคาดคะเนและวางแผนการแก้ไขปัญหานั้น ๆ แทน (ไพฑูรย์ โพธิ์สาร. 2529 : 55)

ความหมายของเทคนิคเดลฟาย

รัลป์ (ประยูร ศรีประสาธน์. 2523 : 51; อ้างอิงมาจาก Rasp. 1973 : 29) ได้ให้ความหมายของเทคนิคเดลฟายว่า เป็นเทคนิคของการรวบรวม การพิจารณาตัดสินใจที่มุ่งเอาชนะจุดอ่อนของการตัดสินใจแต่เดิมที่จำเป็นต้องขึ้นอยู่กับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนใดคนหนึ่งโดยเฉพาะ หรือความคิดเห็นของกลุ่มหรือมติที่ประชุม

เฮลเมอร์และเรสเชอร์ (เกษม บุญอ่อน. 2522 : 26; อ้างอิงมาจาก Helmer and Rescher. 1959 : 25) ได้ให้ความหมายของเทคนิคเดลฟายว่า เป็นโครงการที่จัดทำอย่างละเอียดรอบคอบในการสอบถามบุคคลโดยใช้แบบสอบถามในเรื่องต่าง ๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลและความคิดเห็นกลับมาประกอบการพิจารณาตัดสินใจ และสร้างความเป็นเอกฉันท์ในเรื่องที่เกี่ยวกับความเป็นไปได้ในอนาคต ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเวลา ปริมาณ และหรือสถานการณ์ที่ต้องการให้เป็น

นอกจากนี้ สมบูรณ์ ตันยะ (2524 : 10) กล่าวว่า เทคนิคเดลฟาย คือ การพยายามรวบรวมความคิดเห็นที่กระจัดกระจายของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญให้มีความสอดคล้อง เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันอย่างมีระบบ เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในกระบวนการตัดสินใจหรือลงสรุปเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

จากคำนิยามดังกล่าวอาจสรุปได้ว่า เทคนิคเดลฟาย คือ กระบวนการที่เสาะหาความคิดเห็นที่สอดคล้องกันของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับความเป็นไปได้ในอนาคต ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเวลา ปริมาณ หรือสภาพที่ต้องการจะให้ เป็น ทั้งนี้โดยใช้วิธีการเสาะหาความคิดเห็นด้วยการใช้แบบสอบถามแทนการเรียกประชุม

ลักษณะของเทคนิคเดลฟาย

ลักษณะของเทคนิคเดลฟายนี้ เกษม บุญอ่อน (2522 : 27) ได้อธิบายไว้ดังนี้

1. ผู้เชี่ยวชาญที่เข้าร่วมในโครงการไม่ต้องเผชิญหน้ากับผู้เชี่ยวชาญอื่น ๆ และไม่มีผู้เชี่ยวชาญคนใดทราบว่าใครเป็นผู้เชี่ยวชาญบ้างนอกจากผู้วิจัยเท่านั้น เพราะความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนได้มาจากการตอบแบบสอบถามที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้น จึงทำให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ
2. ในการตอบแบบสอบถามแต่ละรอบ ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนจะทราบจากผู้ทำการวิจัยว่าความเห็นของเขาเป็นอย่างไร ต่างจากคนอื่น ๆ อย่างไร
3. ใช้สถิติวิเคราะห์ความคิดเห็นของกลุ่มทุก ๆ ครั้ง ส่วนมากจะใช้ค่ามัธยฐาน (Median) และพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile range) ในการวิเคราะห์

การเลือกผู้เชี่ยวชาญ

การวิจัยที่ใช้ผู้เทคนิคเดลฟายนั้น จะเรียกผู้ตอบแบบสอบถามว่าผู้เข้าร่วมโครงการ หรือผู้เชี่ยวชาญ ฉะนั้นผู้เชี่ยวชาญที่จะเลือกเข้าร่วมโครงการในการวิจัยนั้น จะต้องเป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่จะศึกษานั้นเป็นอย่างดี จึงจะทำให้ผลการวิจัยถูกต้องและเชื่อถือได้ ซึ่ง ไพฑูรย์ โพธิ์สาร (2529 : 56) ได้กล่าวไว้ว่า ผู้เชี่ยวชาญ หมายถึง ผู้ที่ได้รับการฝึกฝนและมีความรู้เป็นเลิศในสาขานั้น และหรือทุก ๆ คนที่สามารถให้ข้อมูลที่ผู้วิจัยต้องการได้ บุคคลเหล่านั้นจะต้องมีความเต็มใจที่จะเข้าร่วมในการวิจัยด้วย

สำหรับจำนวนผู้เชี่ยวชาญนั้นไม่มีการกำหนดตายตัว ขึ้นอยู่กับลักษณะของผู้เชี่ยวชาญ ถ้ากลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเป็นเอกพันธ์สูง จะใช้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 10-15 คน แต่ถ้าผู้เชี่ยวชาญมีความเป็นเอกพันธ์ต่ำก็อาจต้องใช้ผู้เชี่ยวชาญมากกว่า 30 คน จะได้ความเชื่อมั่นสูง แต่ผลจาก

การวิจัยพบว่า ถ้าเป็นผู้เชี่ยวชาญโดยทั่วไปหากมีจำนวนตั้งแต่ 17 คนขึ้นไปแล้ว อัตราการลดลงของความคลาดเคลื่อนจะมีน้อย เกษม บุญอ่อน (2522 : 27-28)

กระบวนการวิจัย

กระบวนการวิจัยที่ใช้เทคนิคเดลฟายนั้น ถือเอาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเป็นหลัก จึงต้องมีการถามย้ำความคิดเห็นโดยใช้แบบสอบถาม ตามปกติจะใช้แบบสอบถามสลับรอบด้วยกัน ซึ่ง ประยูร ศรีประสาธน์ (2523 : 54) ได้กล่าวไว้ว่า จากการวิจัยที่ได้จัดทำมา มีการวิจัยจำนวนมากได้ตัดการส่งแบบสอบถามในรอบที่สี่ออกไป ทั้งนี้เพราะเท่าที่ผ่านมาจะมีความแตกต่างกันน้อยมากในความคิดเห็นที่ได้จากรอบที่สาม และรอบที่สี่ และข้อมูลที่ได้เพิ่มเติมนี้ไม่คุ้มกับความพยายามในการดำเนินการจัดทำนัก

เทคนิคเดลฟาย จะเริ่มต้นด้วยแบบสอบถาม ดังนี้

รอบที่ 1 แบบสอบถามฉบับแรกประกอบด้วยคำถามแบบปลายเปิด ให้ตอบในประเด็นกว้าง ๆ เพื่อรวบรวมความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

รอบที่ 2 ความคิดเห็นทั้งหมดที่ได้รับจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญในแบบสอบถามฉบับแรก จะถูกนำมาสร้างให้เป็นประโยค หรือข้อรายการคำถามที่เกี่ยวกับปัญหา หรือหัวข้อที่ต้องการจะศึกษา จากแบบสอบถามฉบับที่สองนี้กลุ่มผู้เชี่ยวชาญจะได้รับการขอร้องให้ลงมติ หรือจัดลำดับความสำคัญของเรื่องต่าง ๆ

รอบที่ 3 ใช้แบบสอบถามที่ประกอบด้วยประโยคหรือข้อรายการคำถามเหมือนกับในแบบสอบถามฉบับที่สอง แต่ได้แสดงค่ามัธยฐาน (Median) และพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile range) ของแต่ละข้อรายการคำถาม (รวมทั้งตำแหน่งของค่าที่ผู้เชี่ยวชาญคนนั้น ๆ ตอบในแบบสอบถามฉบับที่สองไว้ด้วย การตอบแบบสอบถามในรอบนี้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนจะได้รับการขอร้องให้ทบทวนและพิจารณาคำตอบของตนอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งผู้เชี่ยวชาญคนนั้นอาจจะเปลี่ยนแปลงคำตอบของตนใหม่ เมื่อได้เห็นข้อมูลเกี่ยวกับคำตอบของกลุ่ม หรือจะยังคงยืนยันในคำตอบเดิมของตนก็ได้ แต่จะได้รับการขอร้องให้แสดงผลด้วย

รอบที่ 4 ดำเนินการเหมือนรอบที่สาม แต่จะใช้ผลการวิเคราะห์คำตอบในรอบนี้ เพื่อการพิจารณาและสรุปผลการวิจัย

โดยปกติการวิจัยโดยใช้เทคนิคเดลฟายจะใช้แบบสอบถามสี่รอบด้วยกัน แต่ในบางกรณี อาจใช้แบบสอบถามเพียงสองหรือสามรอบเท่านั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าแบบสอบถามในรอบแรก เริ่มด้วยการให้กลุ่มผู้เชี่ยวชาญลงมติหรือจัดลำดับความสำคัญ เมื่อถึงแบบสอบถามฉบับที่สอง หรือ สาม อาจพบว่าคำตอบของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญไม่มีการเปลี่ยนแปลงหรือพบว่าการเปลี่ยนแปลงน้อยมาก คือพบว่าค่าพิสัยระหว่างควอไทล์แคบมาก เมื่อเป็นเช่นนี้กระบวนการวิจัยก็สามารถยุติลงได้ (สมบูรณ์ ตันยะ. 2524 : 68-70)

งานวิจัยที่ใช้เทคนิคเดลฟาย

สมบูรณ์ ตันยะ (2524) ได้ใช้ในการประเมินและปรับปรุงหลักสูตรการฝึกอบรมเพื่อ สร้างเสริมสมรรถภาพด้านการสอนของครูประจำการระดับประถมศึกษา

พงศ์สิริ ลำลี (2525) ทำการวิจัยเรื่องแนวโน้มของการศึกษานอกระบบโรงเรียน ของประเทศไทยในอนาคต

วัน เคชพิชัย (2527) ใช้เทคนิคเดลฟายในการหาเกณฑ์การประเมินโครงการ การจัดการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จขึ้นพื้นฐาน ในเขตการศึกษา 2

ไพศาล นาคนิยม (2527) ใช้เทคนิคเดลฟายในการศึกษาแนวโน้มเกี่ยวกับบทบาท ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดในภาคใต้

สมบัติ สุวรรณพิทักษ์ (2528) ได้ใช้ในการหาเกณฑ์เพื่อสร้างชุดฝึกอบรมทางไกล เพื่อ เสริมสร้างสมรรถภาพเกี่ยวกับการประเมินโครงการของบุคลากรศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน ภาคและศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด

ไพฑูรย์ โพธิ์สาร (2529) ใช้ในการสร้างแผนพัฒนาบุคลากรของศูนย์การศึกษานอก โรงเรียนจังหวัด

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

รูปแบบของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) เพื่อประมวลความคิดเห็นจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญซึ่งเป็นผู้มีความรู้และประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับงานการศึกษานอกโรงเรียน และการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก โดยให้ผู้เชี่ยวชาญแสดงความคิดเห็น 3 รอบ และความคิดเห็นในรอบที่ 3 นี้ ถือว่าเป็น "มติ" ของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้

การเลือกผู้เชี่ยวชาญ

วิธีการสำคัญของการใช้เทคนิคเดลฟาย ได้แก่ การเลือกผู้เชี่ยวชาญที่สามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับเนื้อหาการวิจัยได้เป็นอย่างดี ผู้เชี่ยวชาญจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ มีประสบการณ์ และมีความสนใจในเรื่องที่ทำการศึกษาวิจัยนั้น

ในการคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

1. การกำหนดจำนวนผู้เชี่ยวชาญ การใช้เทคนิคเดลฟายเป็นการระดมความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญซึ่งนำมาใช้แทนการประชุม เพราะในทางปฏิบัติเป็นความลำบากอย่างยิ่งที่จะเชิญผู้เชี่ยวชาญมานั่งประชุมพร้อมกัน ดังนั้นจึงได้นำเทคนิคเดลฟายมาใช้ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนแสดงความคิดเห็น แล้วนำไปวิเคราะห์เพื่อหามติของผู้เชี่ยวชาญ จำนวนผู้เชี่ยวชาญนั้นขึ้นอยู่กับ ลักษณะของผู้เชี่ยวชาญ ถ้ากลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเป็นเอกพันธ์สูง จะใช้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 10-15 คน แต่ถ้าผู้เชี่ยวชาญมีความเป็นเอกพันธ์ต่ำคือมีความหลากหลายทั้งด้านอาชีพและความสนใจในสาขาวิชาการ ก็อาจต้องใช้ผู้เชี่ยวชาญมากกว่า 30 คน จะได้ความเชื่อมั่นสูง แต่ผลจากการวิจัยพบว่าถ้าเป็นกลุ่มผู้เชี่ยวชาญโดยทั่วไปหากมีจำนวนตั้งแต่ 17 คนขึ้นไปแล้ว

อัตราการลดลงของความคลาดเคลื่อนจะมีน้อยและเริ่มจะคงที่

ในการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดจำนวนผู้เชี่ยวชาญไว้ในชั้นแรก 30 คน ซึ่งน่าจะเป็นจำนวนที่มากพอเพราะแม้ว่าผู้เชี่ยวชาญจะมาจากสาขาวิชาการต่างกัน แต่ก็ได้รับรู้ข้อมูลจากการพัฒนาในจังหวัดระยองค่อนข้างชัดเจนร่วมกัน เนื่องจากการประชุมสัมมนาหลายครั้ง

2. การเลือกผู้เชี่ยวชาญ การเลือกผู้เชี่ยวชาญใช้วิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง โดยผู้วิจัยทำการพิจารณาเป็นชั้นแรกเพื่อระบุตัวผู้เชี่ยวชาญ โดยเลือกมาจากนักบริหาร นักวิชาการ นักปฏิบัติการที่มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ เกี่ยวกับการศึกษาและการพัฒนาในพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในจังหวัดระยอง เมื่อได้ชื่อผู้เชี่ยวชาญแล้วผู้วิจัยได้นำเสนอกรรมการที่ปรึกษาปริญญาพันธ์เพื่อขอความเห็นชอบอีกครั้งหนึ่ง

ในการเลือกผู้เชี่ยวชาญ ได้แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้

2.1 ผู้บริหารและนักปฏิบัติการด้านการศึกษาจำนวน 10 คน ได้แก่ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคตะวันออก ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดระยอง ศึกษาธิการจังหวัดระยอง ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดระยอง ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคระยอง ผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานภาคตะวันออก ผู้อำนวยการโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา 2 คน และศึกษาธิการอำเภอ 2 คน

2.2 ผู้บริหารและนักปฏิบัติการด้านการพัฒนาจำนวน 10 คน ได้แก่ ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาชุมชนเขต 2 พัฒนาการจังหวัดระยอง สาธารณสุขจังหวัดระยอง เกษตรจังหวัดระยอง แรงงานจังหวัดระยอง อุตสาหกรรมจังหวัดระยอง ผู้อำนวยการนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด ผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ประชาสัมพันธ์จังหวัดระยอง และผู้อำนวยการศูนย์ศึกษาพัฒนาปลวกแดง

2.3 นักวิชาการจำนวน 5 คน ได้แก่ นักวิชาการจากมหาวิทยาลัยและสถาบันอุดมศึกษา 2 คน นักวิชาการจากกรมการศึกษานอกโรงเรียน 2 คน และนักวิชาการจากกรมพัฒนาชุมชน 1 คน

2.4 นักธุรกิจหรือตัวแทนองค์กรเอกชนจำนวน 5 คน ได้แก่ ผู้อำนวยการสถาบันฝึกอบรมวิชาการโรงแรมและการท่องเที่ยว 1 คน และผู้บริหารหรือเจ้าหน้าที่ฝ่ายบุคคลของโรงงานและบริษัทต่าง ๆ ในจังหวัดระยองจำนวน 4 คน

ในการเลือกผู้เชี่ยวชาญครั้งแรก ได้จำนวน 30 คนก็จริง แต่จากการสอบถามแต่ละครั้งได้มีผู้เชี่ยวชาญขาดหายไปบ้าง จึงยังเหลือผู้เชี่ยวชาญตอบแบบสอบถามครบทั้ง 3 รอบ จำนวน 27 คน แยกเป็นผู้บริหารและปฏิบัติการด้านการศึกษา 9 คน ผู้บริหารและปฏิบัติการด้านการพัฒนา 9 คน นักวิชาการ 4 คน และนักธุรกิจหรือตัวแทนภาคเอกชน 5 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ "แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการจัดการศึกษานอกโรงเรียนในจังหวัดระยอง" ซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้สร้างขึ้นเอง มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การสร้างแบบสอบถามรอบแรก ได้ดำเนินการตามลำดับขั้นต่อไปนี้

1.1 รวบรวมแนวความคิด ข้อสรุป ข้อเสนอแนะต่าง ๆ จากเอกสารที่เกี่ยวข้องแล้วจำแนกข้อมูลเหล่านี้ออกตามเขตด้านเนื้อหาของการวิจัยที่ระบุไว้ในบทที่ 1

1.2 เขียนประเด็นคำถาม ซึ่งเป็นข้อความคิดเห็นในแต่ละเรื่องตามเนื้อหาในการร่างข้อคำถามในขั้นแรก

1.3 นำข้อคำถามที่ยกสร้างขึ้นปรึกษาขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการที่ปรึกษางานวิจัย

1.4 นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการที่ปรึกษาจนได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ

1.5 ยกร่างแบบสอบถาม โดยให้รูปแบบเหมือนกับฉบับที่ใช้เก็บข้อมูลจริง ซึ่งแบบสอบถามจะประกอบด้วยส่วนที่อธิบายถึงวิธีการตอบ และส่วนของความคิดเห็น

1.6 นำยกร่างแบบสอบถามขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการ เมื่อผ่านการเห็นชอบแล้ว ได้ทำการจัดพิมพ์เพื่อเป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ สำหรับการเก็บข้อมูลในรอบแรกต่อไป

2. ลักษณะของแบบสอบถาม แบบสอบถามแบ่งเป็น 4 ตอน ตามความมุ่งหมายและ

ขอบเขตด้านเนื้อหา คือ ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับสภาพปัญหาและผลกระทบที่สืบเนื่องจากโครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก ตอนที่ 2 เกี่ยวกับแนวทางการจัดการศึกษา นอกโรงเรียนในจังหวัดระยอง ตอนที่ 3 เกี่ยวกับบทบาทและภารกิจของศูนย์ศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดระยอง และตอนที่ 4 เป็นความคิดเห็นเพิ่มเติม

แบบสอบถามแต่ละตอนมีประเด็นคำถามหลายข้อ มีจำนวนไม่เท่ากันแล้วแต่เนื้อหาใน ตอนนั้น ๆ แบบสอบถามแต่ละข้อประกอบด้วย 3 ส่วนคือ (1) ส่วนของคำถามซึ่งเป็นความคิดเห็นที่ได้จากเอกสารต่าง ๆ (2) ส่วนของความคิดเห็นเป็นมาตราส่วนประมาณค่ามี 3 ช่วงคะแนน เพื่อให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นด้วยกับข้อคำถามนั้น ๆ มากน้อยเพียงใด และ (3) ช่วง แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมหากผู้ตอบเห็นว่าความคิดเห็นนั้นน่าจะต้องแก้ไขหรือเขียนขึ้นใหม่ ดัง ตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างแบบสอบถามที่ 1

ประเด็นของความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น
1. โรงงานอุตสาหกรรมต่าง ๆ จะทำให้เกิดผลเสียต่อสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ ได้แก่ คุณภาพน้ำผิวดิน คุณภาพน้ำใต้ดิน คุณภาพ อากาศ เสียง กลิ่น และธรณีวิทยา เนื่องจากอุตสาหกรรมต่าง ๆ ก่อให้เกิดมลพิษทั้งที่เป็นของเหลวและของแข็ง มลพิษของเหลวจะถูกระบายลงสู่ทะเลและอาจซึมลงสู่ น้ำบาดาลใต้ดิน มลพิษของแข็งจะทำให้ อากาศเสียระบบนิเวศวิทยาจะได้รับผลเสีย สัตว์น้ำ ชีววิทยาในน้ำ และนกจะถูกกระทบกระเทือนเป็นผลเสียโดยตรงระยะยาว	[] มีความสมบูรณ์แล้ว [] ควรต้องแก้ไข [] ควรเปลี่ยนแปลง

ในประเด็นที่ 1 ควรปรับปรุงดังนี้.....

.....

ประเด็นของความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น
2. การให้ความรู้ด้านการศึกษาสายสามัญ และการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จโดยจัดการศึกษาเป็น 3 หลักสูตร 1) ประเภทชั้นเรียน ผู้เรียนสามารถเรียนได้ตามโรงเรียนผู้ใหญ่ภาคค่ำ 2) ประเภทตนเอง ผู้เรียนสามารถเรียนได้ด้วยตนเอง และการพบกลุ่ม 3) ประเภททางไกล ผู้เรียนสามารถเรียนได้โดยการฟังวิทยุ การอ่านแบบเรียน และการพบกลุ่ม การจัดการศึกษาทั้ง 3 หลักสูตรนี้ ผู้เรียนสามารถถ่ายโอนหน่วยกิตผลการเรียนได้	[] มีความสมบูรณ์แล้ว [] ควรต้องแก้ไข [] ควรเปลี่ยนใหม่

ในประเด็นที่ 2 ควรปรับปรุงดังนี้.....

.....

3. การสร้างแบบสอบถามรอบที่ 2 เมื่อได้รับข้อมูลจากแบบสอบถามรอบแรกแล้วผู้วิจัยได้นำความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ตอบมาปรับปรุงข้อคำถามเพื่อกลับไปสอบถามในรอบที่ 2 ต่อไป

รูปแบบของข้อคำถามจะเหมือนเดิม ยกเว้นระดับของความคิดเห็นจะแบ่งเป็น 5 ช่วงคะแนน คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย มีความกำกวมหรือไม่แน่ใจ ไม่ค่อยเห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

4. การสร้างแบบสอบถามรอบที่ 3 นำความคิดเห็นจากการถามรอบที่ 2 มาปรับปรุง ข้อคำถามให้ชัดเจนยิ่งขึ้น และในแบบสอบถามนี้มีการแสดงค่ามัธยฐาน (Median) และความเบี่ยงเบนควอไทล์ (Interquartile Range) เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญได้ตรวจคำตอบของตนและของกลุ่ม และทบทวนคำตอบของตนเองว่าจะคงคำตอบไว้ตามเดิมหรือเปลี่ยนแปลงความเสียงส่วนใหญ่

วิธีการรวบรวมข้อมูล

เนื่องจากงานวิจัยที่ใช้เทคนิคเดลฟายโดยทั่วไปจะเริ่มต้นด้วยคำถามปลายเปิด แล้วส่งให้ผู้เชี่ยวชาญตอบ 3-4 ครั้ง แต่งานวิจัยครั้งนี้ไม่เริ่มต้นด้วยแบบสอบถามปลายเปิด ด้วยเหตุผล 2 ประการคือ

1. เกี่ยวกับการพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก และการจัดการศึกษาในบริเวณนี้ได้มีการประชุม สัมมนา โครงการและบทความเกี่ยวกับเรื่องนี้มากพอสมควร จึงมีข้อเสนอแนะและความคิดเห็นที่มากพอที่จะนำมาตั้งประเด็นคำถามได้แล้ว จึงไม่ต้องเริ่มต้นจากคำถามปลายเปิด

2. เนื่องจากผู้เชี่ยวชาญที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามล้วนแต่มีภารกิจประจำมาก ดังนั้นการรบกวนเวลาของผู้เชี่ยวชาญจึงควรมีน้อยที่สุด

ด้วยเหตุผล 2 ประการนี้ การวิจัยครั้งนี้จึงใช้วิธีการให้ผู้เชี่ยวชาญตอบแบบสอบถามเพียง 3 รอบ พิจารณาจากคำมัธยฐาน และค่าความเบี่ยงเบนควอไทล์แล้วเห็นว่าความคิดเห็นอยู่ในระดับที่เชื่อถือได้แล้ว กล่าวคือ คำมัธยฐานแต่ละข้อสูงกว่า 3.50 ขึ้นไป และค่าความเบี่ยงเบนควอไทล์แต่ละข้อมีค่าต่ำกว่า 1.50 ลงมา ตามเกณฑ์ของการยอมรับแล้วจึงหยุดการสอบถามไว้ในรอบที่ 3

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลนี้ ผู้วิจัยได้ไปติดต่อและขอความร่วมมือจากผู้เชี่ยวชาญโดยตรง โดยขอหนังสือแนะนำตัวและขอความร่วมมือจากศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดระยอง ในการตอบแบบสอบถามได้ใช้ 2 วิธีแล้วแต่ผู้เชี่ยวชาญท่านใดจะสะดวกวิธีใด คือ ผู้วิจัยจะเป็นผู้อ่านข้อความให้ผู้เชี่ยวชาญแสดงความคิดเห็น แล้วผู้วิจัยจะเขียนข้อความความคิดเห็นนี้ลงในแบบสอบถาม หรือ ทั้งแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญตอบแล้วนัดเวลาไปขอรับกลับในวันต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ได้ดำเนินการดังนี้

1. ข้อมูลจากแบบสอบถามรอบแรก ทำการวิเคราะห์โดยปรับปรุงข้อคำถามตามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคน เพื่อนำข้อคำถามกลับไปถามผู้เชี่ยวชาญอีกรอบต่อไป

2. ข้อมูลจากแบบสอบถามรอบที่ 2 ทำการวิเคราะห์ 2 อย่างดังนี้

2.1 นำความคิดเห็นที่ได้มาปรับปรุงข้อคำถามให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

2.2 ในส่วนระดับความคิดเห็นที่เป็นมาตราส่วนประมาณค่า จะนำคำตอบมาคำนวณค่ามัธยฐานและค่าความเบี่ยงเบนควอไทล์ของคำตอบแต่ละข้อ แล้วนำค่าสถิติทั้ง 2 อย่างนี้เสนอในแบบสอบถามรอบที่ 3 เพื่อสอบถามความแน่ใจในความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อไป

3. ข้อมูลจากแบบสอบถามรอบที่ 3 ทำการวิเคราะห์โดยคำนวณค่ามัธยฐาน และค่าความเบี่ยงเบนควอไทล์ของข้อคำถามแต่ละข้อและใช้ข้อความจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในแต่ละประเด็นคำถามเป็นข้อเสนอแนะสำหรับการจัดการศึกษาออกโรงเรียนสำหรับจังหวัดระยองต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การหาค่ามัธยฐาน (Median) ของข้อคำถามเป็นรายชื่อใช้สูตรดังนี้

$$\text{Mdn} = L + \left[\frac{\frac{N}{2} - F}{f} \right] i$$

เมื่อ Mdn แทน มัธยฐาน

L แทน ขีดจำกัดล่างที่แท้จริงของชั้นคะแนนที่มีมัธยฐานอยู่

N แทน จำนวนผู้ตอบ

F แทน ความถี่สะสมตั้งแต่คะแนนต่ำสุดถึงคะแนนก่อนชั้นที่มีมัธยฐานอยู่

f แทน ความถี่ของคะแนนในชั้นที่มีมัธยฐาน

i แทน อันดับภาคชั้น

(ชูศรี วงศ์วิริยะ . 2530 : 48)

2. การหาค่าความเบี่ยงเบนควอไทล์ (Interquartile Range) ของข้อคำถาม
เป็นรายข้อ ใช้สูตรดังนี้

$$I.R. = Q_3 - Q_1$$

Q_3 และ Q_1 คำนวณได้จากสูตร

$$Q_x = L + \left[\frac{\frac{NX}{4} - F}{f} \right] i$$

เมื่อ Q_x แทน ค่าควอไทล์ที่ต้องการ

L แทน ขีดจำกัดล่างที่แท้จริงของชั้นคะแนนที่ควอไทล์นั้นอยู่

i แทน อันดับภาคชั้น

N แทน จำนวนข้อมูล

x แทน ตำแหน่งควอไทล์ที่ต้องการ

F แทน ความถี่สะสมก่อนชั้นคะแนนที่ควอไทล์นั้นอยู่

f แทน ความถี่ของคะแนนในชั้นควอไทล์นั้นอยู่

(ชูศรี วงศ์วัตะ . 2530 : 65 - 66)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แบ่งเนื้อหาเป็น 3 ตอน ดังนี้

1. สภาพปัญหาและผลกระทบที่สืบเนื่องจากการพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก
2. แนวทางการจัดการศึกษานอกโรงเรียน
3. บทบาทภารกิจ และแนวทางการจัดการศึกษานอกโรงเรียนของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดระยอง

ผลของการวิเคราะห์ข้อมูลที่น่าเสนอในที่นี้เป็นผลจากการตอบแบบสอบถามของผู้เชี่ยวชาญในรอบที่ 2 และ 3 ในแต่ละข้อคำถามได้นำเสนอ 3 ส่วน คือ (1) ส่วนของประเด็นคำถาม (2) คำมัธยฐาน ซึ่งแสดงถึงระดับความเห็นด้วยของผู้เชี่ยวชาญ คำมัธยฐานสูงแสดงว่ามีการยอมรับในระดับสูง และถ้าคำมัธยฐานต่ำแสดงว่าผู้เชี่ยวชาญยอมรับระดับต่ำหรือไม่ยอมรับ ในการวิจัยครั้งนี้ได้ตั้งระดับการยอมรับไว้ที่คำมัธยฐาน 3.50 ขึ้นไป และ (3) ค่าความเบี่ยงเบนควอไทล์ ซึ่งแสดงถึงมิติหรือความคิดเห็นที่สอดคล้องกันของผู้เชี่ยวชาญ กล่าวคือค่าความเบี่ยงเบนควอไทล์ยิ่งต่ำ แสดงว่าความสอดคล้องทางความคิด มีความใกล้เคียงกันหรือสอดคล้องกันมาก ในทางตรงข้ามถ้าค่าความเบี่ยงเบนควอไทล์สูง แสดงว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความแตกต่างหรือกระจายกันมาก จนไม่สามารถถือเป็นมติของผู้เชี่ยวชาญได้ สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ถือระดับค่าความเบี่ยงเบนควอไทล์ที่ 1.50 ลงไป ถือว่าอยู่ในระดับที่ยอมรับได้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ได้ใช้สัญลักษณ์ต่อไปนี้

Mdn แทน ค่ามัธยฐาน หรือ Median ซึ่งมีค่าตั้งแต่ 0.00 – 5.00 ค่าที่ใช้ได้
จะมีค่าตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป

IQR. แทน ค่าความเบี่ยงเบนควอไทล์ หรือ Interquartile Range มีค่าตั้งแต่
0.00 ขึ้นไป ค่าที่ใช้ได้จะมีค่าตั้งแต่ 1.50 ลงมา

ตอนที่ 1 : สภาพปัญหาและผลกระทบที่สืบเนื่องจากโครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเล ตะวันออก

ประเด็นคำถามในตอนที่ 1 นี้ เป็นความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาและปัจจัยต่าง ๆ
ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในจังหวัดระยอง ซึ่งเป็นผลกระทบจากโครงการ
พัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก ซึ่งแบ่งประเด็นคำถามเป็น 4 ตอนย่อย คือ

1. สภาพและปัญหาด้านประชากร
2. สภาพและปัญหาด้านเศรษฐกิจ
3. สภาพและปัญหาด้านสังคมและวัฒนธรรม
4. สภาพและปัญหาด้านสภาพแวดล้อม

ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญจากการตอบแบบสอบถามในรอบที่ 2 และ 3 แสดงใน

ตาราง 1 ต่อไปนี้

ตาราง 1 ประเด็นคำถามและค่าสถิติจากการสอบถามรอบที่ 2 และ 3

ประเด็นคำถาม	ค่าสถิติจาก รอบที่ 2		ค่าสถิติจาก รอบที่ 3	
	Mdn	IQR.	Mdn	IQR.
<u>ด้านประชากร</u>				
1. โครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก จะก่อให้เกิดการย้ายถิ่นเพราะการเปลี่ยนแปลงของ ชุมชนและการจ้างแรงงาน คือจะมีประชากร จำนวนหนึ่ง ต้องย้ายออกจากถิ่นฐานเดิมไป บริเวณ อุตสาหกรรม และชุมชนเมืองใหม่ จะมีแรงงาน จำนวนมากอพยพเข้ามาสู่แหล่งการจ้างงานทั้งในขณะ ก่อสร้างโรงงาน และเมื่อเปิดดำเนินการแล้ว	4.29	.92	4.45	.99

ตาราง 1 (ต่อ)

ประเด็นคำถาม	ค่าสถิติจาก รอบที่ 2		ค่าสถิติจาก รอบที่ 3	
	Mdn	IQR.	Mdn	IQR.
2. ระยะแรก จะมีคนย้ายถิ่นมาสู่บริเวณที่มีการก่อสร้างขนาดใหญ่จำนวนมาก ส่วนใหญ่จะเป็นแรงงานซึ่งใช้แรงงานรับจ้างก่อสร้าง และพวกพ่อค้าแม่ค้าไปตั้งร้านค้าขายกับคนงาน คนเหล่านี้จะมีรายได้น้อย จะสร้างที่พักอาศัยชั่วคราว ถ้าไม่มีมาตรการควบคุมให้ดีขึ้นจะทำให้เกิดชุมชนแออัด คนที่ย้ายถิ่นฐานเข้ามาจะนำครอบครัวมาด้วย จะขึ้นอยู่กับความต้องการทางด้านการศึกษา และบริการด้านสาธารณสุขที่เหมาะสมกับสภาพความเป็นอยู่จะมีการแข่งขันกันหางานระดับผู้ใช้แรงงาน ก่อให้เกิดปัญหาสังคมต่าง ๆ มากมาย โดยเฉพาะการลักขโมย การทำร้ายร่างกาย การพนัน ยาเสพติด และการค้าประเวณี เป็นต้น	4.18	.96	4.55	1.00

ตาราง 1 (ต่อ)

ประเด็นคำถาม	ค่าสถิติจาก รอบที่ 2		ค่าสถิติจาก รอบที่ 3	
	Mdn	IQR.	Mdn	IQR.
3. ระยะที่สอง เป็นระยะที่โรงงานอุตสาหกรรมเริ่มดำเนินการแล้ว จะมีคนกลุ่มใหม่เข้ามาอีกกลุ่มซึ่งมีความรู้ในระดับสูง เข้าไปทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม จะมีความเป็นอยู่ในด้านการครองชีพดี รายได้สูงอยู่ในระบบอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีสูง จะมีความต้องการบริการสังคมที่แตกต่างไปตามความเหมาะสมกับฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม ดังนั้นการจัดบริการด้านสังคม เช่น การศึกษา ที่อยู่อาศัย สาธารณสุข รวมทั้งการรักษาความปลอดภัยของชีวิต และทรัพย์สินจะต้องมีคุณภาพที่ดึงดูดใจคนเหล่านี้ ตั้งรกรากอยู่อย่างมั่นคง	4.35	1.03	4.45	1.00

ตาราง 1 (ต่อ)

ประเด็นคำถาม	ค่าสถิติจาก รอบที่ 2		ค่าสถิติจาก รอบที่ 3	
	Mdn	IQR.	Mdn	IQR.
4. การที่ผู้คนอพยพเข้ามาทำงานและประกอบอาชีพ ค้าขายมากขึ้นเป็นผลดีต่อชาวบ้านที่มีที่ดินว่างเปล่าอยู่ ซึ่งจะลงทุนปลูกบ้านเช่าหรือขายที่ดินในราคาสูง รายได้จากการขายที่ดิน ปลูกบ้านให้เช่าและการ ค้าขายที่ขยายตัวอย่างรวดเร็วทำให้ประชาชนที่ ยากจนเริ่มขัดสน เพราะค่าครองชีพที่สูงขึ้นทำให้ต้อง ขวนขวายหางานอื่นทำ เพื่อหารายได้มาให้เพียงพอ กับรายจ่ายที่เติบโตสูงขึ้น	4.00	.74	4.00	.74
5. การขยายตัวของอุตสาหกรรมจะช่วยระงับการย้ายถิ่น เข้าสู่กรุงเทพของประชากรในภูมิภาคได้บ้าง <u>ด้านเศรษฐกิจ</u>	4.11	.68	4.13	.68
6. จังหวัดระยองจะมีโครงสร้างทางเศรษฐกิจเปลี่ยนไป คือ ภาคอุตสาหกรรมจะมีบทบาทมากขึ้น	4.55	1.06	4.55	1.00

ตาราง 1 (ต่อ)

ประเด็นคำถาม	ค่าสถิติจาก รอบที่ 2		ค่าสถิติจาก รอบที่ 3	
	Mdn	IQR.	Mdn	IQR.
7. องค์ประกอบของภาคอุตสาหกรรมจะเปลี่ยนแปลงไป อุตสาหกรรมหนักหลายประเภทจะเกิดขึ้นโดยเฉพาะ อุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีสูง	4.55	1.24	4.55	1.06
8. อุตสาหกรรมการแปรรูปผลิตผลทางการเกษตร ที่มี ขบวนการผลิตไม่ยุ่งยากซับซ้อนก็มีความสำคัญ	3.79	1.00	4.23	.84
9. ภาคเกษตรกรรมซึ่งถือเป็นหลักของประชากรใน จังหวัดนี้ จะต้องมีการพัฒนาไปด้วย โดยเฉพาะ บริเวณตัวเมืองระยอง และพื้นที่โดยรอบจะต้องมี การพัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปผลิตผลทางการเกษตร การพัฒนาการประมง การเพิ่มผลผลิตไม้ผลและ ไม้ดอกเพื่อสนับสนุนนิคมอุตสาหกรรม	3.91	.90	4.04	.68
10. สาขาการผลิตประเภทการค้าและบริการจะมีความ สำคัญ มากกว่าที่เป็นอยู่ เพราะการขนส่งด้าน วัตถุดิบและระบายสินค้าที่นิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด จะสูงขึ้นมาก	4.09	.89	4.27	.98

ตาราง 1 (ต่อ)

ประเด็นคำถาม	ค่าสถิติจาก รอบที่ 2		ค่าสถิติจาก รอบที่ 3	
	Mdn	IQR.	Mdn	IQR.
11. การขยายตัวของอุตสาหกรรม ก่อให้เกิดการจ้างงาน มากขึ้นทั้งในทางตรงและทางอ้อม โดยจะเป็นงาน ด้านก่อสร้าง โครงสร้างพื้นฐานและอุตสาหกรรม ในช่วงแรก ๆ ส่วนงานอื่น ๆ จะทยอยตามมา	4.36	.98	4.36	.98
12. งานเกิดขึ้นในกิจกรรมทางด้านการท่องเที่ยว การศึกษา และสำนักงานซึ่งมีผลให้แรงงานทางด้าน อุตสาหกรรม การบริการและการค้ามีความสำคัญ มากขึ้น	4.11	.68	4.11	.68
13. รายได้ต่อหัว และการกระจายรายได้ของ ประชากรจะสูงขึ้นและจะก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำ ผู้ที่ประกอบอาชีพทางการเกษตรหรือการประมง จะมีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำกว่า ผู้ที่ประกอบอาชีพ ทางด้านอุตสาหกรรม บริการและพาณิชย์	4.11	1.13	4.18	.96

ตาราง 1 (ต่อ)

ประเด็นคำถาม	ค่าสถิติจาก รอบที่ 2		ค่าสถิติจาก รอบที่ 3	
	Mdn	IQR.	Mdn	IQR.
<u>ด้านสังคมและวัฒนธรรม</u>				
14. ค่านิยมของคนในเมืองจะเปลี่ยนแปลงไปจากที่เคย เป็นอยู่ และแตกต่างกับค่านิยมของคนในชนบท คนใน เมืองจะมีความเชื่อเรื่องบุญกรรมน้อยลง เชื่อเรื่อง ความกตัญญูและระบอบอาวุโสน้อยลง	4.00	.74	4.09	.59
15. ค่านิยมอื่น ๆ ที่ชาวเมืองจะมีมากขึ้นคือการอยู่ ตามลำพัง ไม่ส่งสิ่งกับญาติพี่น้องหรือเพื่อนบ้านมาก เท่าแต่ก่อน อาจไม่รู้จักรักกันกับเพื่อนบ้านเพราะ ต่างย้ายเข้ามาใหม่	4.00	.86	4.04	.79
16. การรับรู้ข่าวสาร จะเป็นการรับรู้ผ่านสื่อมวลชนมาก กว่าการรับรู้จากสื่อบุคคล สื่อมวลชนมีอิทธิพลมากขึ้น	4.04	.68	4.55	1.00
17. ชีวิตของคนในชุมชนเมือง จะเป็นชีวิตแบบสมัยใหม่ที่ เน้นความสำเร็จการแข่งขัน การสะสมทุน และความ เป็นตัวของตัวเอง	4.00	1.10	4.19	.71

ตาราง 1 (ต่อ)

ประเด็นคำถาม	ค่าสถิติจาก รอบที่ 2		ค่าสถิติจาก รอบที่ 3	
	Mdn	IQR.	Mdn	IQR.
18. วัดธรรมจะเป็นแบบแผนความเป็นอยู่ของสังคม. สมัยใหม่มีเครื่องฟักผ่อนหย่อนใจสมัยใหม่มีเครื่อง อำนวยความสะดวกและผ่อนแรง	4.35	1.03	4.36	.98
19. บทบาทของผู้หญิงจะมีมากขึ้น โดยเฉพาะในการ ทำงานด้านบริการ งานตามสำนักงานต่าง ๆ ชาวเมืองจะห่างเหินจากศาสนาจะนับถือศาสนา อย่างฉาบฉวยหรือไม่ก็ ไม่ยึดถือกับเรื่องศาสนา เพราะความเชื่อทางศาสนาจะมีความหลากหลาย มากขึ้น อันเป็นผลจากการที่มีประชากรหลาย วัฒนธรรมมารวมกัน	3.67	1.50	4.13	.63
20. ในชุมชนชนบทการเปลี่ยนแปลงค่านิยมจะมีน้อยกว่าใน เมือง และทิศทางการเปลี่ยนแปลงก็ไม่เหมือนกัน ทีเดียว	3.92	.73	4.29	.92

ตาราง 1 (ต่อ)

ประเด็นคำถาม	ค่าสถิติจาก รอบที่ 2		ค่าสถิติจาก รอบที่ 3	
	Mdn	IQR.	Mdn	IQR.
21. แนวโน้มที่คนชนบทจะมีนิสัยบริโภคนิยมมากขึ้นเพราะ เป็นผลกระทบจากภาวะทันสมัยในเมือง และการ ขยายโครงสร้างภายในพื้นที่ คนในชนบทจะมีไฟฟ้าใช้ มากขึ้น มีถนนตัดมาใกล้หมู่บ้าน จะเริ่มใช้สิ่งอำนวยความสะดวกเพิ่มขึ้น	4.36	.98	4.36	.98
22. ในชนบทค่านิยมในระบบอาวุโสและความกตัญญูยังไม่ เปลี่ยนไประบบเครือญาติจะยังมีความหมายความเชื่อ เรื่องบุญกรรมยังมีอิทธิพลสูง และความสัมพันธ์แบบ บุคคลถึงบุคคลยังเป็นรูปแบบความสัมพันธ์ที่มีมาก และมีประสิทธิภาพดีไม่แพ้สื่อมวลชน	3.67	1.50	4.09	.89

ตาราง 1 (ต่อ)

ประเด็นคำถาม	ค่าสถิติจาก รอบที่ 2		ค่าสถิติจาก รอบที่ 3	
	Mdn	IQR.	Mdn	IQR.
23. ในภาพรวม ความเชื่อ และค่านิยมทางศาสนาที่มีมาแต่เดิมจะถูกสั่นคลอนลักษณะบริโภคนิยมจะเติบโตสูงขึ้น การรับความเชื่อและค่านิยมใหม่จะเป็นไปอย่างฉาบฉวย เมื่อประกอบกับถูกคุกคามวัฒนธรรมดั้งเดิม ชุมชนในพื้นที่มีแนวโน้มจะเป็นชุมชนที่ขาดเสถียรภาพทางจิตใจ คุณภาพชีวิตด้านวัตถุดีขึ้นแต่คุณภาพจิตใจลดลง <u>ด้านสภาพแวดล้อม</u>	3.55	1.14	4.19	.71
24. ในโรงงานอุตสาหกรรมจะทำให้เกิดผลเสียต่อสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติมากกว่าผลดี ผลเสียจะเกิดกับคุณภาพน้ำผิวดิน คุณภาพน้ำใต้ดิน คุณภาพอากาศ เสียง กลิ่นและธรมีวิทยา เนื่องจากอุตสาหกรรมต่าง ๆ ก่อให้เกิดมลพิษทั้งที่เป็นของเหลวและของแข็ง มลพิษของเหลวจะถูกระบายลงสู่ทะเลและอาจลงสู่น้ำบาดาลใต้ดิน มลพิษของแข็งทำให้อากาศเสียลมมรสุมจะพัดพามลสารไปสู่ชุมชนใกล้เคียงได้	4.55	1.65	4.55	1.14

ตาราง 1 (ต่อ)

ประเด็นคำถาม	ค่าสถิติจาก รอบที่ 2		ค่าสถิติจาก รอบที่ 3	
	Mdn	IQR.	Mdn	IQR.
25. ระบบนิเวศวิทยาจะได้รับผลเสีย สัตว์น้ำ ชีววิทยาในน้ำ และนกจะถูกกระทบกระเทือนเป็นผลเสียโดยตรงในระยะยาว ทำให้อ่าวไทยซึ่งปกติมีความอุดมสมบูรณ์ เพราะมีระบบนิเวศวิทยาที่เหมาะสมเกิดสภาพขาดดุลย์ สัตว์น้ำวัยอ่อน ได้แก่ ไข่ปลา และไข่กุ้งจะถูกทำลายสัตว์ปีกชายฝั่งได้รับความกระทบกระเทือนทั้งนี้ เพราะที่แล้งมาสังคมไทยไม่เคยมีประสบการณ์ที่ประสบผลสำเร็จในการควบคุมภาวะมลพิษหรือความเสียหายอื่น ๆ ที่เป็นผลจากอุตสาหกรรมมาก่อนเลย	4.08	1.74	4.33	1.10
26. สำหรับแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติที่มีอยู่มาก จะมีผู้ใช้บริการมากขึ้น กล่าวคือ การคมนาคมขนส่งที่สะดวก จะดึงดูดนักท่องเที่ยวเข้ามามากขึ้น อย่างไรก็ตาม การพัฒนาด้านอุตสาหกรรมและความเป็นเมืองมีแนวโน้มจะทำลายแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ หากปล่อยให้แหล่งท่องเที่ยวเติบโตตามธรรมชาติ	4.29	1.30	4.44	1.13

ตาราง 1 (ต่อ)

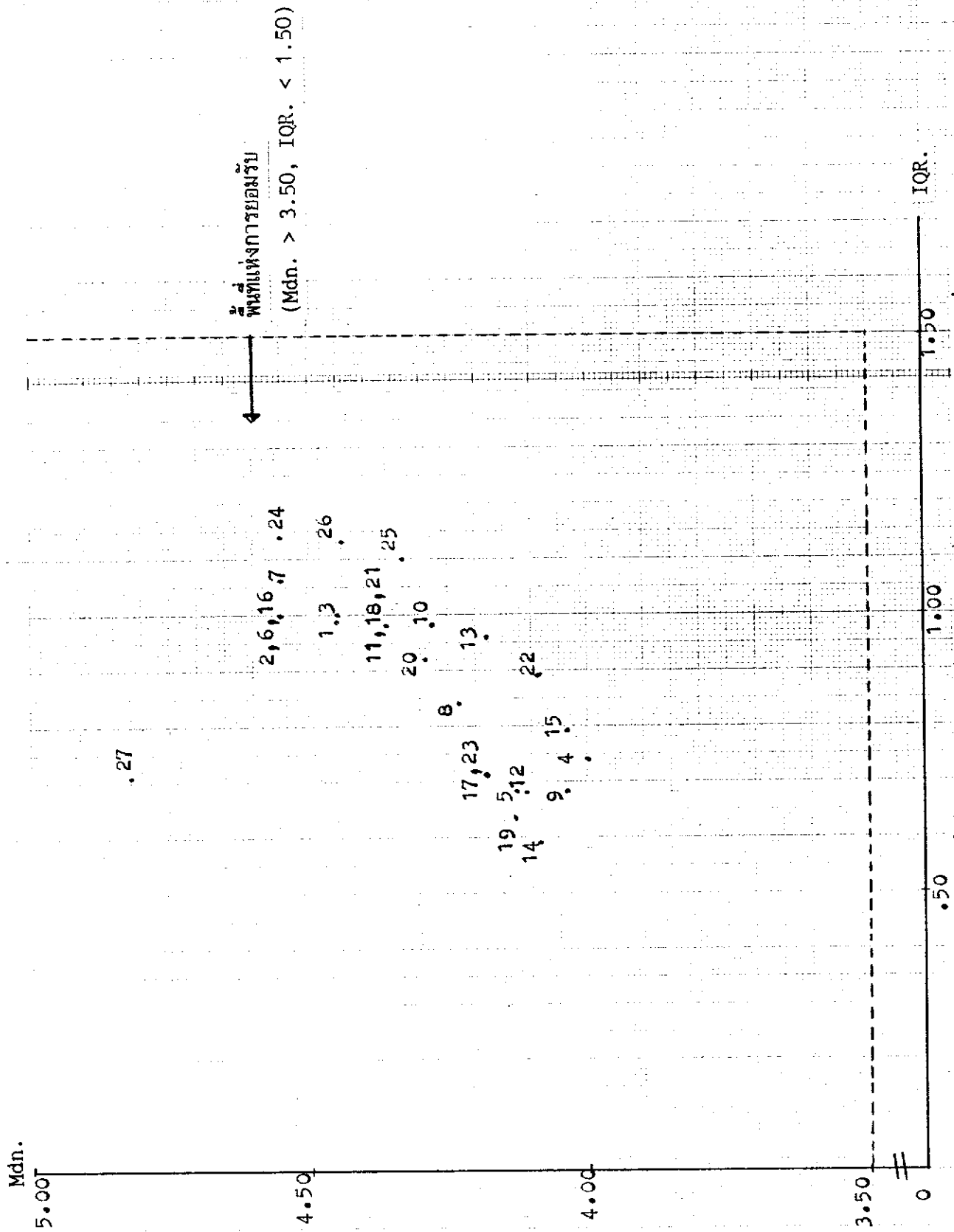
ประเด็นคำถาม	ค่าสถิติจาก รอบที่ 2		ค่าสถิติจาก รอบที่ 3	
	Mdn	IQR.	Mdn	IQR.
27. ในชุมชนเมืองจะต้องเน้นเรื่องของระบบกำจัดน้ำเสีย มลพิษ และการรักษาสภาพทางธรรมชาติ ในชนบทจะ ต้องเน้นเรื่องการรักษาสภาพธรรมชาติ ทางทะเล และการควบคุมมาตรฐานของอุตสาหกรรมย่อย	4.82	.71	4.82	.71

จากตาราง 1 มีประเด็นคำถามทั้งสิ้น 27 ประเด็น เมื่อพิจารณาค่าสถิติที่แสดงถึง
ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ สรุปได้ดังนี้

1. ค่ามัธยฐาน ซึ่งแสดงถึงระดับการยอมรับของผู้เชี่ยวชาญ พบว่า ในรอบที่ 2
ค่ามัธยฐานมีค่าระหว่าง 3.55 - 4.82 และในรอบที่ 3 มีค่าระหว่าง 4.00 - 4.82 ซึ่งทั้ง
2 รอบ มีค่าสูงถึงระดับยอมรับได้ทุกข้อ

2. ค่าความเบี่ยงเบนควอไทล์ ซึ่งแสดงถึงความสอดคล้องทางความคิดเห็น ใน
รอบที่ 2 มีค่าความเบี่ยงเบนควอไทล์ระหว่าง .68 - 1.74 และรอบที่ 3 มีค่าระหว่าง .59
- 1.14 ซึ่งในรอบที่ 2 มีประเด็นคำถามที่ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นที่ไม่สอดคล้องกัน คือมีค่า
ความเบี่ยงเบนควอไทล์สูงเกิน 1.50 จำนวน 2 ข้อ คือข้อที่ 24 และ 25 ส่วนในรอบที่ 3
มีค่าต่ำถึงระดับยอมรับได้ทุกข้อ

เพื่อให้เห็นชัดเจนยิ่งขึ้นจึงได้นำค่ามัธยฐาน และค่าความเบี่ยงเบนควอไทล์ จากการ
สอบถามในรอบที่ 3 แสดงเป็นแผนภาพ (Profile) ในภาพประกอบที่ 1 ต่อไปนี้

ภาพประกอบที่ 1 คำนิยามและค่าความเบี่ยงเบนควอไทล์จากการสอบถามรอบที่ 3

จากภาพประกอบ 1 แสดงให้เห็นว่าประเด็นคำถามทั้ง 27 ข้อนั้นผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วย
และความเห็นเหล่านั้นมีความสอดคล้องกันถึงระดับที่ยอมรับได้

ตอนที่ 2 : แนวทางการจัดการศึกษานอกโรงเรียน

ประเด็นคำถามในตอนที่ 2 นี้ เป็นความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการจัดการศึกษานอกโรงเรียนในจังหวัดระยองโดยทั่วไป ซึ่งแบ่งประเด็นคำถามเป็น 4 ตอนย่อย คือ

1. นโยบายการศึกษานอกโรงเรียน
2. บทบาทและภารกิจของการศึกษานอกโรงเรียนโดยส่วนรวม
3. กลุ่มเป้าหมายของแต่ละหน่วยงาน
4. การประสานงานระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ

ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญจากการตอบแบบถามในรอบที่ 2 และ 3 แสดงในตาราง 2 ต่อไปนี้

ตาราง 2 ประเด็นคำถามและค่าสถิติจากการสอบถามรอบที่ 2 และ 3

ประเด็นคำถาม	ค่าสถิติจาก รอบที่ 2		ค่าสถิติจาก รอบที่ 3	
	Mdn	IQR.	Mdn	IQR.
<u>นโยบาย</u>				
28. เร่งรัดและสนับสนุนการศึกษานอกโรงเรียนรูปแบบต่าง ๆ เพื่อเปิดโอกาสให้บุคคลมีโอกาสดำเนินการศึกษาตลอดชีวิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อ ประโยชน์แก่ผู้ที่ไม่มีโอกาสได้รับการศึกษาในระบบโรงเรียน	4.45	.99	4.55	1.00

ตาราง 2 (ต่อ)

ประเด็นคำถาม	ค่าสถิติจาก รอบที่ 2		ค่าสถิติจาก รอบที่ 3	
	Mdn	IQR.	Mdn	IQR.
29. ให้มีการประสานงานระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ทั้ง ของรัฐและเอกชนที่จัดการศึกษานอกระบบ เพื่อให้ การศึกษานอกโรงเรียนเป็นการศึกษาที่เข้าถึง ประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ และให้สอดคล้องกับ ความต้องการของท้องถิ่น	4.29	.92	4.45	.99
30. จัดรูปแบบและเนื้อหาวิชาทั้งด้านสามัญและอาชีพ เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น	4.23	.84	4.23	.84
31. ส่งเสริมให้สื่อมวลชนต่าง ๆ ที่มีอยู่แล้วให้บทบาทใน การส่งเสริมการศึกษาทั้งในและนอกโรงเรียนอย่าง กว้างขวาง โดยเฉพาะใช้สถานีวิทยุที่มีอยู่แล้ว จัดรายการเพื่อเผยแพร่ความรู้แก่ประชาชนให้มากขึ้น โดยเน้นรายการที่เป็นประโยชน์แก่การดำรงชีพ คุณธรรมและสร้างทัศนคติที่ดีแก่ประชาชน	4.55	1.00	4.82	.71

ตาราง 2 (ต่อ)

ประเด็นคำถาม	ค่าสถิติจาก รอบที่ 2		ค่าสถิติจาก รอบที่ 3	
	Mdn	IQR.	Mdn	IQR.
<u>บทบาทและการกิจ</u>				
32. การให้ความรู้สำหรับเป็นรากฐานในการดำรงชีวิต ได้แก่ การศึกษาประเภทที่จัดสำหรับช่วยให้ผู้เรียน สามารถคิดเป็น แก้ปัญหาเป็นมีเครื่องมือในการ ประกอบอาชีพมีเครื่องมือสำหรับใช้ศึกษาข้อมูลต่าง ๆ มาประกอบการคิดการตัดสินใจในการดำรงชีวิต ประจำวัน การศึกษาประเภทนี้จะมีลักษณะที่กำหนด เนื้อหาสาระไว้เป็นแบบแผนมีจุดเริ่มและมีจุดจบของ กระบวนการเรียนรู้ที่แน่นอน	4.23	.84	4.23	.84

ตาราง 2 (ต่อ)

ประเด็นคำถาม	ค่าสถิติจาก รอบที่ 2		ค่าสถิติจาก รอบที่ 3	
	Mdn	IQR.	Mdn	IQR.
33. การเพิ่มพูนความรู้และทักษะที่เป็นประโยชน์ในการดำรงชีวิตได้แก่ การศึกษาที่มุ่งช่วยให้ผู้เรียนสามารถพัฒนางานอาชีพ และชีวิตความเป็นอยู่ของตนให้ดีขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ การศึกษานอกโรงเรียนประเภทนี้มีลักษณะยืดหยุ่นเปลี่ยนแปลงได้ตามลักษณะของผู้เรียน อาจจัดให้มีเนื้อหาสาระเสริมต่อจากการศึกษาในระบบโรงเรียน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถนำไปประกอบอาชีพได้อย่างอิสระ หรืออาจจัดให้มีเนื้อหาสาระเพื่อส่งเสริมงานอาชีพของประชาชน	4.25	1.04	4.35	1.03
34. การให้ข้อมูลข่าวสารที่ทันต่อเหตุการณ์ที่เป็นประโยชน์ โดยมีความมุ่งหมายเพื่อให้ข้อมูลข่าวสารที่จะนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ เพื่อย้ำและส่งเสริมความรู้ ความคิดต่าง ๆ กิจกรรมของการศึกษาประเภทนี้ จะมีหน่วยงานที่ดำเนินงานมากมาย หรืออาจกล่าวได้ว่าแทบทุกหน่วยงานต่างก็มีส่วนในการให้การศึกษาลักษณะนี้แก่ประชาชนอยู่แล้ว	4.15	1.03	4.55	1.00

ตาราง 2 (ต่อ)

ประเด็นคำถาม	ค่าสถิติจาก รอบที่ 2		ค่าสถิติจาก รอบที่ 3	
	Mdn	IQR.	Mdn	IQR.
<u>กลุ่มเป้าหมาย</u>				
35. การศึกษานอกโรงเรียน เป็นกิจกรรมการศึกษาที่จัดขึ้น สำหรับประชาชนทุกเพศทุกวัย และทุกระดับการศึกษา แต่ในทางปฏิบัติไม่สามารถที่จะกระทำได้อย่างทั่วถึงเพราะข้อจำกัดในเรื่องงบประมาณ บุคลากร ฯลฯ จึงต้องเน้นหรือจัดลำดับภาพความสำคัญตามความจำเป็น	4.18	.96	4.18	.96
36. ส่วนใหญ่จะเน้นประชาชนกลุ่มที่เสียเปรียบในด้านการศึกษาเพราะเป็นความจำเป็นเร่งด่วนในการพัฒนาประเทศดังนั้นกลุ่มเป้าหมายสำหรับการศึกษานอกโรงเรียนจะขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของแต่ละหน่วยงานและแต่ละโครงการ	4.13	.82	4.21	.90

ตาราง 2 (ต่อ)

ประเด็นคำถาม	ค่าสถิติจาก รอบที่ 2		ค่าสถิติจาก รอบที่ 3	
	Mdn	IQR.	Mdn	IQR.
<u>การประสานงาน</u>				
- แนวทางการประสานงาน				
37. ความร่วมมือในด้านนโยบาย ประโยชน์ที่จะได้รับคือ ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะ ปริมาณและคุณภาพของกำลังคน ที่ศึกษานอกโรงเรียนจะมีบทบาทในการพัฒนาและ จะเป็นข้อมูลที่น่า ไปสู่การกำหนดกลุ่มเป้าหมายและ หลักสูตร	4.00	.64	4.36	.98
38. ความร่วมมือในด้านทรัพยากร จะช่วยให้เกิดการ ประหยัดลดความซ้ำซ้อนของโปรแกรม สามารถใช้ ทรัพยากรที่มีอยู่ในแต่ละหน่วยงานให้เกิดประโยชน์ สูงสุด การบริการก็จะกว้างขวาง และสร้างความ รู้สึกมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนแก่ ทุกฝ่าย	4.07	.63	4.23	.84

ตาราง 2 (ต่อ)

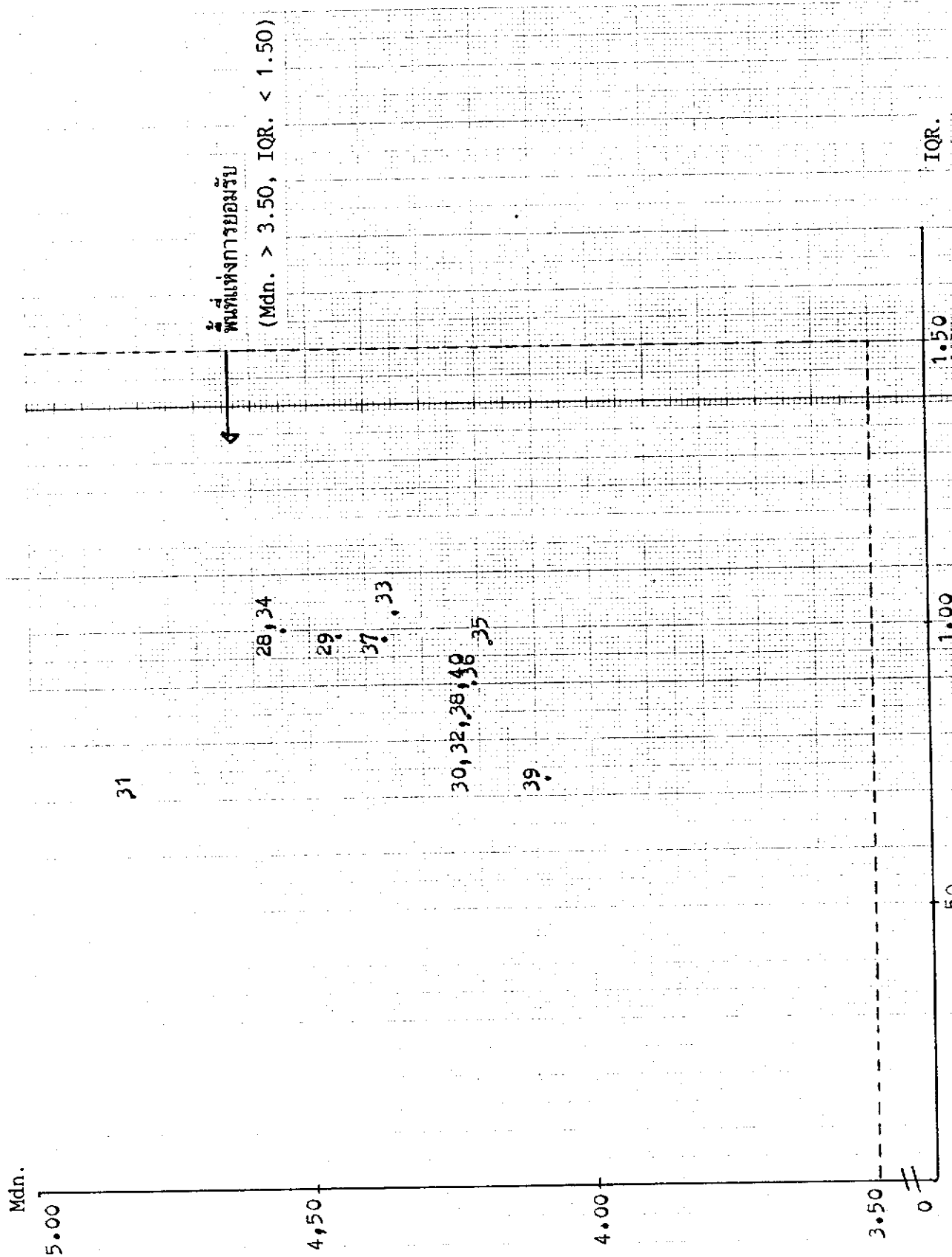
ประเด็นคำถาม	ค่าสถิติจาก รอบที่ 2		ค่าสถิติจาก รอบที่ 3	
	Mdn	IQR.	Mdn	IQR.
39. ความร่วมมือในกระบวนการศึกษาของโรงเรียน เป็นความร่วมมือในระดับปฏิบัติ เช่นเดียวกับความร่วมมือในด้านทรัพยากร ประโยชน์ที่จะได้รับคือ การบริการได้หลากหลายทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ	3.85	.76	4.08	.73
40. การให้โอกาสองค์กรเอกชน ได้ร่วมมีบทบาทในด้าน การกำหนดนโยบาย การวางแผน และกำหนดแนวทางในการให้การศึกษาของโรงเรียน ตลอดจนเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่เหมาะสมจะทำให้งานการศึกษาของโรงเรียนมีประสิทธิภาพและประหยัดทรัพยากร	4.18	.96	4.23	.84

จากตาราง 2 มีประเด็นคำถามทั้งสิ้น 13 ประเด็น เมื่อพิจารณาค่าสถิติที่แสดงถึงความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ สรุปได้ดังนี้

1. ค่ามัธยฐาน ซึ่งแสดงถึงระดับการยอมรับของผู้เชี่ยวชาญ พบว่า ในรอบที่ 2 ค่ามัธยฐานมีค่าระหว่าง 3.85 - 4.55 และในรอบที่ 3 มีค่าระหว่าง 4.08 - 4.82 ซึ่งทั้ง 2 รอบ มีค่าสูงถึงระดับยอมรับได้ทุกข้อ

2. ค่าความเบี่ยงเบนควอไทล์ ซึ่งแสดงถึงความสอดคล้องทางความคิดเห็น ในรอบที่ 2 มีค่าความเบี่ยงเบนควอไทล์ระหว่าง .63 - 1.04 และรอบที่ 3 มีค่าระหว่าง .71 - 1.03 ทั้ง 2 รอบ มีค่าต่ำถึงระดับยอมรับได้ทุกข้อ

เพื่อให้เห็นชัดเจนยิ่งขึ้นได้นำค่ามัธยฐาน และค่าความเบี่ยงเบนควอไทล์จากการสอบถามในรอบที่ 3 แสดงเป็นแผนภาพ (Profile) ในภาพประกอบที่ 2 ต่อไปนี้

ภาพประกอบที่ 2 คำนิยามและค่าความเบี่ยงเบนควอไทล์จากการสอบถามรอบที่ 3

จากภาพประกอบ 2 แสดงให้เห็นว่าประเด็นคำถามทั้ง 13 ข้อ นั้นผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วย
และความเห็นเหล่านั้นมีความสอดคล้องกันถึงระดับที่ยอมรับได้

ตอนที่ 3 : บทบาท ภารกิจ และแนวทางการจัดการศึกษานอกโรงเรียนของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดระยอง

ประเด็นคำถามในตอนที่ 3 นี้ เป็นความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาท ภารกิจ และแนวทางการจัดการศึกษานอกโรงเรียนของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดระยอง ซึ่งแบ่งประเด็นคำถามเป็น 7 ตอนย่อย คือ

1. บทบาทโดยทั่วไป
2. กิจกรรม
3. กลุ่มเป้าหมาย
4. วิธีการให้บริการ
5. เนื้อหา
6. การติดตามและประเมินผล
7. ปัญหาและอุปสรรค

ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญจากการตอบแบบสอบถามในรอบที่ 2 และ 3 แสดงใน

ตาราง 3 ต่อไปนี้

ตาราง 3 ประเด็นคำถามและค่าสถิติจากการสอบถามรอบที่ 2 และ 3

ประเด็นคำถาม	ค่าสถิติจาก รอบที่ 2		ค่าสถิติจาก รอบที่ 3	
	Mdn	IQR.	Mdn	IQR.
<u>บทบาทโดยทั่วไป</u>				
- หน้าที่ตามลักษณะงาน				
41. กลุ่มสนใจและกิจกรรมในชุมชนหรือท้องถิ่น	3.96	.79	4.04	.79
42. การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ การศึกษาผู้ใหญ่ สายสามัญ และการศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ	4.00	.74	4.04	.79
43. การให้บริการข่าวสารข้อมูล	4.15	1.03	4.29	.92
44. การศึกษาทางวิทยุ โทรทัศน์ ปรินทรีย์ และ สื่อดิจิทัล	4.13	.82	4.15	.76
45. การบริรักษ์เพื่อการศึกษา เทคโนโลยีทางการศึกษา และเทคโนโลยีชุมชน	4.04	.79	4.11	.68
46. การศึกษาในลักษณะหรือรูปแบบอื่นใดที่เกี่ยวกับงาน การศึกษานอกโรงเรียน	4.00	.74	4.08	.73

ตาราง 3 (ต่อ)

ประเด็นคำถาม	ค่าสถิติจาก รอบที่ 2		ค่าสถิติจาก รอบที่ 3	
	Mdn	IQR.	Mdn	IQR.
47. เผยแพร่งานการศึกษานอกโรงเรียน	4.00	.64	4.07	.63
48. ให้ความร่วมมือ ส่งเสริม สนับสนุน หน่วยงานต่าง ๆ ในการจัดการการศึกษานอกโรงเรียน - แนวทางการดำเนินงาน	4.08	.73	4.18	.71
49. บริหารงานการศึกษานอกโรงเรียนทุกรูปแบบ	4.21	.90	4.23	.84
50. จัดทำแผนงาน และ โครงการปฏิบัติงานการศึกษา นอกโรงเรียน	4.27	.98	4.27	.98
51. สสำรวจ ส่งเสริม สนับสนุน ประสาน ให้ความร่วมมือ อุดหนุน และให้บริการการศึกษานอกโรงเรียน	4.18	.71	4.23	.84
52. ควบคุม ดูแล ตรวจสอบ นิเทศ ติดตาม และรายงาน ผลการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียน	4.08	.73	4.29	.92

ตาราง 3 (ต่อ)

ประเด็นคำถาม	ค่าสถิติจาก รอบที่ 2		ค่าสถิติจาก รอบที่ 3	
	Mdn	IQR.	Mdn	IQR.
53. ประเมินมาตรฐาน วัดผล ประเมินผล และ ออกหลักฐานทางการศึกษานอกโรงเรียน	4.29	.92	4.36	.98
54. ดำเนินการเกี่ยวกับห้องสมุด ที่อ่านหนังสือประจำ หมู่บ้านหรือตำบล การศึกษาสายสามัญ และการศึกษา สายอาชีพ	4.13	.82	4.15	.76
55. ฝึกอบรม ประชุม สัมมนาเจ้าหน้าที่ คณะกรรมการ ระดับชุมชน หรือท้องถิ่นหรือบุคคลอื่นใดในลักษณะ เดียวกัน	4.15	1.03	4.18	.96
56. ให้การศึกษา อบรม แก่ประชาชนที่อยู่นอกระบบ โรงเรียน	4.27	.98	4.29	.92
57. ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย เกี่ยวกับงานการศึกษา นอกโรงเรียน	4.00	.64	4.87	.92

ตาราง 3 (ต่อ)

ประเด็นคำถาม	ค่าสถิติจาก รอบที่ 2		ค่าสถิติจาก รอบที่ 3	
	Mdn	IQR.	Mdn	IQR.
<u>กิจกรรม</u>				
58. การให้บริการความรู้พื้นฐานเป็นการจัดการศึกษา เพื่อให้ประชาชนมีความรู้พื้นฐานในการดำรงชีวิตโดย มุ่งช่วยให้ผู้เรียนสามารถคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหา เป็นมีเครื่องมือในการแสวงหาความรู้เพิ่มเติมและ แสวงหาข้อมูลต่าง ๆ มาใช้ประกอบการคิด ตัดสินใจ ในการแก้ปัญหาประจำวัน กิจกรรมประเภทนี้มีหลาย ลักษณะตั้งแต่ขั้นเริ่มต้นของการอ่านออกเขียนได้จนถึง ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ทั้งนี้เพื่อที่จะสนองความ จำเป็นพื้นฐานของแต่ละบุคคลซึ่งไม่เหมือนกันได้แก่ - การรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือ - การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐาน - การศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ	4.23	.84	4.27	.98

ตาราง 3 (ต่อ)

ประเด็นคำถาม	ค่าสถิติจาก รอบที่ 2		ค่าสถิติจาก รอบที่ 3	
	Mdn	IQR.	Mdn	IQR.
59. การให้บริการความรู้ทักษะอาชีพ เป็นการจัดการศึกษาเพื่อให้ประชาชนมีความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ โดยมุ่งช่วยให้ผู้เรียนสามารถมองเห็นช่องทางทำมาหากิน คิดเป็น แก้ปัญหาเป็นและมีทัศนคติที่ดีในการทำงานและการประกอบอาชีพอิสระรับจ้างในตลาดแรงงานหรือปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่ของตนเองและชุมชน กิจกรรมประเภทนี้มีหลายลักษณะ โดยการจัดหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนให้มีความยืดหยุ่นเหมาะสมกับสภาพและความต้องการของบุคคล และชุมชน โดยให้เสริมรับกับการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนรูปแบบอื่น ๆ ตามแนวทางการจัดการศึกษาตลอดชีวิต ได้แก่ - การศึกษาสายอาชีพหลักสูตรระยะสั้น - การจัดกลุ่มสนใจ - การศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพ (ปอ.)	4.35	1.03	4.71	.92

ตาราง 3 (ต่อ)

ประเด็นคำถาม	ค่าสถิติจาก รอบที่ 2		ค่าสถิติจาก รอบที่ 3	
	Mdn	IQR.	Mdn	IQR.
60. การให้บริการข่าวสารข้อมูล เป็นการจัดการศึกษา เพื่อให้ประชาชนมีนิสัยรักการอ่าน รู้จักศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง และพัฒนาตนเองให้มีความรู้ทันต่อเหตุการณ์ เพื่อเป็นข้อมูลในการตัดสินใจแก้ปัญหาประจำวัน กิจกรรมประเภทนี้มีหลาย ลักษณะ ได้แก่ - ห้องสมุดประชาชน - ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน - หน่วยโสตทัศนศึกษา - ห้องสมุดประชาชนเฉลิมราชกุมารี - ศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี <u>กลุ่มเป้าหมาย</u>	4.35	1.09	4.45	.99
61. กลุ่มผู้ด้อยโอกาสทางเศรษฐกิจและสังคม ได้แก่ ผู้ไม่รู้หนังสือผู้ออกจากระบบการศึกษากลางคัน ผู้ที่จบการศึกษาแล้ว ไม่ได้ศึกษาต่อ ประชาชนในชนบท ผู้สูงอายุ สตรี	4.33	1.10	4.36	.98

ตาราง 3 (ต่อ)

ประเด็นคำถาม	ค่าสถิติจาก รอบที่ 2		ค่าสถิติจาก รอบที่ 3	
	Mdn	IQR.	Mdn	IQR.
62. ผู้ที่ต้องเข้าสู่สังคมที่มีการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมอย่างรวดเร็วกลุ่มเป้าหมายดังกล่าว สามารถจัดกลุ่มออกได้ดังนี้ - ด้านพื้นฐานการศึกษา ได้แก่ - กลุ่มผู้ไม่รู้หนังสือ - กลุ่มผู้ออกกลางคัน - กลุ่มผู้จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และไม่ได้เรียนต่อ - ด้านอายุ ได้แก่ - เยาวชน - ประชาชนในวัยแรงงาน - ประชาชนผู้สูงอายุ - ด้านลักษณะเฉพาะ ได้แก่ - กลุ่มผู้มีฐานะด้อยทางเศรษฐกิจ - สตรี - ด้านพื้นที่ ได้แก่ - ประชาชนในเขตพื้นที่เฉพาะทางการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม - ประชาชนในเขตพื้นที่เร่งรัดพัฒนาอันดับ 1	4.29	.92	4.71	.92

ตาราง 3 (ต่อ)

ประเด็นคำถาม	ค่าสถิติจาก รอบที่ 2		ค่าสถิติจาก รอบที่ 3	
	Mdn	IQR.	Mdn	IQR.
<u>วิธีการให้บริการ</u>				
63. เสนอข่าวสารข้อมูลต่าง ๆ ที่ทันต่อเหตุการณ์และ ต่อเนื่องโดยดำเนินการ ดังนี้ 1) จัดเป็นเอกสารสิ่งพิมพ์ หรือหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นให้ ประชาชนได้อ่านโดยติดตั้งไว้ตามสถานที่ต่าง ๆ เช่น ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านห้องสมุดประชาชน ศาลา ที่พัก บ้านผู้ใหญ่ กำนัน และแหล่งชุมชนอื่น 2) จัดรายการเสียงตามสาย โดยมีรายการ เวลาที่ แน่นอนและต่อเนื่อง 3) จัดรายการวิทยุกระจายเสียงโดยสอดแทรกสาระ น่ารู้และบันเทิง	4.29	.92	4.36	.98

ตาราง 3 (ต่อ)

ประเด็นคำถาม	ค่าสถิติจาก รอบที่ 2		ค่าสถิติจาก รอบที่ 3	
	Mdn	IQR.	Mdn	IQR.
64. การให้ความรู้ด้านการศึกษาสายสามัญ และการศึกษา ผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จโดยจัดการศึกษาเป็น 3 ประเภท 1) ประเภทชั้นเรียน ผู้เรียนสามารถเรียนได้ตาม โรงเรียนผู้ใหญ่ในภาคค่ำ 2) ประเภทตนเอง ผู้เรียนสามารถเรียนได้ด้วยตนเอง เองและการพบกลุ่ม 3) ประเภททางไกล ผู้เรียนสามารถเรียนได้โดย การฟังบทเรียนทางวิทยุ การอ่านแบบเรียน และ การพบกลุ่ม การจัดการศึกษาทั้ง 3 ประเภทนี้ ผู้เรียน สามารถถ่ายโอนหน่วยกิตผลการเรียนได้	4.13	.82	4.13	.63

ตาราง 3 (ต่อ)

ประเด็นคำถาม	ค่าสถิติจาก รอบที่ 2		ค่าสถิติจาก รอบที่ 3	
	Mdn	IQR.	Mdn	IQR.
65. การจัดการศึกษาสายอาชีพและการฝึกทักษะอาชีพ เบื้องต้น โดยมีวิธีการจัดได้หลายรูปแบบ ดังนี้ 1) กลุ่มสนใจ จะใช้เวลาเรียนไม่เกิน 30 ชั่วโมง ผู้เรียนสามารถเลือกสาขาวิชาที่จะเรียนได้ตาม ความสนใจ 2) ประเภทชั้นเรียน เป็นการสอนวิชาชีพหลักสูตร ระยะสั้น คือ 100 ชั่วโมง, 150 ชั่วโมง, 200 ชั่วโมง และ 300 ชั่วโมง 3) ประเภทไม่มีรอบ ไม่มีรุ่นและต่อวงจร ผู้เรียน สามารถเรียนเฉพาะเนื้อหาในส่วนที่ต้องการรู้เท่านั้น โดยไม่จำเป็นต้องเรียนหมดทั้งหลักสูตรเหมือน ประเภทชั้นเรียน	4.13	.82	4.21	.90
66. การอบรมเสริมความรู้เฉพาะส่วน หรือเฉพาะกลุ่ม เช่นการอบรมวิทยากรวิชาชีพกลุ่มสนใจ การอบรม คณะกรรมการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน เป็นต้น	4.00	.74	4.00	.74

ตาราง 3 (ต่อ)

ประเด็นคำถาม	ค่าสถิติจาก รอบที่ 2		ค่าสถิติจาก รอบที่ 3	
	Mdn	IQR.	Mdn	IQR.
67. การติดตามประสานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ใน พื้นที่ในคำด้านต่าง ๆ เช่น ในด้านวิทยากรที่ เชี่ยวชาญเฉพาะเรื่อง เป็นต้น <u>เนื้อหา</u>	4.18	.79	4.18	.71
68. ในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน ได้มี การแบ่งเนื้อหาแตกต่างกันออกไป แต่สิ่งที่สำคัญ คือ เนื้อหาเหล่านั้นควรจะเป็นสิ่งที่ช่วยให้ประชาชนมี ความเข้าใจในชีวิตและสังคมที่อาศัยอยู่ ช่วยให้รู้จัก การแก้ปัญหาพื้นฐานต่าง ๆ ได้ สามารถพัฒนาตนเอง ได้ทั้งในด้านสังคมและอาชีพ	4.22	1.13	4.29	.92
69. เนื้อหาจะต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงไปตาม เหตุการณ์ตลอดเวลา ต้องมีการแบ่งประเภทของการ พัฒนาคนให้ชัดเจนว่าจะต้องพัฒนาคนระดับไหนได้ อย่างไร	4.35	1.03	4.36	.98

ตาราง 3 (ต่อ)

ประเด็นคำถาม	ค่าสถิติจาก รอบที่ 2		ค่าสถิติจาก รอบที่ 3	
	Mdn	IQR.	Mdn	IQR.
70. การศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งจะเป็นการจัดการศึกษาเพื่อให้ประชาชนมีความรู้พื้นฐานในการดำรงชีวิต สามารถคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็นเพื่อเป็นเครื่องมือในการประกอบอาชีพ และรู้จักหาข้อมูลต่าง ๆ มาประกอบการคิด การตัดสินใจในการดำรงชีวิตประจำวัน	4.55	1.00	4.71	.92
71. การศึกษาสายอาชีพ เป็นการจัดการศึกษาให้ประชาชนมีความรู้ ความสามารถและทักษะในการประกอบอาชีพอิสระรับจ้างในตลาดแรงงาน หรือปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่ของตนเองและชุมชน โดยในการจัดการเรียนการสอนจะจัดให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของบุคคลและชุมชน	4.36	.98	4.45	.99

ตาราง 3 (ต่อ)

ประเด็นคำถาม	ค่าสถิติจาก รอบที่ 2		ค่าสถิติจาก รอบที่ 3	
	Mdn	IQR.	Mdn	IQR.
72. การศึกษาด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต หรือการศึกษาด้านการเป็นพหุเมืองดี เป็นกิจกรรมการศึกษาที่ช่วยให้ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจในวิทยาการด้านต่าง ๆ เช่น ความรู้ด้านกฎหมาย เศรษฐกิจ สังคม การเมือง ฯลฯ ทั้งนี้เพื่อช่วยในการปรับตัวและดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข <u>การติดตามและประเมินผล</u>	4.35	1.03	4.36	.98
73. ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดระยอง มีหน้าที่ในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนในพื้นที่จังหวัดระยอง โดยจะกระจายกิจกรรมต่าง ๆ ไปทั่วทุกพื้นที่ใน 6 อำเภอ เพื่อเป็นการพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพ จึงได้กำหนดให้มีการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ	4.25	1.04	4.29	.92

ตาราง 3 (ต่อ)

ประเด็นคำถาม	ค่าสถิติจาก รอบที่ 2		ค่าสถิติจาก รอบที่ 3	
	Mdn	IQR.	Mdn	IQR.
74. ให้มีการจัดอบรมบุคลากรให้ความรู้ และความเข้าใจ ในรูปแบบและวิธีการของการติดตาม และประเมินผล ให้สามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างมี ประสิทธิภาพ	4.21	.90	4.23	.84
75. กำหนดให้มีการวางแผนการติดตามและประเมินผล ล่วงหน้า	4.11	.68	4.18	.71
76. ระดมสรรพกำลัง และทรัพยากรต่าง ๆ ที่มีอยู่ให้เกิด ประโยชน์สูงสุด เช่นการ ขอความร่วมมือ หรือ ประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ	4.23	.84	4.29	.92
77. การติดตามและประเมินผล จะต้องใช้รูปแบบและวิธี การหลาย ๆ แบบโดยพิจารณาให้เหมาะสมกับสภาพ ของงาน	4.29	.92	4.23	.84

ตาราง 3 (ต่อ)

ประเด็นคำถาม	ค่าสถิติจาก รอบที่ 2		ค่าสถิติจาก รอบที่ 3	
	Mdn	IQR.	Mdn	IQR.
78. การติดตามและประเมินผล ต้องมีระบบการเก็บรวบรวมข้อมูลที่มีประสิทธิภาพเพื่อใช้ในการประเมินการให้บริการต่าง ๆ ว่าบรรลุวัตถุประสงค์ในการจัดมากน้อยเพียงใด มีปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานหรือไม่อย่างไร	4.21	.90	4.23	.84
<u>ปัญหาและอุปสรรค</u>				
79. สื่อ/อุปกรณ์ที่มีอยู่ล้าสมัย และไม่เพียงพอ	4.00	1.46	4.00	.86
80. บุคลากรของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดระยอง ขาดทักษะในด้านต่าง ๆ เช่น	3.95	.98	4.00	.86
- การพัฒนาสื่อ และการผลิตสื่อ				
- การประชาสัมพันธ์				
- การแนะแนว				
- ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการพัฒนางานกำกับติดตามงาน				

ตาราง 3 (ต่อ)

ประเด็นคำถาม	ค่าสถิติจาก รอบที่ 2		ค่าสถิติจาก รอบที่ 3	
	Mdn	IQR.	Mdn	IQR.
81. ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดระยอง ยังขาด ข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญบางประการที่จำเป็นต่อ การวางแผน	4.09	.89	4.13	.82
82. ประชาชนจะไม่ว่างในบางช่วง เช่น ช่วงฤดูผลไม้	4.27	.98	4.36	.98
83. ประชาชนที่ได้รับการอบรมแล้ว ไม่มีทุนที่จะไปประกอบ อาชีพ	3.88	.83	4.23	.84
84. วิทยาการในห้องถื่นมีน้อย และไม่ตรงกับความต้องการ ของตลาดแรงงานในปัจจุบัน	4.00	1.31	4.08	.73

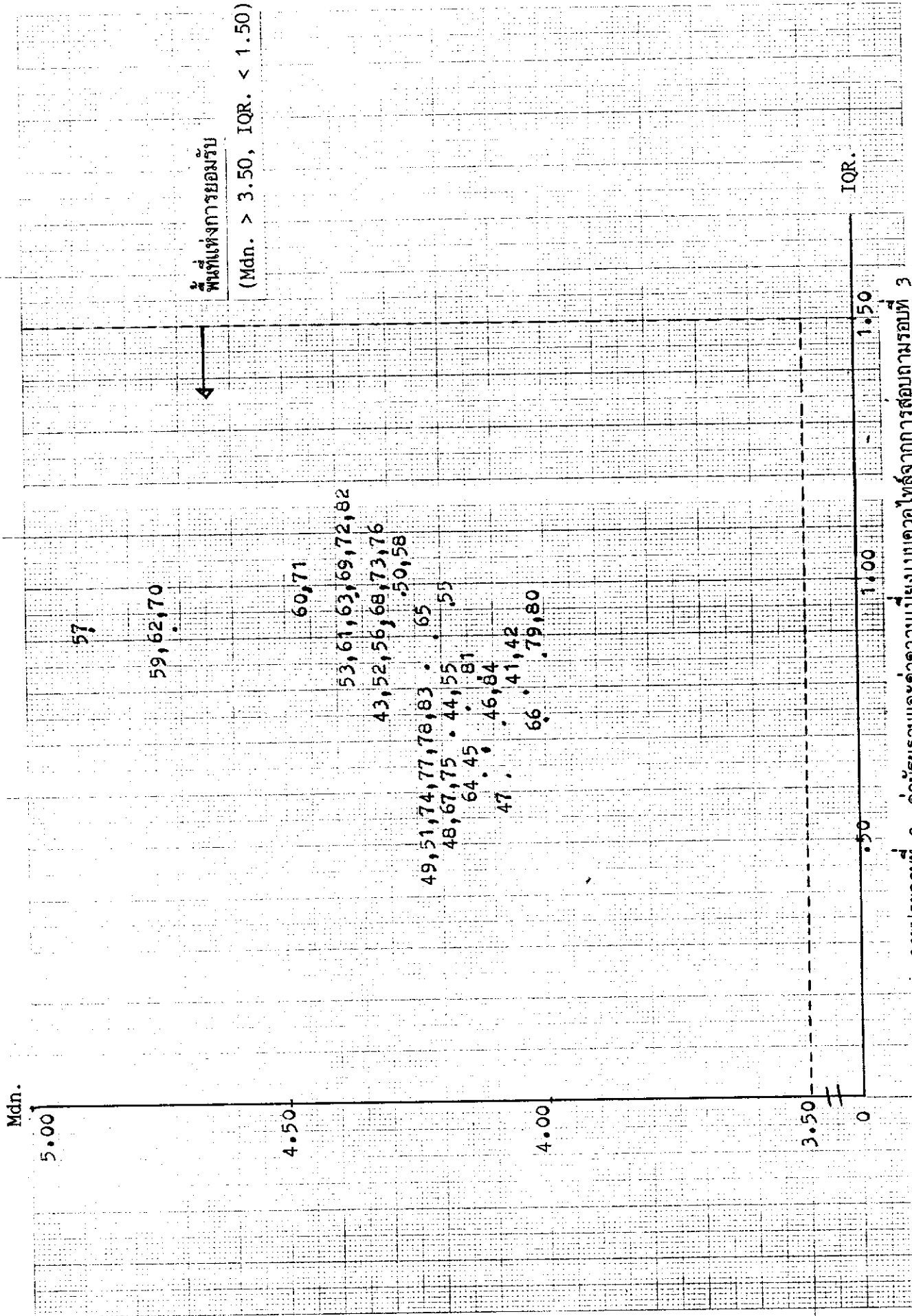
จากตาราง 3 มีประเด็นคำถามทั้งสิ้น 44 ประเด็น เมื่อพิจารณาค่าสถิติที่แสดงถึง
ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ สรุปได้ดังนี้

1. ค่ามัธยฐาน ซึ่งแสดงถึงระดับการยอมรับของผู้เชี่ยวชาญ พบว่าในรอบที่ 2 ค่า
มัธยฐานมีค่าระหว่าง 3.88 - 4.55 และในรอบที่ 3 มีค่าระหว่าง 4.00 - 4.87 ซึ่งทั้ง
2 รอบ มีค่าสูงถึงระดับยอมรับได้ทุกข้อ

2. ค่าความเบี่ยงเบนควอไทล์ ซึ่งแสดงถึงความสอดคล้องทางความคิดเห็น

ในรอบที่ 2 มีค่าความเบี่ยงเบนควอไทล์ระหว่าง .64 - 1.46 และรอบที่ 3 มีค่าระหว่าง .63 - .99 ทั้ง 2 รอบ มีค่าต่ำถึงระดับยอมรับได้ทุกข้อ

เพื่อให้เห็นความชัดเจนยิ่งขึ้นจึงได้นำค่ามัธยฐาน และค่าความเบี่ยงเบนควอไทล์จากการสอบถามในรอบที่ 3 แสดงเป็นแผนภาพ (Profile) ในภาพประกอบที่ 3 ต่อไปนี้

ภาพประกอบที่ 3 คำนวณฐานและค่าความเบี่ยงเบนควอไทล์จากการสอบถามรอบที่ 3

จากภาพประกอบ 3 แสดงให้เห็นว่าประเด็นคำถามทั้ง 44 ข้อ นั้นผู้เชี่ยวชาญเห็น
ด้วย และความเป็นเหล่านั้นมีความสอดคล้องกันถึงระดับที่ยอมรับได้

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการประมวลความคิดเห็นของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาและการพัฒนา เพื่อหาแนวทางในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนในจังหวัดระยองให้สอดคล้องกับการพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก ซึ่งได้ตั้งความมุ่งหมายเฉพาะของการศึกษาค้นคว้าดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหา และตัวชี้บ่ง ในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนในพื้นที่จังหวัดระยอง เพื่อให้สอดคล้องกับโครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก
2. เพื่อประมวลความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวทางการจัดการศึกษานอกโรงเรียนในจังหวัดระยองโดยทั่วไป เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลงที่เกี่ยวข้องกับโครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก
3. เพื่อวิเคราะห์บทบาท ภารกิจ และแนวทางในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดระยอง ให้สอดคล้องกับสภาพของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป อันเนื่องมาจากการดำเนินการในโครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ใช้เทคนิคเดลฟาย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่ให้ผู้เชี่ยวชาญตอบจำนวนสามรอบ รอบแรกเป็นแบบสอบถามที่รวบรวมแนวความคิด ข้อเสนอแนะจากเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาและให้ความคิดเห็น เมื่อได้คำตอบในรอบแรก ผู้วิจัยนำมาสร้างเป็นแบบสอบถามรอบที่สองเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าห้าตัวเลือก แบบสอบถามรอบที่สามมีลักษณะเหมือนแบบสอบถามรอบที่สอง

แต่แสดงตำแหน่งมัธยฐาน ช่วงความเบี่ยงเบนควอไทล์ พร้อมทั้งตำแหน่งที่ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนตอบมาในรอบที่สอง และเพิ่มช่วงแสดงเหตุผลไว้ข้างท้ายเพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญแสดงเหตุผลเพิ่มเติม

การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้เดินทางไปพบผู้เชี่ยวชาญด้วยตนเอง เพื่อแจ้งวัตถุประสงค์ของการวิจัย และให้ผู้เชี่ยวชาญตอบแบบสอบถามในรอบแรก นำแบบสอบถามรอบแรกที่ได้กลับคืนมาสร้างเป็นแบบสอบถามรอบที่สองส่งกลับไปให้ผู้เชี่ยวชาญให้อันดับความสำคัญของแต่ละข้อความอีกครั้งหนึ่ง แล้วนำแบบสอบถามรอบที่สองที่ได้กลับคืนมาวิเคราะห์หาค่ามัธยฐานและค่าความเบี่ยงเบนควอไทล์ของแต่ละข้อความ ระบุค่ามัธยฐานและค่าความเบี่ยงเบนควอไทล์ที่วิเคราะห์ได้พร้อมทั้งตำแหน่งคำตอบของผู้เชี่ยวชาญคนนั้น ๆ ลงในแบบสอบถามที่มีข้อความเหมือนแบบสอบถามที่สองส่งกลับไปให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาและทบทวนคำตอบของตนเป็นครั้งที่สาม จากนั้นนำแบบสอบถามรอบที่สามที่ได้กลับคืนมาวิเคราะห์หาค่ามัธยฐานและค่าความเบี่ยงเบนควอไทล์ของแต่ละข้อความอีกครั้งหนึ่ง แล้วจึงนำมาวิเคราะห์เป็นความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวทางการจัดการศึกษาออกโรงเรียนในจังหวัดระยองให้สอดคล้องกับโครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก ในช่วงแผนพัฒนาการศึกษาระยะที่ 7 (พ.ศ. 2535 - 2539)

ผลการศึกษาค้นคว้า

ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาและการพัฒนาในจังหวัดระยอง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการจัดการศึกษาออกโรงเรียนในจังหวัดระยองให้สอดคล้องกับโครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก ในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. สภาพปัญหาและผลกระทบที่สืบเนื่องจากโครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณ ชายฝั่งตะวันออก

1.1 ด้านประชากร

โครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออกจะก่อให้เกิดการย้ายถิ่นเพราะการเปลี่ยนแปลงของชุมชนและการจ้างแรงงาน คือจะมีประชากรจำนวนหนึ่งต้องย้ายออกจากถิ่นฐานเดิมไป บริเวณอุตสาหกรรมและชุมชนเมืองใหม่ จะมีแรงงานจำนวนมากอพยพเข้ามาสู่แหล่งการจ้างงานโดยระยะแรกจะมีคนย้ายถิ่นมาสู่บริเวณที่มีการก่อสร้างขนาดใหญ่จำนวนมาก ส่วนใหญ่จะเป็นคนงาน ซึ่งใช้แรงงานรับจ้างก่อสร้าง และพวกพ่อค้าแม่ค้าไปตั้งร้านค้าขายกับคนงาน ระยะที่สองจะมีคนกลุ่มใหม่ ซึ่งมีความรู้ในระดับสูงเข้าไปทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีสูง และการที่มีผู้คนอพยพเข้าจำนวนมากจะเป็นผลดีกับพื้นที่ที่ดินว่างเปล่าซึ่งจะลงทุนปลูกบ้านเช่าหรือขายที่ดินในราคาสูง จากการขยายตัวของอุตสาหกรรมนี้ช่วยระงับการย้ายถิ่นเข้าสู่กรุงเทพมหานครของประชากรในส่วนภูมิภาคได้บ้าง

1.2 ด้านเศรษฐกิจ

จังหวัดระยองจะมีโครงการสร้างทางเศรษฐกิจเปลี่ยนไป คือภาคอุตสาหกรรมจะมีบทบาทมากขึ้น อุตสาหกรรมหนักหลายประเภทจะเกิดขึ้นโดยเฉพาะอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีสูง นอกจากนั้นสาขาการผลิตประเภทการค้าและการบริการจะมีความสำคัญมากขึ้น โดยจะก่อให้เกิดงานขึ้นในกิจกรรมด้านการท่องเที่ยว การศึกษา และสำนักงาน จากการขยายตัวของอุตสาหกรรมดังกล่าวทำให้เกิดการจ้างงานมากขึ้น ซึ่งมีผลทำให้รายได้ต่อหัวและการกระจายรายได้ของประชากรจะสูงขึ้นและเกิดความเหลื่อมล้ำ กล่าวคือผู้ที่ประกอบอาชีพทางการเกษตรหรือการประมง จะมีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำกว่าผู้ที่ประกอบอาชีพทางด้านอุตสาหกรรมบริการและพาณิชย์ สำหรับสภาพและปัญหาด้านเศรษฐกิจที่มีความสำคัญรองลงมา คือภาคเกษตรกรรมจะต้องมีการพัฒนาไปด้วย โดยเฉพาะอุตสาหกรรมแปรรูปผลิตผลทางการเกษตรที่มีขบวนการไม่ยุ่งยาก การประมง และการเพิ่มผลผลิตไม้ผลและไม้ดอก

1.3 ด้านสังคมและวัฒนธรรม

ประชาชนจะมีความเป็นอยู่แบบสังคมสมัยใหม่มีเครื่องฟักผ่อนหย่อนใจสมัยใหม่ มีเครื่องอำนวยความสะดวกและผ่อนแรง การรับรู้ข่าวสารจะเป็นการรับรู้ผ่านสื่อมวลชนมากกว่าการรับรู้จากสื่อบุคคลสื่อมวลชนมีอิทธิพลมากขึ้น แนวโน้มที่คนในชนบทจะมีนิสัยบริโภคนิยมมากขึ้นเพราะเป็นผลกระทบจากการทันสมัยในเมือง และการขยายโครงสร้างในพื้นที่ คนในชนบทจะมีไฟฟ้าใช้มากขึ้น มีถนนตัดมาใกล้หมู่บ้าน จะเริ่มใช้สิ่งอำนวยความสะดวกเพิ่มขึ้น ค่านิยมของคนในเมืองจะเปลี่ยนแปลงไปและต่างกับค่านิยมของคนในชนบท กล่าวคือ คนในเมืองจะมีความเชื่อเรื่องบุญกรรม ความกตัญญู และระบอบอาวุโสน้อยลง นอกจากนี้ยังนิยมการอยู่ตามลำพังไม่ยุ่งเกี่ยวกับญาติพี่น้องหรือเพื่อนบ้านมากกว่าแต่ก่อน ส่วนในชนบทค่านิยมในระบอบอาวุโสและความกตัญญูยังไม่เปลี่ยนแปลง ระบบเครือญาติจะยังมีความหมายความเชื่อเรื่องบุญกรรมยังมีอิทธิพลสูง และความสัมพันธ์แบบบุคคลถึงบุคคลยังเป็นรูปแบบความสัมพันธ์ที่มีมาก และมีประสิทธิภาพไม่แพ้สื่อมวลชน

1.4 ด้านสภาพแวดล้อม

ทางด้านสภาพแวดล้อมเน้นให้มีการรักษาสภาพแวดล้อมในเรื่องของระบบบำบัดน้ำเสียมลพิษและการรักษาสภาพทางธรรมชาติโดยเฉพาะในเขตชุมชนเมือง ส่วนในชนบทจะเน้นในเรื่องการรักษาสภาพทางธรรมชาติทางทะเล และการควบคุมมาตรฐานของอุตสาหกรรมย่อย สำหรับแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติมีอยู่มากในจังหวัดระยองจะมีผู้ให้บริการมากขึ้น เนื่องจากการคมนาคมขนส่งที่สะดวก แต่การพัฒนาด้านอุตสาหกรรมและความเป็นเมืองมีแนวโน้มจะทำให้แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ หากปล่อยให้แหล่งท่องเที่ยวเติบโตตามยถากรรม นอกจากนี้โรงงานอุตสาหกรรมที่เพิ่มขึ้นจะทำให้เกิดผลเสียต่อสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติมากผลดี ผลเสียจะเกิดกับคุณภาพน้ำ ผิวดิน คุณภาพน้ำใต้ดิน คุณภาพอากาศ เสียง กลิ่น และธรณีวิทยา เนื่องจากอุตสาหกรรมต่าง ๆ ก่อให้เกิดมลพิษทั้งที่เป็นของเหลวและของแข็ง เพราะที่แล้งมาสังคมไทยไม่เคยมีประสบการณ์ที่ประสบผลสำเร็จในการควบคุมภาวะมลพิษหรือความเสียหายอื่น ๆ ที่เป็นผลจากอุตสาหกรรมมาก่อนเลย

2. แนวทางการจัดการศึกษาออกโรงเรียนในจังหวัดระยอง

2.1 นโยบายการศึกษาออกโรงเรียนของจังหวัดระยองโดยทั่วไป

นโยบายการศึกษาออกโรงเรียนของจังหวัดระยองโดยทั่วไป มีดังต่อไปนี้

- 1) จัดรูปแบบและเนื้อหาทางวิชาทั้งด้านสามัญและอาชีพเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น
- 2) ให้ความสำคัญประสานงานระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งของรัฐและเอกชน ที่จัดการศึกษาในระบบ เพื่อให้การศึกษาออกโรงเรียนเป็นการศึกษาที่เข้าถึงประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ และให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น
- 3) เร่งรัดและสนับสนุนการศึกษาออกโรงเรียนรูปแบบต่าง ๆ เพื่อเปิดโอกาสให้บุคคลมีโอกาสได้รับการศึกษาตลอดชีวิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อประโยชน์แก่ผู้ไม่มีโอกาสได้รับการศึกษาในระบบโรงเรียน
- 4) ส่งเสริมให้สื่อมวลชนต่าง ๆ ที่มีอยู่แล้วให้บทบาทในการส่งเสริมการศึกษาทั้งในและนอกระบบโรงเรียนอย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะควรใช้สถานีวิจัยที่มีอยู่แล้ว จัดรายการเพื่อเผยแพร่ความรู้แก่ประชาชนให้มากขึ้น โดยเน้นรายการที่เป็นประโยชน์แก่การดำรงชีพ คุณธรรม และสร้างทัศนคติที่ดีแก่ประชาชน

2.2 บทบาทและภารกิจของการศึกษาออกโรงเรียนโดยส่วนรวม

บทบาทและภารกิจของการศึกษาออกโรงเรียนในจังหวัดระยองของหน่วยงานต่าง ๆ มีดังต่อไปนี้

- 1) การให้ความรู้สำหรับเป็นรากฐานในการดำรงชีวิต ได้แก่ การศึกษาประเภทที่จัดสำหรับช่วยให้ผู้เรียนสามารถคิดเป็น แก้ปัญหาเป็น มีเครื่องมือในการประกอบอาชีพ มีเครื่องมือสำหรับใช้ศึกษาข้อมูลต่าง ๆ มาประกอบการคิดการตัดสินใจในการดำรงชีวิตประจำวัน การศึกษาประเภทนี้จะมีลักษณะที่กำหนดเนื้อหาสาระไว้เป็นแบบแผน มีจุดเริ่มและมีจุดจบของกระบวนการเรียนรู้ที่แน่นอน
- 2) การเพิ่มพูนความรู้และทักษะที่เป็นประโยชน์ในการดำรงชีวิต ได้แก่ การศึกษาที่มุ่งช่วยให้ผู้เรียนสามารถพัฒนางานอาชีพและชีวิตความเป็นอยู่ของตนให้ดีขึ้นกว่าที่

เป็นอยู่ การศึกษานอกโรงเรียนประเภทนี้มีลักษณะยืดหยุ่น เปลี่ยนแปลงได้ตามลักษณะของผู้เรียน อาจจัดให้มีเนื้อหาสาระเสริมต่อจากการศึกษาในระบบโรงเรียน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถนำไปประกอบอาชีพได้อย่างอิสระ หรืออาจจัดให้มีเนื้อหาสาระเพื่อส่งเสริมงานอาชีพของประชาชน

3) การให้ข้อมูลข่าวสารที่ทันต่อเหตุการณ์ ที่เป็นประโยชน์ โดยมีความมุ่งหมายเพื่อให้ข้อมูลและข่าวสารที่จะนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ เพื่อย้ำและส่งเสริมความรู้ความคืบหน้าต่าง ๆ กิจกรรมของการศึกษาประเภทนี้ จะมีหน่วยงานที่ดำเนินงานมากมาย หรืออาจกล่าวได้ว่าแทบทุกหน่วยงานต่างก็มีส่วนในการให้การศึกษาลักษณะนี้แก่ประชาชนอยู่แล้ว

2.3 กลุ่มเป้าหมายของแต่ละหน่วยงาน

การศึกษานอกโรงเรียน เป็นกิจกรรมการศึกษาที่จัดขึ้นสำหรับประชาชนทุกเพศ ทุกวัย และทุกระดับการศึกษา แต่ในทางปฏิบัติไม่สามารถที่จะกระทำได้อย่างทั่วถึงเพราะข้อจำกัดในเรื่องงบประมาณ บุคลากร ฯลฯ จึงต้องเน้นหรือจัดลำดับภาพความสำคัญตามความจำเป็น ส่วนใหญ่จะเน้นประชาชนกลุ่มที่เสียเปรียบในด้านการศึกษา เพราะเป็นความจำเป็นเร่งด่วนในการพัฒนาประเทศ ดังนั้นกลุ่มเป้าหมายสำหรับการศึกษานอกโรงเรียนจะขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของแต่ละหน่วยงาน และแต่ละโครงการ

2.4 การประสานงานระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ

แนวทางการประสานงาน ในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนในการจังหวัดระยอง

1) ความร่วมมือในด้านนโยบาย ประโยชน์ที่จะได้รับคือข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะปริมาณและคุณภาพของกำลังคนที่ต้องการศึกษานอกโรงเรียนจะมีบทบาทในการพัฒนา และจะเป็นข้อมูลที่น่าไปใช้ในการกำหนดกลุ่มเป้าหมายและหลักสูตร

2) ความร่วมมือในด้านทรัพยากร จะช่วยให้เกิดการประหยัดลดความซ้ำซ้อนของโปรแกรม สามารถใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในแต่ละหน่วยงานให้เกิดประโยชน์สูงสุด การบริการก็จะกว้างขวาง และสร้างความรู้สึกมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนแก่ทุกฝ่าย

3) ความร่วมมือในกระบวนการศึกษาออกโรงเรียน เป็นความร่วมมือในระดับปฏิบัติ เช่นเดียวกับความร่วมมือในทรัพยากร ประโยชน์ที่จะได้รับ คือ การบริการได้หลากหลายทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ

4) การให้โอกาสองค์กรเอกชน ได้ร่วมแก้ปัญหาในการกำหนดนโยบายการวางแผน และกำหนดแนวทางในการให้การศึกษาออกโรงเรียน ตลอดจนเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่เหมาะสม จะทำให้งานการศึกษาออกโรงเรียนมีประสิทธิภาพและประหยัดทรัพยากร

3. บทบาท ภารกิจ และแนวทางในการจัดการศึกษาออกโรงเรียนของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดระยอง

3.1 บทบาทโดยทั่วไป

3.1.1 หน้าที่ตามลักษณะงาน ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดระยอง การมีหน้าที่ตามลักษณะงานดังนี้

- 1) การให้บริการข่าวสารข้อมูล
- 2) เผยแพร่งานการศึกษาออกโรงเรียน
- 3) ให้ความร่วมมือ ส่งเสริม สนับสนุน หน่วยงานต่าง ๆ ในการจัดการศึกษาออกโรงเรียน
- 4) การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ การศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญ และการศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ
- 5) การศึกษาทางวิทยุ โทรทัศน์ ปรินต์ และสไลด์ทัศนูปกรณ์
- 6) กลุ่มสนใจและกิจกรรมในชุมชนหรือท้องถิ่น
- 7) การศึกษาในลักษณะหรือรูปแบบอื่นใดที่เกี่ยวกับงานการศึกษาออกโรงเรียน
- 8) การบริรักษ์เพื่อการศึกษา เทคโนโลยีทางการศึกษา และเทคโนโลยีชนบท

3.1.2 แนวทางการดำเนินงาน ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดระยอง ควรดำเนินงานตามทางดังนี้

- 1) ให้การศึกษา อบรบแก่ประชาชนที่อยู่นอกระบบโรงเรียน
- 2) ดำเนินการเกี่ยวกับห้องสมุด ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านหรือตำบล การศึกษาสายสามัญ และการศึกษาสายอาชีพ
- 3) ฝึกอบรม ประชุม สัมมนาเจ้าหน้าที่ คณะกรรมการระดับชุมชนหรือท้องถิ่นหรือบุคคลอื่นใดในลักษณะเดียวกัน
- 4) สำรวจ ส่งเสริม สนับสนุน ประสาน ให้ความร่วมมือ อุดหนุน และให้บริการการศึกษานอกโรงเรียน
- 5) ประเมินมาตรฐาน วัตถุประสงค์ ประเมินผล และออกหลักฐานทางการศึกษานอกโรงเรียน
- 6) ควบคุม ดูแล ตรวจสอบ นิเทศ ติดตาม และรายงานผลการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียน
- 7) จัดทำแผนงาน และโครงการปฏิบัติงานการศึกษานอกโรงเรียน
- 8) บริหารงานการศึกษานอกโรงเรียนทุกรูปแบบ
- 9) ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายเกี่ยวกับงานการศึกษานอกโรงเรียน

3.2 กิจกรรม

ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดระยอง ควรจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนใน 3 ลักษณะ คือ การให้ความรู้พื้นฐาน การให้ความรู้ ทักษะด้านอาชีพ และการให้บริการข่าวสารข้อมูล โดยให้ความสำคัญในกิจกรรมการให้บริการความรู้พื้นฐาน และการให้ความรู้ด้านทักษะอาชีพมากที่สุด ส่วนการให้บริการข่าวสารข้อมูลนั้นมีความสำคัญรองลงมา

3.3 กลุ่มเป้าหมาย

การจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดระยอง ควรกำหนดกลุ่มเป้าหมายในการให้บริการ ดังต่อไปนี้

1) กลุ่มผู้ด้อยโอกาสทางเศรษฐกิจและสังคม ได้แก่ ผู้ไม่รู้หนังสือ
ผู้ออกจากระบบการศึกษากลางคัน ผู้ที่จบการศึกษาแล้วไม่ได้ศึกษาต่อ ประชาชนในชนบท
ผู้สูงอายุ สตรี

2) ผู้ที่ต้องเข้าสู่สังคมที่มีการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมอย่างรวดเร็ว
กลุ่มเป้าหมายดังกล่าว สามารถจัดกลุ่มออกได้ดังนี้

(1) ด้านพื้นฐานการศึกษา ได้แก่

- กลุ่มผู้ไม่รู้หนังสือ
- กลุ่มผู้ออกกลางคัน
- กลุ่มผู้จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และไม่ได้เรียนต่อ

(2) ด้านอายุ ได้แก่

- เยาวชน
- ประชาชนในวัยแรงงาน
- ประชาชนผู้สูงอายุ

(3) ด้านลักษณะเฉพาะ ได้แก่

- กลุ่มผู้มีฐานด้อยทางเศรษฐกิจ
- สตรี

(4) ด้านพื้นที่ ได้แก่

- ประชาชนในเขตพื้นที่เฉพาะทางการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม
- ประชาชนในเขตพื้นที่เร่งรัดพัฒนาอันดับ 1

3.4 วิธีการให้บริการ

วิธีการให้บริการการศึกษานอกโรงเรียนของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด
ระยองจะต้องให้ความสำคัญในเรื่องของการประสานงาน การจัดการศึกษาสายอาชีพและการฝึก
ทักษะอาชีพเบื้องต้นการอบรมเสริมความรู้เฉพาะด้าน ส่วนการเสนอข่าวสารข้อมูลต่าง ๆ
รวมทั้งการให้ความรู้ด้านการศึกษาสายสามัญ

3.5 เนื้อหา

การจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดระยอง ในด้านเนื้อหาจะต้องมีการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงไปตามเหตุการณ์ตลอดเวลาโดยเน้นทางด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิตหรือการศึกษาเป็นพลเมืองดี การศึกษาสายอาชีพและการศึกษาขั้นพื้นฐาน นอกจากนี้เนื้อหาต่าง ๆ จะต้องช่วยให้ประชาชนมีความเข้าใจในชีวิตและสังคมที่เป็นอยู่ ช่วยให้ผู้รู้จักการแก้ปัญหาพื้นฐานต่าง ๆ ได้ สามารถพัฒนาตนเองได้ทั้งในด้านสังคมและอาชีพ

3.6 การติดตามและประเมินผล

การติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษานอกโรงเรียนของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดระยอง จะต้องมีการวางแผนการติดตามและประเมินผลล่วงหน้า โดยให้มีการระดมสรรพกำลังและทรัพยากรต่าง ๆ ที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด การจัดระบบการเก็บรวบรวมข้อมูล การอบรมบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจในการติดตามและประเมินผล และการใช้รูปแบบและวิธีการหลาย ๆ แบบโดยพิจารณาให้เหมาะสมกับสภาพของงาน รวมทั้งการกำหนดให้มีการติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่องเป็นระบบ

3.7. ปัญหาและอุปสรรค

การดำเนินงานของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดระยอง จะพบกับปัญหาและอุปสรรคคือ สื่อ /อุปกรณ์ที่มีอยู่ล้าสมัยและไม่เพียงพอ ประชาชนที่ได้รับการอบรมแล้วไม่มีทุนที่จะไปประกอบอาชีพ บุคลากรของศูนย์ฯ ยังขาดทักษะในการทำงานด้านต่าง ๆ อีกหลายด้าน เช่น การพัฒนาสื่อ การผลิตสื่อ การประชาสัมพันธ์ ฯลฯ ตลอดจนการขาดข้อมูลพื้นฐานเพื่อการวางแผน ประชาชนไม่ว่างในบางช่วง และวิทยากรในท้องถิ่นมีน้อยและไม่ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงานในปัจจุบัน

อภิปรายผล

1. สภาพและปัญหาของจังหวัดระยอง

จากผลการศึกษาค้นคว้าผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาและการพัฒนาในจังหวัดระยอง มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าโครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออกมีผลกระทบต่อสภาพต่าง ๆ ในพื้นที่จังหวัดระยอง กล่าวคือ ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านประชากร เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสภาพแวดล้อมเป็นอย่างมาก ซึ่งสอดคล้องกับที่ อุดม เกิดพิบูลย์ และคนอื่น ๆ (กชกร สังขชาติ และคนอื่น ๆ. 2535 : 7-8; อ้างอิงมาจาก อุดม เกิดพิบูลย์ และคนอื่น ๆ . 2527) ได้อธิบายกลไกทางทฤษฎีกระบวนการที่มีโรงงานอุตสาหกรรมตั้งอยู่ในท้องถิ่นว่าจะก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชน 2 ด้าน คือ

1.1 ผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจสำคัญ คือ โอกาสในการประกอบอาชีพใหม่ ๆ การมีรายได้และการใช้จ่ายเพิ่มขึ้น การก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐาน

1.2 ผลกระทบทางด้านสังคม ได้แก่ การที่มีบุคคลในกลุ่มอาชีพใหม่ ๆ เกิดขึ้น มีการอพยพของบุคคลต่างอาชีพ ต่างภูมิภาคเข้ามาอยู่ในท้องถิ่น มีการเปลี่ยนอาชีพ และเปลี่ยนที่อยู่อาศัยของคนในท้องถิ่น มีค่านิยมใหม่เข้ามาจากภายนอกและที่เกิดขึ้นเองภายในชุมชน

เมื่อเกิดผลกระทบจะทำให้มีการตอบสนองจากประชากรในชุมชนนั้น คือ

1) การสนองตอบทางเศรษฐกิจ การตอบสนองทางด้านนี้จะปรากฏออกมาในลักษณะของการติดต่อซื้อขายระหว่างชาวชนบทในท้องถิ่นกับโรงงานอุตสาหกรรม การอพยพของแรงงานจากท้องถิ่นในบริเวณรอบนอกและจากภายนอกท้องถิ่นเข้ามาทำงานในโรงงานและในบริเวณใกล้เคียงโรงงาน

2) การสนองตอบทางสังคม การสนองตอบต่อแรงกระตุ้นทางสังคมที่โรงงานก่อให้เกิดขึ้นนั้น จะทำให้เกิดกลุ่มชนทางสังคมที่มีความแตกต่างกันทางด้านอาชีพ รายได้ และฐานะทางสังคม โครงสร้างของครอบครัว และค่านิยมตามวัฒนธรรมประเพณีเริ่มเปลี่ยนแปลง และเริ่มมีความขัดแย้งระหว่างกลุ่มชนต่าง ๆ เพื่อรักษาผลประโยชน์และรักษาสถานภาพทางสังคม

นอกจากนี้ อาร์ เวอร์ธ (กรกช สังขชาติ และคนอื่น ๆ. 2535 : 8; อ้างอิงมาจาก อาร์ เวอร์ธ. 1977 : 266) กล่าวว่า การเกิดหน่วยธุรกิจหรือภาคการผลิต เช่น โรงงาน อุตสาหกรรมขึ้นในชุมชนท้องถิ่น นอกจากจะมีผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจที่เห็นได้ชัดเจน ผลกระทบที่ติดตามมาคือ ในด้านสังคม ซึ่งหมายถึงการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มและระหว่างบุคคล และการเปลี่ยนแปลงของค่านิยมที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนอาชีพ และจากการที่บุคคลต่างอาชีพเข้ามาอยู่ในท้องถิ่น ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่เคยเป็นมาแต่ดั้งเดิมซึ่งอาศัยครอบครัวเป็นศูนย์กลาง และมีเพื่อนบ้านที่เกี่ยวข้องเป็นญาติพี่น้องกันก็จะเปลี่ยนเป็นครอบครัวอิสระที่ต่างคนต่างอยู่ การติดต่อสมาคมระหว่างบุคคลก็เปลี่ยนไป จากความสัมพันธ์ระหว่างญาติพี่น้องเป็นการติดต่อในทางธุรกิจและตามหน้าที่ ความรู้สึกที่เคยเป็นมิตรและช่วยเหลือซึ่งกันและกันก็กลายเป็นการแข่งขันเพื่อแสวงหาประโยชน์ให้กับตัวเอง

การเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ในพื้นที่จังหวัดระยองที่เกิดขึ้นนั้นจะก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมาอีกมากมาย เช่น

- ในเรื่องของที่อยู่อาศัยจากการที่ราษฎรส่วนหนึ่งต้องถูกเวนคืนที่ดินต้องมีการจัดหาที่อยู่ชั่วคราวจนกว่าชุมชนใหม่จะสร้างเสร็จต้องจัดหาที่อยู่อาศัยให้คนงานก่อสร้างในช่วงการก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานและโรงงานอุตสาหกรรม ในการจัดทำแผนบริการด้านที่อยู่อาศัยต้องกำหนดความต้องการ ปริมาณ และคุณภาพของที่พักอาศัย โดยแบ่งตามระดับของรายได้ของบุคคล (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2529 : 23)

- ในด้านของสภาพแวดล้อม จะก่อให้เกิดปัญหาล้างแวล้อมขึ้นโรงงานอุตสาหกรรมหนักในเขตมาบตาพุดได้สร้างปัญหาจากกลิ่นควัน น้ำคั่งน้ำใช้ และสารเคมีจากท่าเรือมาบตาพุดที่จะใช้เป็นวัตถุดิบของบริษัทปิโตรเคมีคัล ซึ่งเป็นวัตถุดิบอันตรายและมีพิษ นอกจากนี้บริเวณที่ตั้งโครงการปิโตรเคมีคัลจะต้องคำนึงถึงแผนการป้องกันอุบัติเหตุ เพราะเป็นโครงการที่มีอันตราย ส่วนโรงงานปุ๋ยแห่งชาตินั้นจะต้องมีการกักขังซึม ซึ่งจะมีผลต่อสภาพแวดล้อมเป็นอย่างมาก (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2529 : 75) มลภาวะต่าง ๆ ที่เกิดจากปริมาณมากของเสียที่เป็นของแข็งจากโรงงานก็ดี กลิ่นของก๊าซหรือสารเคมีที่เกิดขึ้นในกระบวนการผลิตก็ดี จะสร้างปัญหาล้างแวล้อมในอนาคตได้หากมิได้มีการวางแผนควบคุมอย่างดีพอ โดยจะมีผลกระทบต่อสุขภาพอนามัย กิจกรรมการท่องเที่ยวรวมทั้งการประมงด้วย โดยเฉพาะการประมงน้ำตื้น

เพราะปริมาณของเสียที่มีสารเคมีเจือปน และน้ำร้อนจะส่งผลต่อสภาพของสัตว์น้ำ นอกจากนี้ภาวะดังกล่าวยังเปลี่ยนสภาพของป่าชายเลน ซึ่งเป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์น้ำและช่วยกำบังลมพายุที่พัดเข้าสู่แผ่นดินอีกด้วย

- ผลกระทบที่โครงการพัฒนาอุตสาหกรรมจะมีต่อสภาพทางสังคมวัฒนธรรมในพื้นที่นี้ ทั้งผลด้านบวกและด้านลบ ผลทางด้านบวกจะเกิดขึ้นในเรื่องของการเกิดเมือง ตลอดจนการเกิดขึ้นของทัศนคติและค่านิยมสมัยใหม่ในการทำงาน ส่วนผลกระทบในด้านลบ คือ ความเชื่อและค่านิยมทางศาสนาจะถูกสั่นคลอน ลักษณะบริโภคนิยมจะมีอิทธิพลสูงขึ้น ระบบเครือญาติในชุมชนเมืองหมดไป เหลือแต่ครอบครัว รูปแบบความสัมพันธ์ของคนในชุมชนจะเปลี่ยนเป็นแบบกลุ่มทฤษฎีภูมิคือ ห่างเหินต่อกัน (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2529 : 135-136)

ปัญหาบางด้านสามารถเห็นได้อย่างชัดเจน และกำลังประสบอยู่ คือ การก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานไม่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนา เช่นในเรื่องของการคมนาคมขนส่ง สภาพปัญหาที่ประสบอยู่ทุกวันนี้ ได้แก่ สภาพการจราจรที่ติดขัดอย่างมากบริเวณถนนบางนา-ตราด ซึ่งเป็นเส้นทางคมนาคมและขนส่งที่เชื่อมต่อระหว่างภาคตะวันออกและกรุงเทพมหานคร เป็นต้น นอกจากนี้การที่ประชาชนในพื้นที่มีรายได้เพิ่มขึ้นเนื่องจากการขายที่ดินซึ่งมีราคาสูงมาก ทำให้เกิดเศรษฐกิจใหม่เพิ่มขึ้น มีการใช้จ่ายเงินอย่างฟุ่มเฟือย ขาดการวางแผนการใช้จ่ายเงิน เมื่อเวลาผ่านไปก็จะประสบกับปัญหาเงินขาดมือ ที่ดินสำหรับทำกินก็ไม่มีเนื่องจากขายไปแล้ว และสิ่งที่ตามมาอีกคือ ยอดการขายรถยนต์ของจังหวัดระยองสูงมาก แต่ประชาชนที่ซื้อรถยนต์ซึ่งได้จากเงินขายที่ดินยังขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการจราจรที่ดีพอ จึงก่อให้เกิดอุบัติเหตุเหตุทางการจราจรซึ่งมีสถิติที่สูงมาก ทำให้เกิดความเสียหายต่อทรัพย์สินและชีวิตเป็นอย่างมาก

2. แนวทางการจัดการศึกษาออกโรงเรียนของจังหวัดระยองโดยทั่วไป

การจัดการศึกษาออกโรงเรียนของจังหวัดระยองนั้น ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาและการพัฒนาในจังหวัดระยอง ได้ให้ความเห็นในด้านนโยบายว่า ควรจะเน้นในการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่แล้วให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน เช่น สื่อมวลชนสาขาต่าง ๆ เป็นต้น การจัดการศึกษานอกโรงเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนที่พลาดโอกาส รวมทั้งการประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้ง

ภาครัฐและเอกชน ซึ่งในการกำหนดนโยบายเพื่อพัฒนาการศึกษาของนอกโรงเรียนของจังหวัดระยองนั้น จะต้องพิจารณาจากองค์ประกอบหลายด้าน คือ แผนและนโยบายในระดับชาติ สภาพปัญหาและความต้องการของจังหวัดของประชาชน รวมทั้งศักยภาพในการดำเนินงานของจังหวัดด้วยแล้วนำองค์ประกอบเหล่านี้มาพิจารณาเพื่อกำหนดเป็นนโยบายที่จะพัฒนางานการศึกษาของโรงเรียนของจังหวัดระยองต่อไป และในการจัดการศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจนั้น จะต้องคำนึงถึงหลักบางประการ คือ (โกสินทร์ รัชสยาพันธ์. 2530 : 22)

- 1) ควรจัดการศึกษาให้สัมพันธ์กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม กับให้สามารถสนองความต้องการของบุคคลและสังคมได้ด้วยในขณะเดียวกัน
- 2) ควรจัดการศึกษาให้คนมีความรู้ ทักษะ และสมรรถนะที่จะออกไปประกอบอาชีพ เพื่อเพิ่มพูนรายได้แก่ครอบครัว ดำรงชีวิตอย่างเป็นปกติสุขในสังคม และให้รู้ว่าจะหยุดการศึกษาไม่ได้ต้องศึกษาไปตลอดชีวิต
- 3) ควรจัดการศึกษาแบบที่ผลิตกำลังคนโดยคำนึงถึงต้นทุน ผลตอบแทนที่จะได้รับจากผู้สำเร็จการศึกษา และผลิตกำลังคนไปให้สัมพันธ์กับตลาดแรงงาน โดยเฉพาะควรเน้นให้สามารถสร้างงานใหม่ และประกอบอาชีพอิสระเป็นพิเศษ

ในด้านบทบาทและการกิจของการศึกษานอกโรงเรียนโดยส่วนรวมนั้นก็จะมีใน 3 ลักษณะ คือ การให้บริการด้านความรู้พื้นฐาน การให้บริการด้านทักษะอาชีพ การให้บริการข่าวสารข้อมูล สำหรับการดำเนินงานนั้นบางหน่วยงานก็จะดำเนินการทั้ง 3 ลักษณะ บางหน่วยงานก็จะดำเนินการเพียงสองลักษณะหรือลักษณะเดียว ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับบทบาทเฉพาะของแต่ละหน่วยงาน แต่บทบาทและการกิจในด้านการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารนั้นเรียกได้ว่าทุกหน่วยงานจะดำเนินการ เพราะอย่างน้อยก็เป็นการประชาสัมพันธ์หน่วยงานนั้น ๆ แต่ก็ยังไม่เป็นที่กว้างขวาง เพราะผลการวิจัยของ ลำอานศ์ ลีตาล (2533 : 106) ซึ่งได้ศึกษาปัญหาและความต้องการด้านการศึกษานอกโรงเรียนของประชาชนในตำบลมาตาพุด อำเภอเมือง จังหวัดระยอง พบว่าประชาชนส่วนใหญ่ยังไม่รู้จักเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เข้าไปปฏิบัติงานในหมู่บ้าน โดยเฉพาะพัฒนาการและเกษตรตำบล

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2533 : 83-85) ได้ศึกษาสภาพกิจกรรมและแนวโน้มของการจัดการศึกษานอกโรงเรียนในจังหวัดระยอง สามารถจำแนกเป้าหมายของ

โครงการการศึกษาออกโรงเรียนเป็น 4 ประเภท คือ เป้าหมายเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ เพื่อพัฒนาสังคม-วัฒนธรรม และการดำรงชีวิต ให้การศึกษาทั่วไป และเสริมโครงการอื่นของหน่วยงาน จากการวิเคราะห์ พบว่า โครงการส่วนใหญ่มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ ร้อยละ 38 ของโครงการทั้งหมด รองลงมาคือเพื่อพัฒนาสังคม-วัฒนธรรมและการดำรงชีวิต ร้อยละ 31 ให้การศึกษาทั่วไป ร้อยละ 21 และเพื่อเสริมโครงการอื่นของหน่วยงาน ร้อยละ 10 ตามลำดับ จะเห็นได้ว่าหน่วยงานต่าง ๆ ในจังหวัดระยองที่จัดกิจกรรมการศึกษาออกโรงเรียนจะให้ความสำคัญต่อการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจของประชาชนเป็นส่วนใหญ่ และให้ความสำคัญในเรื่องของการพัฒนาสังคม-วัฒนธรรมและการดำรงชีวิตรองลงมา แต่ความต้องการด้านแรงงานของสถานประกอบการต่าง ๆ ที่สำนักงานศึกษาธิการเขต เขตการศึกษา 12 (2532 : 38) ได้ศึกษาพบว่า ผู้ประกอบการหรือผู้จัดการให้ความสำคัญต่อคุณลักษณะพิเศษมากกว่าคุณลักษณะด้านวิชาการ เพราะความรู้วิชาการ ทักษะเฉพาะตำแหน่ง สามารถฝึกอบรมได้ง่าย ส่วนคุณลักษณะพิเศษเป็นเรื่องปลูกฝังยากต้องใช้ระยะเวลาตั้งแต่เด็ก และคุณลักษณะที่ต้องการคือ ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ ความอดทน ความขยันหมั่นเพียร การตรงต่อเวลา เรียงตามลำดับ

การกำหนดกลุ่มเป้าหมายในการจัดกิจกรรมของแต่ละหน่วยงานส่วนใหญ่จะขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของแต่ละหน่วยงาน และแต่ละโครงการ เช่น กลุ่มเป้าหมายของสำนักงานเกษตรจังหวัดจะมุ่งไปที่เกษตรกรโดยตรง กลุ่มเป้าหมายของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดจะต้องผ่านทางผู้สื่อข่าวสาธารณสุข และอาสาสมัครสาธารณสุขของหมู่บ้านก่อน กลุ่มเป้าหมายของสำนักงานพัฒนาชุมชน ได้แก่ ผู้นำสตรี เยาวชน เป็นต้น

การจัดกิจกรรมการศึกษาออกโรงเรียนในจังหวัดระยอง มีหลายหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนดำเนินการอยู่ โดยที่มีวัตถุประสงค์ รูปแบบ ตลอดจนกลุ่มเป้าหมายที่แตกต่างกันออกไป แต่ก็จะมีกิจกรรมเป็นจำนวนมากที่ดำเนินการซ้ำซ้อนกันอยู่ เช่น การให้ความรู้ทางด้านวิชาชีพจะมีหลายหน่วยงานที่ดำเนินการเหมือนกัน โดยที่เนื้อหาวิชาก็จะซ้ำกัน การประสานงานกันระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ จะเป็นสิ่งที่ช่วยลดความซ้ำซ้อนและประหยัด ในทางหลักการทุกหน่วยงานภายในจังหวัดระยองจะมีการวางแผนพัฒนาจังหวัดร่วมกันโดยมีข้อมูลพื้นฐานชุดเดียวกันคือ กชช.2 ค. ซึ่งเป็นข้อมูลสภาพปัญหาและความต้องการของจังหวัดระยองที่เก็บข้อมูลมาจากระดับหมู่บ้าน นอกจากนี้จังหวัดระยองมีโรงงานอุตสาหกรรมเกิดขึ้นมากมายซึ่งแต่ละ

โรงงานจะมีความพร้อมในด้านวัสดุ อุปกรณ์ และงบประมาณ จึงควรที่จะให้โรงงานหรือภาคเอกชนอื่น ๆ ได้เข้ามามีบทบาทในการจัดการศึกษาออกโรงเรียนให้มากขึ้น เพราะขณะนี้ภาคเอกชนเข้ามามีบทบาทน้อยมาก ทั้งนี้จะเป็นเพราะไม่ได้ให้ความร่วมมือ หรือหน่วยงานภาครัฐยังขาดการประชาสัมพันธ์และการประสานงานที่ดีก็เป็นได้ ตัวอย่างที่ภาคเอกชนเข้ามามีบทบาทในการจัดการศึกษาออกโรงเรียน คือ มีการจัดตั้งสถานี่รับเลี้ยงเด็กก่อนวัยเรียนที่เป็นลูกของพนักงาน เป็นต้น

3. บทบาท ภารกิจ และแนวทางในการจัดการศึกษาออกโรงเรียนของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดระยอง

ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาและการพัฒนาในจังหวัดระยอง มีความคิดเห็นสอดคล้องกันเกี่ยวกับบทบาทและภารกิจของลักษณะศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดระยอง ซึ่งเป็นบทบาทและภารกิจที่กรมการศึกษาออกโรงเรียนได้กำหนดขึ้น รวมทั้งในการจัดกิจกรรมก็จะมี 3 ลักษณะ คือ การให้ความรู้พื้นฐาน การให้ความรู้ทักษะด้านอาชีพ และการให้บริการข่าวสารข้อมูล ต้องกำหนดกลุ่มเป้าหมายให้ชัดเจนในการปฏิบัติงาน ให้มีวิธีการให้บริการหลาย ๆ รูปแบบ มีเนื้อหาที่หลากหลายและสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม นอกจากนี้จะต้องให้ความสำคัญในเรื่องการติดตามและประเมินผล

ในการจัดกิจกรรมการศึกษาออกโรงเรียนของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดระยอง จะมีกิจกรรมที่หลากหลาย รวมทั้งวิธีการให้บริการก็หลายรูปแบบจึงควรที่จะต้องมีการกำหนดกลุ่มเป้าหมายให้ชัดเจนเพื่อประโยชน์ในการกำหนดกิจกรรมให้เหมาะสมกับสภาพปัญหาและความต้องการของกลุ่มเป้าหมายนั้น การวางแผนแบบจุลภาค การจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นจะต้องเพิ่มบทบาทมากขึ้น

การให้บริการข่าวสารข้อมูลที่ทันต่อเหตุการณ์และต่อเนื่อง น่าจะเป็นกิจกรรมที่สำคัญสำหรับจังหวัดระยอง เพราะการได้รับรู้ข่าวสารข้อมูลต่าง ๆ ย่อมจะนำไปสู่การมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น กล่าวคือ ข่าวสารข้อมูลที่จะต้องมีความครอบคลุมในทุก ๆ เรื่อง ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต เช่น การประกอบอาชีพ เศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เป็นต้น และจากการประเมินผลแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 6 การศึกษา

นอกระบบโรงเรียน (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2535 : 104 : 119) พบว่า มีการพัฒนามากในเรื่องของการขยายบริการข่าวสารข้อมูลและความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและวัฒนธรรมไปสู่ชนบท

ทางด้านเนื้อหาสาระของแต่ละกิจกรรมที่ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดระยองดำเนินการจะต้องสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ ทั้งนี้ต้องยืดหยุ่น สามารถปรับเปลี่ยนได้ตลอดเวลา การจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นต่าง ๆ จึงเป็นสิ่งที่ต้องให้ความสำคัญและดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดระยองจะต้องให้ความสำคัญในเรื่องของการติดตามและประเมินผลให้มากขึ้น เพราะที่ผ่านมาศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนยังให้ความสำคัญน้อยมาก ทั้งนี้เนื่องจากขาดบุคลากรที่รับผิดชอบโดยตรงหรือศึกษานิเทศก์เท่าที่ปฏิบัติอยู่ คือให้ผู้ประสานงานอำเภอ และครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนทำการติดตามผลตามโอกาสอันสมควร ส่วนในด้านการประเมินผลยังไม่ได้ดำเนินการ

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2535 : 118) ได้ประเมินผลแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ.2530-2534) พบว่า ความร่วมมือในการใช้ทรัพยากรที่งานการศึกษา นอกโรงเรียนได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานภาครัฐด้วยตนเอง จะมีค่อนข้างมากในเรื่องของการใช้อาคารสถานที่และอุปกรณ์การเรียนการสอน ความช่วยเหลือทางวิชาการ และการประสานงานการใช้บุคลากรกับองค์กรระดับจังหวัด ส่วนการระดมสรรพกำลังการประสานงานการจัดการศึกษา นอกโรงเรียนร่วมกับภาคเอกชนทั่วไปและสถานประกอบการธุรกิจอุตสาหกรรมนั้นยังไม่มีโครงการใดตอบสนองด้านนี้อย่างเด่นชัด สำหรับการระดมสรรพกำลังจากสถานประกอบการธุรกิจภาคเอกชน ให้มาช่วยในการจัดการศึกษา นอกโรงเรียน ศูนย์การศึกษา นอกโรงเรียนจังหวัดระยองน่าจะมีบทบาทเพียงการประสานงานและอำนวยความสะดวกแก่สถานประกอบการแทนที่จะดำเนินการเองในทุกเรื่อง ทั้งนี้เพราะภาคเอกชนจะมีความพร้อมมากกว่าในทุกด้าน เช่น งบประมาณ วัสดุ ครุภัณฑ์ เป็นต้น

นอกจากนี้การประชาสัมพันธ์ยังเป็นการก็ที่สำคัญยิ่ง โดยเฉพาะการเผยแพร่ให้หน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ เอกชน รวมทั้งประชาชนทั่วไปให้ได้รับรู้ว่าศูนย์การศึกษา นอกโรงเรียนจังหวัดมีบทบาทหน้าที่อย่างไร และสามารถที่จะให้บริการหรือช่วยเหลือในด้านใด

ได้บ้าง ซึ่งที่ผ่านมาศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดระยองได้จัดประชุมเพื่อเผยแพร่และประชาสัมพันธ์หน่วยงาน โดยเชิญหัวหน้าส่วนราชการและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจากการประชุมครั้งนี้ได้มีโรงงานอุตสาหกรรมติดต่อเพื่อขอส่งพนักงานให้ศึกษาต่อจนจบระดับมัธยมศึกษาตอนต้น แสดงให้เห็นว่าการประชาสัมพันธ์ความจำเป็นสำหรับงานการศึกษาออกโรงเรียน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิบัติ

- 1) ควรมีการวิเคราะห์แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อประกอบการพิจารณาในเรื่องของเนื้อหา การจัดกิจกรรม ให้เหมาะสมกับความต้องการของบุคคลและสังคม
- 2) การจัดการศึกษาสายอาชีพ ควรจะเน้นในเรื่องทัศนคติที่ดีต่ออาชีพอิสระ
- 3) ควรมีการวางแผนการจัดกิจกรรมร่วมกันระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ที่รับผิดชอบในการพัฒนาและให้การศึกษา โดยเน้นการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ร่วมกัน
- 4) ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดระยอง ควรจะให้ความสำคัญและดำเนินการในเรื่องดังต่อไปนี้
 - การประชาสัมพันธ์
 - การติดตามและประเมินผล

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

- 1) การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยภาพรวม ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนภาค และหน่วยงานอื่น ๆ ควรดำเนินการวิจัยให้เฉพาะเจาะจง เช่น ความต้องการของแต่ละกลุ่มเป้าหมาย เนื้อหาของแต่ละกลุ่มเป้าหมาย รวมทั้งการวิจัยในเชิงปฏิบัติการ
- 2) ควรมีการร่วมมือระหว่างหน่วยปฏิบัติกับสถาบันทางวิชาการ โดยเฉพาะมหาวิทยาลัยบูรพา ในเรื่องของการกำหนดเนื้อหา และการวิจัยเชิงปฏิบัติการ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

กชกร สังขชาติ และคนอื่น ๆ. การศึกษาสภาพชุมชนในเขตพัฒนาอุตสาหกรรมชายฝั่งทะเล
ตะวันออกเพื่อหาแนวทางในการจัดรูปแบบทางการศึกษานอกโรงเรียน. ชลบุรี :
มหาวิทยาลัยบูรพา, 2535.

การศึกษานอกโรงเรียน, กรม. การศึกษาและการประเมินผลสภาพความต้องการด้านการศึกษา
นอกโรงเรียนของประชาชนในพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก. ระยอง : ฝ่ายแผนงาน
และวิจัย ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดภาคตะวันออก, 2530.

_____. แนวทางการจัดการศึกษานอกโรงเรียนที่เหมาะสมเพื่อรองรับความเปลี่ยนแปลงตาม
โครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก. ระยอง : ศูนย์การศึกษานอก
โรงเรียนภาคตะวันออก, 2531.

_____. รายงานผลการสำรวจข้อมูลเบื้องต้นเพื่อจัดการศึกษาวิชาชีพและการศึกษานอก
โรงเรียนของประชาชนในแหล่งอุตสาหกรรมมาตาพุด ตำบลมาตาพุด อำเภอเมือง
จังหวัดระยอง. ระยอง : ฝ่ายพัฒนาวิชาการ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาค
ตะวันออก, 2532.

_____. เอกสารประกอบการประชุมคณะกรรมการการศึกษานอกโรงเรียนภาคตะวันออก.
ระยอง : ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคตะวันออก, 2533. อัดสำเนา.

_____. รายงานการประชุมคณะกรรมการการศึกษานอกโรงเรียนภาคตะวันออก. ระยอง :
ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคตะวันออก; 2533. อัดสำเนา.

_____. แผนพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียนฉบับที่ 6 (2530-2534). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
การศาสนา, 2529.

_____. รายงานสรุปผลการวิจัยสำรวจข้อมูลเบื้องต้นประชาชนในแหล่งอุตสาหกรรม ตำบล
มาตาพุด อำเภอเมือง จังหวัดระยอง เพื่อใช้ในการวางแผนการจัดการศึกษานอก
โรงเรียนในเขตอุตสาหกรรม. กรุงเทพฯ : กองพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน
กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2532. อัดสำเนา.

การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดระยอง, ศูนย์. แผนปฏิบัติงานประจำปีงบประมาณ 2535.

ระยอง : ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดระยอง, 2533.

_____. สรุปผลการปฏิบัติงานประจำปีงบประมาณ 2535. ระยอง : ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดระยอง, 2535.

ก่อ สวัสดิพิพาณิชย์. "ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมอันเกิดจากแผนพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก," เศรษฐกิจและสังคม. 20(3) : 39-43; กรกฎาคม - สิงหาคม 2526.

_____. "มองการศึกษา," การศึกษาแห่งชาติ. 20(5) : 3-4; มิถุนายน - กรกฎาคม 2529.

เกษม บุญอ่อน. "เคลพาย : เทคนิคการวิจัย," คุรุปริทัศน์. 10 : 26-28; ตุลาคม 2522.

ไกรยุทธ อีรติยาสินธุ์ และสุวัฒนา ธาดานิติ. อนาคตภาพสำหรับการพัฒนาภาคตะวันออก. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.

พนิชฐา วิทยานุกาศ. "การวิจัยแบบเคลพาย : เทคนิคและปัญหาที่พบในการวิจัย," ใน รวมบทความเกี่ยวกับการวิจัยทางการศึกษา. หน้า 24-41. กรุงเทพฯ : รุ่งเรืองสาส์น, 2530.

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. รายงานผลการศึกษาสภาพการจัดการศึกษาในบริเวณพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2529.

_____. รายงานผลการศึกษาสภาพสังคม-วัฒนธรรมของบริเวณพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2529.

_____. รายงานผลการศึกษาสภาพสังคม-เศรษฐกิจของบริเวณพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2529.

_____. รายงานการสังเคราะห์สภาพสังคม-วัฒนธรรม สังคม-เศรษฐกิจ และการศึกษาในบริเวณพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2529.

คณะกรรมการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. รายงานการสังเคราะห์แนวทางการพัฒนาการ

จัดการศึกษาในบริเวณพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก. กรุงเทพฯ : กองวิจัยการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2533.

คณะกรรมการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก, สำนักงาน. การพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเล

ตะวันออก. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก,

2531.

_____. การพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการ

พัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก, 2528.

ชัยพร วิชชาวุธ และคนอื่น ๆ. พฤติกรรมทางจริยธรรมในสังคมไทยปัจจุบัน : ศึกษาตามแนว

ทางจิตวิทยา. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.

ชูเกียรติ ลีสวรรณ์. "การจัดการศึกษาในบริเวณพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก : การจัดลำดับ

ความสำคัญเร่งด่วนใหม่ให้แก่งานการศึกษานอกโรงเรียน," การศึกษาแห่งชาติ.

20(5) : 63-66; มิถุนายน - กรกฎาคม 2529.

ชูเกียรติ ลีสวรรณ์, เรืองศักดิ์ ศรีสงค์ และสมคิด พรหมจ้อย. รายงานผลการศึกษาสภาพกิจกรรม

และแนวโน้มของการจัดการศึกษานอกโรงเรียนในพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก.

กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2529.

ชูศรี วงศ์รัตน์. เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย, 2530.

บรรจง ชูสกุลชาติ. "บทบาทของการศึกษานอกระบบโรงเรียนในการเตรียมกำลังคนเพื่อการ

พัฒนาอุตสาหกรรม," การศึกษานอกระบบ. 4(11) 5-8; พฤษภาคม - สิงหาคม

2532.

ปฐม นิคมานนท์. การศึกษานอกระบบโรงเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : ทิพย์อักษร,

2528.

ประยูร ศรีประสาธน์. "เทคนิคการวิจัยแบบเดลฟาย," การศึกษาแห่งชาติ. 14 : 49-60;

เมษายน - พฤษภาคม 2523.

ไพฑูรย์ โพธิ์สาร. การสร้างแผนพัฒนาบุคลากรของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด.

ปริชญานีพนธ์ กศ.ค. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2529. อัดสำเนา.

รัตนว พุ่มไพศาล. การศึกษาค้นคว้าและสภาพความต้องการเพื่อจัดโครงการศึกษานอกระบบ

โรงเรียนในบริเวณภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2528.

_____. การศึกษาค้นคว้าและสภาพความต้องการเพื่อจัดโครงการศึกษานอกระบบ

โรงเรียนในบริเวณภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย (จังหวัดระยอง). กรุงเทพฯ
: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.

ศึกษาธิการเขต เขตการศึกษา 12, สำนักงาน. ความต้องการคุณลักษณะของแรงงานภาค

อุตสาหกรรมในเขตพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก. ชลบุรี : สำนักงานศึกษาธิการเขต
เขตการศึกษา 12, 2532.

สมบูรณ์ ดันยะ. การพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมเพื่อสร้างเสริมสมรรถภาพด้านการสอนของครู

ประจำการระดับประถมศึกษา. ปริชญานีพนธ์. กศ.ค. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2524. อัดสำเนา.

สุนทรย์ ไคมิน และสนิท สัมครการ. ค่านิยมและระบบค่านิยมไทย : เครื่องมือในการสำรวจ.

กรุงเทพฯ : สำนักงานวิจัยสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2532.

สุภางค์ จันทวานิช. "การพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออกในด้านสังคม วัฒนธรรม และแนวทาง

การพัฒนาการศึกษา," การศึกษาแห่งชาติ. 20(5) : 18-52; มิถุนายน -
กรกฎาคม 2529.

ลำอานงค์ สีताल. ปัญหาและความต้องการด้านการศึกษานอกโรงเรียน ศึกษาเฉพาะกรณีตำบล

มาบตาพุด จังหวัดระยอง. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์, 2533. ถ่ายเอกสาร.

อัญชลี กำพลรัตน์. การนิเทศการศึกษากายในและแนวทางการนำไปใช้ในงานของศูนย์การศึกษา

นอกโรงเรียนจังหวัด. ปรินทิพนิพนธ์. กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534. ถ่ายเอกสาร.

อารยา นครเขตต์. การศึกษาแนวโน้มการจัดการศึกษาวิชาชีพระยะสั้นของกรมการศึกษา

นอกโรงเรียน. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประสานมิตร, 2533. อัดสำเนา.

อมรา สวัสดิ์เสวี. "การวิจัยและพัฒนาเพื่อจัดการศึกษาบริเวณพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก,"

การศึกษาแห่งชาติ. 20(5) : 11-17; มิถุนายน - กรกฎาคม 2529.

อำนวย แดงศรี. สภาพและความต้องการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพของประชาชนเขตพื้นที่

ชายฝั่งทะเลตะวันออก. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,

2532. ถ่ายเอกสาร.

ภาคผนวก

ที่ รย 0027.03/0025

ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดระยอง

ถนนสุขุมวิท ตำบลเนินพระ รย 21000

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลการวิจัย

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด

ด้วยนางกาญจนา สุขประเสริฐ ตำแหน่งอาจารย์ 1 ระดับ 4 สังกัดศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดระยอง จะทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "แนวทางการจัดการศึกษานอกโรงเรียนให้สอดคล้องกับโครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก การศึกษาในจังหวัดระยองด้วยเทคนิคเดลฟาย" โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาและหาแนวทางในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสำหรับจังหวัดระยอง ซึ่งจะเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม

ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดระยอง จึงใคร่ขอความร่วมมือจากท่านได้โปรดให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลดังกล่าวด้วยจักขอบคุณยิ่ง
จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุจินต์ สิริวัฒนสกุล)

ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดระยอง

ฝ่ายแผนงานและโครงการ

โทร. (038) 613662

แบบสอบถามรอบที่ 1

แนวทางการจัดการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดระยอง ให้สอดคล้องกับ

โครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามเพื่อถามความคิดเห็นของท่าน เกี่ยวกับแนวทางการจัดการศึกษานอกโรงเรียนในจังหวัดระยอง เพื่อให้สอดคล้องกับโครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก ในช่วง พ.ศ. 2535-2539 ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยจะเป็นประโยชน์ในการกำหนดนโยบาย การวางแผน และการดำเนินงานการศึกษา นอกโรงเรียน ซึ่งจะช่วยให้ประชาชนได้รับความรู้ ทักษะและข่าวสารข้อมูลที่เหมาะสม และสอดคล้องกับสภาพสังคมที่กำลังเปลี่ยนแปลง

ประเด็น โครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก เป็นโครงการพัฒนาอุตสาหกรรมระดับภูมิภาคขนาดใหญ่โครงการแรกของประเทศไทย ซึ่งก่อให้เกิดผลกระทบต่อประชากรในบริเวณอย่างใหญ่หลวง ในแง่เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ตลอดจนการศึกษา โครงการต่าง ๆ ที่จะพัฒนาขึ้นในพื้นที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงวิถีการดำเนินชีวิตและการทำงานของประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ดังกล่าวมาแต่ดั้งเดิม และจะมีผลกระทบต่อผู้ที่คาดว่าจะอพยพเข้ามาอยู่ในชุมชนบริเวณนี้ ซึ่งจังหวัดระยองก็เป็นจังหวัดหนึ่งที่อยู่ในพื้นที่การพัฒนาตามโครงการดังกล่าว ทำให้ประชาชนได้รับผลกระทบในด้านต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลง การศึกษานอกโรงเรียนจะเป็นกิจกรรมที่สำคัญของการจัดการศึกษาในพื้นที่นี้ เนื่องจากกิจกรรมการศึกษา นอกโรงเรียนจะไปถึงประชาชนได้อย่างทั่วถึง โดยเฉพาะผู้ที่อยู่นอกระบบโรงเรียน เพื่อช่วยประชาชนในการปรับตัวและพัฒนาคุณภาพชีวิตให้สอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลงที่กำลังเกิดขึ้น

ตามความคิดเห็นของท่าน การจัดการศึกษานอกโรงเรียนสำหรับจังหวัดระยองให้สอดคล้องกับโครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก ที่จะนำเสนอ ดังต่อไปนี้ มีความถูกต้องและเหมาะสมหรือไม่ โปรดระบุความเห็นและข้อเสนอแนะ

ตอนที่ 1 สภาพปัญหาและผลกระทบที่สืบเนื่องจากโครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเล
ตะวันออก

ประเด็นความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น
ด้านประชากร	
1. โครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก จะก่อให้เกิด การย้ายถิ่นเพราะการเปลี่ยนแปลงของชุมชน และการจ้างแรงงาน คือจะมีประชากรจำนวนหนึ่งต้องย้ายออกจากถิ่นฐานเดิมไป บริเวณ อุตสาหกรรมและชุมชนเมืองใหม่จะมีแรงงานจำนวนมากอพยพ เข้ามาสู่แหล่งการจ้างงานทั้งในขณะก่อสร้างโรงงาน และเมื่อเปิด ดำเนินงานแล้ว	☐ มีความสมบูรณ์แล้ว ☐ ควรต้องแก้ไข ☐ ควรเปลี่ยนใหม่

ในประเด็นที่ 1 ควรปรับปรุงดังนี้

2. ระยะแรก จะมีคนย้ายถิ่นมาสู่บริเวณที่มีการก่อสร้างขนาดใหญ่ จำนวนมากส่วนใหญ่จะเป็นคนงานซึ่งใช้แรงงานรับจ้างก่อสร้าง และพวกพ่อค้าแม่ค้าไปตั้งร้านค้าขายกับคนงาน คนเหล่านี้จะมี รายได้น้อยจะสร้างที่พักอาศัยชั่วคราว ถ้าไม่มีมาตรการควบคุม ให้ดีก็ทำให้เกิดชุมชนแออัด คนที่ย้ายถิ่นฐานเข้ามาจะนำ ครอบครัวมาด้วย ฉะนั้นย่อมมีความต้องการทางด้านการศึกษา และบริการด้านสาธารณสุขที่เหมาะสมกับสภาพความเป็นอยู่ จะมีการแข่งขันกันหางานระดับผู้ใช้แรงงานก่อให้เกิดปัญหาสังคม ต่าง ๆ มากมายโดยเฉพาะการลักขโมย การทำร้ายร่างกาย การพนัน ยาเสพติด และการค้าประเวณี เป็นต้น	☐ มีความสมบูรณ์แล้ว ☐ ควรต้องแก้ไข ☐ ควรเปลี่ยนใหม่
---	--

ในประเด็นที่ 2 ควรปรับปรุงดังนี้

ประเด็นความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น
3.ระยะที่สอง เป็นระยะที่โรงงานอุตสาหกรรมเริ่มดำเนินการ แล้วจะมีคนกลุ่มใหม่เข้ามาอีกกลุ่มซึ่งมีความรู้ในระดับสูงเข้าไป ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมจะมีความเป็นอยู่ในด้านการครองชีพ ดี รายได้สูง อยู่ในระบบอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีสูง จะมีความ ต้องการบริการสังคมที่แตกต่างไปตามความเหมาะสมกับฐานะทาง เศรษฐกิจและสังคม ดังนั้นการจัดบริการด้านสังคม เช่น การศึกษา ที่อยู่ อาศัย สาธารณสุข รวมทั้งการรักษาความปลอดภัยของชีวิต และทรัพย์สินจะต้องมีคุณภาพที่ดีคอยใจให้คนเหล่านี้ ตั้งรกราก อยู่อย่างมั่นคง	[] มีความสมบูรณ์แล้ว [] ควรต้องแก้ไข [] ควรเปลี่ยนใหม่
ในประเด็นที่ 3 ควรปรับปรุงดังนี้	
4.การที่ผู้คนอพยพเข้ามาทำงานและประกอบอาชีพค้าขายมากขึ้น เป็นผลดีต่อชาวบ้านที่มีที่ดินว่างเปล่าอยู่ ซึ่งจะลงทุนปลูกบ้านเช่า หรือขายในราคาสูงรายได้จากการขายที่ดิน ปลูกบ้านให้เช่า และ การค้าขายที่ขยายตัวอย่างรวดเร็วทำให้ประชาชนที่ยากจนเริ่ม ขัดสนเพราะค่าครองชีพที่สูงขึ้น ทำให้ต้องชวนขายหางานอื่นทำ เพื่อหารายได้มาให้เพียงพอกับรายจ่ายที่ถีบตัวสูงขึ้น	[] มีความสมบูรณ์แล้ว [] ควรต้องแก้ไข [] ควรเปลี่ยนใหม่
ในประเด็นที่ 4 ควรปรับปรุงดังนี้	
5.การขยายตัวของอุตสาหกรรมจะช่วยระงับการย้ายถิ่นเข้าสู่ กรุงเทพมหานครของประชากรในภูมิภาคได้บ้าง	[] มีความสมบูรณ์แล้ว [] ควรต้องแก้ไข [] ควรเปลี่ยนใหม่
ในประเด็นที่ 5 ควรปรับปรุงดังนี้	

ประเด็นความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น
ด้านเศรษฐกิจ	
6. จังหวัดระยองจะมีโครงสร้างทางเศรษฐกิจเปลี่ยนไป คือ ภาคอุตสาหกรรมจะมีบทบาทมากขึ้น	☐ มีความสมบูรณ์แล้ว ☐ ควรต้องแก้ไข ☐ ควรเปลี่ยนใหม่
ในประเด็นที่ 6 ควรปรับปรุงดังนี้	
7. องค์ประกอบของภาคอุตสาหกรรมจะเปลี่ยนแปลงไป อุตสาหกรรมหนักหลายประเภทจะเกิดขึ้นโดยเฉพาะอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีสูง	☐ มีความสมบูรณ์แล้ว ☐ ควรต้องแก้ไข ☐ ควรเปลี่ยนใหม่
ในประเด็นที่ 7 ควรปรับปรุงดังนี้	
8. อุตสาหกรรมแปรรูปผลิตผลทางการเกษตรที่มีขอบข่ายการผลิตไม่ยุ่งยากซับซ้อนก็จะมีผลสำคัญมากขึ้น	☐ มีความสมบูรณ์แล้ว ☐ ควรต้องแก้ไข ☐ ควรเปลี่ยนใหม่
ในประเด็นที่ 8 ควรปรับปรุงดังนี้	
9. ภาคเกษตรกรรมซึ่งถือเป็นหลักของประชากรในจังหวัดนี้จะต้องมีการพัฒนาไปด้วย โดยเฉพาะบริเวณตัวเมืองระยองและพื้นที่โดยรอบจะต้องมีการพัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปผลิตผลทางการเกษตร การพัฒนาการประมง การเพิ่มผลผลิตไม้ผลและไม้ดอกเพื่อสนับสนุนนิคมอุตสาหกรรม	☐ มีความสมบูรณ์แล้ว ☐ ควรต้องแก้ไข ☐ ควรเปลี่ยนใหม่
ในประเด็นที่ 9 ควรปรับปรุงดังนี้	

ประเด็นความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น
10.สาขาการผลิตประเภทการค้าและบริการจะมีความสำคัญมากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่เพราะการขนส่งด้านวัตถุดิบ และระบายสินค้าที่นิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุดจะสูงมากขึ้น ในประเด็นที่ 10 ควรปรับปรุงดังนี้	[] มีความสมบูรณ์แล้ว [] ควรต้องแก้ไข [] ควรเปลี่ยนใหม่
11.การขยายตัวของอุตสาหกรรมดังกล่าว ก่อให้เกิดการจ้างงานมากขึ้นทั้งในทางตรงและทางอ้อม โดยจะเป็นงานด้านก่อสร้าง โครงสร้างพื้นฐานและอุตสาหกรรมในช่วงแรก ๆ ส่วนงานอื่น ๆ จะทยอยตามมา ในประเด็นที่ 11 ควรปรับปรุงดังนี้	[] มีความสมบูรณ์แล้ว [] ควรต้องแก้ไข [] ควรเปลี่ยนใหม่
12.งานเกิดขึ้นในกิจกรรมทางด้านการท่องเที่ยว การศึกษา และสำนักงานซึ่งมีผลให้แรงงานทางด้านอุตสาหกรรม การบริการ และการค้ามีความสำคัญมากขึ้น ในประเด็นที่ 12 ควรปรับปรุงดังนี้	[] มีความสมบูรณ์แล้ว [] ควรต้องแก้ไข [] ควรเปลี่ยนใหม่
13.รายได้ต่อหัว และการกระจายรายได้ของประชากรจะสูงขึ้น และจะก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำ ผู้ที่ประกอบอาชีพทางการเกษตร หรือการประมงจะมีฐานะทางเศรษฐกิจด้อยกว่าผู้ประกอบอาชีพด้านอุตสาหกรรม บริการและพาณิชยกรรม ในประเด็นที่ 13 ควรปรับปรุงดังนี้	[] มีความสมบูรณ์แล้ว [] ควรต้องแก้ไข [] ควรเปลี่ยนใหม่

ประเด็นความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น
<u>ด้านสังคมและวัฒนธรรม</u>	
14. ค่านิยมของคนในเมืองจะเปลี่ยนแปลงไปจากที่เคยเป็นอยู่ และแตกต่างกับค่านิยมของคนในชนบท คนในเมืองจะมีความเชื่อเรื่องบุญกรรมน้อยลง เชื่อเรื่องความกตัญญูและระบบอาวุโสน้อยลง	☐ มีความสมบูรณ์แล้ว ☐ ควรต้องแก้ไข ☐ ควรเปลี่ยนใหม่
ในประเด็นที่ 14 ควรปรับปรุงดังนี้	
15. ค่านิยมอื่น ๆ ที่ชาวเมืองจะมีมากขึ้นคือการอยู่ตามลำพัง ไม่ยุ่งเกี่ยวกับญาติพี่น้องหรือเพื่อนบ้านมากเท่าแต่ก่อน อาจไม่รู้จักรักคุ้นกับเพื่อนบ้านเพราะย้ายเข้ามาใหม่	☐ มีความสมบูรณ์แล้ว ☐ ควรต้องแก้ไข ☐ ควรเปลี่ยนใหม่
ในประเด็นที่ 15 ควรปรับปรุงดังนี้	
16. การรับรู้ข่าวสารจะเป็นการรับรู้ผ่านสื่อมวลชนมากกว่าการรับรู้จากสื่อบุคคล สื่อมวลชนมีอิทธิพลมากขึ้น	☐ มีความสมบูรณ์แล้ว ☐ ควรต้องแก้ไข ☐ ควรเปลี่ยนใหม่
ในประเด็นที่ 16 ควรปรับปรุงดังนี้	
17. ชีวิตของคนในชุมชนเมืองจะเป็นชีวิตแบบสมัยใหม่ที่เน้นความสำเร็จ การแข่งขัน การสะสมทุน และความเป็นตัวของตัวเอง	☐ มีความสมบูรณ์แล้ว ☐ ควรต้องแก้ไข ☐ ควรเปลี่ยนใหม่
ในประเด็นที่ 17 ควรปรับปรุงดังนี้	

ประเด็นความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น
18. วัฒนธรรมจะเป็นแบบแผนความเป็นอยู่ของสังคมสมัยใหม่ มีเครื่องฟักผ่อนหย่อนใจสมัยใหม่มีเครื่องอำนวยความสะดวกและ ผ่อนแรง	☐ มีความสมบูรณ์แล้ว ☐ ควรต้องแก้ไข ☐ ควรเปลี่ยนใหม่
ในประเด็นที่ 18 ควรปรับปรุงดังนี้	
19. บทบาทของผู้หญิงจะมีมากขึ้นโดยเฉพาะในการทำงานด้านบริการ งานตามสำนักงานต่าง ๆ ชาวเมืองจะห่างเหินจากศาสนา จะนับถือศาสนาอย่างฉาบฉวยหรือไม่ก็ไม่ยึดถือกับเรื่องศาสนา เพราะความเชื่อทางศาสนาจะมีหลากหลายมากขึ้น อันเป็นผล จากการที่มีประชากรหลายวัฒนธรรมมารวมกัน	☐ มีความสมบูรณ์แล้ว ☐ ควรต้องแก้ไข ☐ ควรเปลี่ยนใหม่
ในประเด็นที่ 19 ควรปรับปรุงดังนี้	
20. ในชุมชนชนบทการเปลี่ยนแปลงค่านิยมจะมีน้อยกว่าในเมือง และทิศทางการเปลี่ยนแปลงก็ไม่เหมือนกันทีเดียว	☐ มีความสมบูรณ์แล้ว ☐ ควรต้องแก้ไข ☐ ควรเปลี่ยนใหม่
ในประเด็นที่ 20 ควรปรับปรุงดังนี้	
21. แนวโน้มที่คนชนบทจะมีนิสัยบริโภคนิยมมากขึ้นเพราะเป็น ผลกระทบจากภาวะทันสมัยในเมือง และการขยายโครงสร้าง ภายในพื้นที่ คนในชนบทจะมีไฟฟ้าใช้มากขึ้นมีถนนตัดมาใกล้หมู่บ้าน จะเริ่มใช้สิ่งอำนวยความสะดวกเพิ่มขึ้น	☐ มีความสมบูรณ์แล้ว ☐ ควรต้องแก้ไข ☐ ควรเปลี่ยนใหม่
ในประเด็นที่ 21 ควรปรับปรุงดังนี้	

ประเด็นความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น
22. ในชนบทค่านิยมในระบบอาวุโสและความกตัญญูยังไม่เปลี่ยนไป ระบบเครือญาติจะยังมีความหมาย ความเชื่อเรื่องบุญกรรมยังมี อิทธิพลสูง และความสัมพันธ์แบบบุคคลถึงบุคคลยังเป็นรูปแบบความ ความสัมพันธ์ที่มีมากและมีประสิทธิภาพดีไม่แพ้สื่อมวลชน ในประเด็นที่ 22 ควรปรับปรุงดังนี้	[] มีความสมบูรณ์แล้ว [] ควรต้องแก้ไข [] ควรเปลี่ยนใหม่
23. ในภาพรวม ความเชื่อและค่านิยมทางศาสนาที่มีมาแต่เดิมจะถูก สั่นคลอน ลักษณะบริโภคนิยมจะเติบโตสูงขึ้น การรับความเชื่อและ ค่านิยมใหม่จะเป็นไปอย่างฉาบฉวยเมื่อประกอบกับถูกคุกคาม วัฒนธรรมดั้งเดิม ชุมชนในพื้นที่มีแนวโน้มจะเป็นชุมชนที่ขาดเสถียร ภาพทางจิตใจ คุณภาพชีวิตด้านวัตถุดีขึ้นแต่คุณภาพจิตใจลดลง ในประเด็นที่ 23 ควรปรับปรุงดังนี้	[] มีความสมบูรณ์แล้ว [] ควรต้องแก้ไข [] ควรเปลี่ยนใหม่
<u>ด้านสภาพแวดล้อม</u> 24. โรงงานอุตสาหกรรมจะทำให้เกิดผลเสียต่อสภาพแวดล้อมทาง ธรรมชาติมากกว่าผลดี ผลเสียจะเกิดกับคุณภาพน้ำผิวดิน คุณภาพ น้ำใต้ดิน คุณภาพอากาศ เสียง กลิ่น และธรณีวิทยา เนื่องจาก อุตสาหกรรมต่างๆ ก่อให้เกิดมลพิษทั้งที่เป็นของเหลวและของแข็ง มลพิษของเหลวจะถูกระบายลงสู่ทะเลและอาจลงสู่น้ำบาดาลใต้ดิน มลพิษของแข็งทำให้อากาศเสีย ลมมรสุมจะพัดพามลสารไปสู่ชุมชน ใกล้เคียงได้ ในประเด็นที่ 24 ควรปรับปรุงดังนี้	[] มีความสมบูรณ์แล้ว [] ควรต้องแก้ไข [] ควรเปลี่ยนใหม่

ประเด็นความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น
25.ระบบนิเวศน์วิทยาจะได้รับผลเสีย สัตว์น้ำ ชีววิทยาในน้ำ และนกจะถูกกระทบกระเทือนเป็นผลเสียโดยตรงในระยะยาว ทำให้ อ่าวไทยซึ่งปกติมีความอุดมสมบูรณ์เพราะมีระบบนิเวศน์วิทยาที่เหมาะสม เกิดสภาพขาดดุลย์ สัตว์น้ำวัยอ่อน ได้แก่ ไข่ปลา และไข่กุ้งจะถูกทำลาย สัตว์ปีกชายฝั่งได้รับความกระทบกระเทือน ทั้งนี้เพราะที่แล่วมาสังคมไทยไม่เคยมีประสบการณ์ที่ประสบผลสำเร็จในการควบคุมภาวะมลพิษหรือความเสียหายอื่น ๆ ที่เป็นผลจากอุตสาหกรรมมาก่อนเลย ในประเด็นที่ 25 ควรปรับปรุงดังนี้	[] มีความสมบูรณ์แล้ว [] ควรต้องแก้ไข [] ควรเปลี่ยนใหม่
26.สำหรับแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติที่มีอยู่มาก จะมีผู้ใช้บริการมากขึ้น กล่าวคือ การคมนาคมขนส่งที่สะดวกจะดึงดูดนักท่องเที่ยวเข้ามามากขึ้นอย่างไรก็ดีการพัฒนาด้านอุตสาหกรรมและความเป็นเมือง มีแนวโน้มจะทำลายแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ หากปล่อยให้แหล่งท่องเที่ยวเติบโตตามยถากรรม ในประเด็นที่ 26 ควรปรับปรุงดังนี้	[] มีความสมบูรณ์แล้ว [] ควรต้องแก้ไข [] ควรเปลี่ยนใหม่
27.ในชุมชนเมืองจะต้องเน้นเรื่องของระบบกำจัดน้ำเสีย มลพิษ และการรักษาสุขภาพทางธรรมชาติ ในชนบทจะต้องเน้นเรื่องการรักษาสุขภาพธรรมชาติทางทะเลและการควบคุมมาตรฐานอุตสาหกรรมย่อย ในประเด็นที่ 27 ควรปรับปรุงดังนี้	[] มีความสมบูรณ์แล้ว [] ควรต้องแก้ไข [] ควรเปลี่ยนใหม่

ตอนที่ 2 แนวทางการจัดการศึกษาออกโรงเรียนในจังหวัดระยอง

ประเด็นความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น
<u>นโยบาย</u>	
1. เร่งรัดและสนับสนุนการศึกษาออกโรงเรียนรูปแบบต่าง ๆ เพื่อเปิดโอกาสให้บุคคลมีโอกาสได้รับการศึกษาตลอดชีวิตโดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อประโยชน์แก่ผู้ที่ไม่มีโอกาสได้รับการศึกษาระบบโรงเรียน	☐ มีความสมบูรณ์แล้ว ☐ ควรต้องแก้ไข ☐ ควรเปลี่ยนใหม่
ในประเด็นที่ 1 ควรปรับปรุงดังนี้	
2. ให้มีการประสานงานระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งของรัฐและเอกชนที่จัดการศึกษาระบบ เพื่อให้การศึกษาออกโรงเรียนเป็นการศึกษาที่เข้าถึงประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ และให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น	☐ มีความสมบูรณ์แล้ว ☐ ควรต้องแก้ไข ☐ ควรเปลี่ยนใหม่
ในประเด็นที่ 2 ควรปรับปรุงดังนี้	
3. จัดรูปแบบและเนื้อหาวิชาทั้งด้านสามัญและอาชีพ เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น	☐ มีความสมบูรณ์แล้ว ☐ ควรต้องแก้ไข ☐ ควรเปลี่ยนใหม่
ในประเด็นที่ 3 ควรปรับปรุงดังนี้	

ประเด็นความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น
4. ส่งเสริมให้สื่อมวลชนต่าง ๆ ที่มีอยู่แล้วให้มีบทบาทในการส่งเสริมการศึกษาทั้งในและนอกโรงเรียนอย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะใช้สถานีวิจัยที่มีอยู่แล้วจัดรายการเพื่อเผยแพร่ความรู้แก่ประชาชนให้มากขึ้น โดยเน้นรายการที่เป็นประโยชน์แก่การดำรงชีพ คุณธรรม และสร้างทัศนคติที่ดีแก่ประชาชน ในประเด็นที่ 4 ควรปรับปรุงดังนี้	[] มีความสมบูรณ์แล้ว [] ควรต้องแก้ไข [] ควรเปลี่ยนใหม่
<u>บทบาทและภารกิจ</u> 5. การให้ความรู้สำหรับเป็นรากฐานในการดำรงชีวิต ได้แก่ การศึกษาประเภทที่จัดสำหรับช่วยให้ผู้เรียนสามารถคิดเป็นแก้ปัญหาเป็น มีเครื่องมือในการประกอบอาชีพมีเครื่องมือสำหรับใช้ศึกษาหาข้อมูลต่าง ๆ มาประกอบการคิด การตัดสินใจในการดำรงชีวิตประจำวัน การศึกษาประเภทนี้จะมีลักษณะที่กำหนดเนื้อหาสาระไว้เป็นแบบแผน มีจุดเริ่มและมีจุดจบของกระบวนการเรียนรู้ที่แน่นอน ในประเด็นที่ 5 ควรปรับปรุงดังนี้	[] มีความสมบูรณ์แล้ว [] ควรต้องแก้ไข [] ควรเปลี่ยนใหม่

ประเด็นความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น
6. การเพิ่มพูนความรู้และทักษะที่เป็นประโยชน์ในการดำรงชีวิต ได้แก่ การศึกษาที่มุ่งช่วยให้ผู้เรียนสามารถพัฒนางานด้านอาชีพและชีวิตความเป็นอยู่ของตนให้ดีขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ การศึกษานอกโรงเรียนประเภทที่มีลักษณะยืดหยุ่น เปลี่ยนแปลงได้ตามลักษณะของผู้เรียนอาจจัดให้มีเนื้อหาสาระเสริมต่อจากการศึกษาในระบบโรงเรียนเพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถนำไปประกอบอาชีพได้อย่างอิสระ หรืออาจจัดให้มีเนื้อหาสาระเพื่อส่งเสริมงานอาชีพของประชาชน	☐ มีความสมบูรณ์แล้ว ☐ ควรต้องแก้ไข ☐ ควรเปลี่ยนใหม่

ในประเด็นที่ 6 ควรปรับปรุงดังนี้

7. การให้ข้อมูลข่าวสารที่ทันต่อเหตุการณ์ ที่เป็นประโยชน์ โดยมีความมุ่งหมายเพื่อให้ข้อมูลและข่าวสารที่จะนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ เพื่อย้ำและส่งเสริมความรู้ ความคิดต่าง ๆ กิจกรรมของการศึกษาประเภทนี้ จะมีหน่วยงานที่ดำเนินงานมากมายหรืออาจกล่าวได้ว่าแทบทุกหน่วยงานต่างก็มีส่วนในการให้การศึกษาลักษณะนี้แก่ประชาชนอยู่แล้ว	☐ มีความสมบูรณ์แล้ว ☐ ควรต้องแก้ไข ☐ ควรเปลี่ยนใหม่
---	--

ในประเด็นที่ 7 ควรปรับปรุงดังนี้

ประเด็นความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น
<u>กลุ่มเป้าหมาย</u> 8. การศึกษานอกโรงเรียน เป็นกิจกรรมการศึกษาที่จัดขึ้นสำหรับ ประชาชนทุกเพศทุกวัย และทุกระดับการศึกษา แต่ในทางปฏิบัติ ไม่สามารถที่จะกระทำได้อย่างทั่วถึงเพราะข้อจำกัดในเรื่อง งบประมาณ บุคลากร ฯลฯ จึงต้องเน้นหรือจัดลำดับภาพความสำคัญ ตามความจำเป็น ในประเด็นที่ 8 ควรปรับปรุงดังนี้	[] มีความสมบูรณ์แล้ว [] ควรต้องแก้ไข [] ควรเปลี่ยนแปลง
9. ส่วนใหญ่จะเน้นประชาชนกลุ่มที่เสียเปรียบในด้านการศึกษา เพราะเป็นความจำเป็นเร่งด่วนในการพัฒนาประเทศ ดังนั้นกลุ่ม เป้าหมายสำหรับการศึกษานอกโรงเรียนจะขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ ของแต่ละหน่วยงานและแต่ละโครงการ ในประเด็นที่ 9 ควรปรับปรุงดังนี้	[] มีความสมบูรณ์แล้ว [] ควรต้องแก้ไข . [] ควรเปลี่ยนแปลง

ประเด็นความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น
<u>การประสานงาน</u> - แนวทางการประสานงาน 10.ความร่วมมือในด้านนโยบาย ประโยชน์ที่จะได้รับคือข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะปริมาณและคุณภาพของกำลังคนที่การศึกษา นอกโรงเรียนจะมีบทบาทในการพัฒนาและจะเป็นข้อมูลที่น่าไปสู่ การกำหนดกลุ่มเป้าหมายและหลักสูตร ในประเด็นที่ 10 ควรปรับปรุงดังนี้	[] มีความสมบูรณ์แล้ว [] ควรต้องแก้ไข [] ควรเปลี่ยนแปลง
11.ความร่วมมือในด้านทรัพยากร จะช่วยให้เกิดการประหยัดลด ความซ้ำซ้อนของโปรแกรม สามารถใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในแต่ละ หน่วยงานให้เกิดประโยชน์สูงสุดการบริการก็จะกว้างขวาง และสร้างความรู้สึกมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษานอกโรงเรียน แก่ทุกฝ่าย ในประเด็นที่ 11 ควรปรับปรุงดังนี้	[] มีความสมบูรณ์แล้ว [] ควรต้องแก้ไข [] ควรเปลี่ยนแปลง
12.ความร่วมมือในกระบวนการศึกษานอกโรงเรียนเป็นความ ร่วมมือในระดับปฏิบัติเช่นเดียวกับความร่วมมือในด้านทรัพยากร ประโยชน์ที่จะได้รับ คือ การบริการได้หลากหลายทั่วถึงและมี ประสิทธิภาพ ในประเด็นที่ 12 ควรปรับปรุงดังนี้	[] มีความสมบูรณ์แล้ว [] ควรต้องแก้ไข [] ควรเปลี่ยนแปลง

ประเด็นความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น
13.การให้โอกาสองค์กรเอกชน ได้ร่วมมีบทบาทในด้านการกำหนด นโยบาย การวางแผน และกำหนดแนวทางในการให้การศึกษา นอกโรงเรียน ตลอดจนเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่เหมาะสมจะทำให้ งานการศึกษาของโรงเรียนมีประสิทธิภาพ และประหยัดทรัพยากร	☐ มีความสมบูรณ์แล้ว ☐ ควรต้องแก้ไข ☐ ควรเปลี่ยนใหม่
ในประเด็นที่ 13 ควรปรับปรุงดังนี้	

ตอนที่ 3 บทบาทและภาระกิจของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดระยอง

ประเด็นความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น
<u>บทบาทโดยทั่วไป</u> 1. หน้าที่ตามลักษณะงาน 1) กลุ่มสนใจและกิจกรรมในชุมชนหรือท้องถิ่น 2) การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ การศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญและการศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ 3) การให้บริการข่าวสารข้อมูล 4) การศึกษาทางวิทยุ โทรทัศน์ ปรินต์ และสไลด์ทัศนูปกรณ์ 5) การบริการเพื่อการศึกษา เทคโนโลยีทางการศึกษาและเทคโนโลยีชุมชนบท 6) การศึกษาในลักษณะหรือรูปแบบอื่นใดที่เกี่ยวกับงานการศึกษานอกโรงเรียน 7) เผยแพร่งานการศึกษานอกโรงเรียน 8) ให้ความร่วมมือ ส่งเสริม สนับสนุน หน่วยงานต่าง ๆ ในการจัดการศึกษานอกโรงเรียน	[] มีความสมบูรณ์แล้ว [] ควรต้องแก้ไข [] ควรเปลี่ยนใหม่
ในประเด็นที่ 1 ควรปรับปรุงดังนี้	

ประเด็นความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น
2. แนวทางการดำเนินงาน 1) บริหารงานการศึกษานอกโรงเรียนทุกรูปแบบ 2) จัดทำแผนงาน และโครงการปฏิบัติงานการศึกษานอกโรงเรียน 3) ส่งเสริม สนับสนุน ประสาน ให้ความร่วมมืออุดหนุน และให้บริการการศึกษานอกโรงเรียน 4) ควบคุม ดูแล ตรวจสอบ นิเทศ ติดตาม และรายงานผลการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียน 5) ประเมินมาตรฐาน วัดผล ประเมินผล และออกหลักฐานทางการศึกษานอกโรงเรียน 6) ดำเนินการเกี่ยวกับห้องสมุด ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านหรือตำบล การศึกษาสายสามัญ และการศึกษาสายอาชีพ 7) ฝึกอบรม ประชุม สัมมนาเจ้าหน้าที่ คณะกรรมการระดับชุมชน หรือท้องถิ่นหรือบุคคลอื่นใดในลักษณะเดียวกัน 8) ให้การศึกษา อบรม แก่ประชาชนที่อยู่นอกระบบโรงเรียน 9) ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย เกี่ยวกับงานการศึกษานอกโรงเรียน	[] มีความสมบูรณ์แล้ว [] ควรต้องแก้ไข [] ควรเปลี่ยนแปลง

ในประเด็นที่ 2 ควรปรับปรุงดังนี้

.....

ประเด็นความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น
<u>กิจกรรม</u> 3.การให้บริการความรู้พื้นฐาน เป็นการจัดการศึกษาเพื่อให้ประชาชนมีความรู้พื้นฐานในการดำรงชีวิต โดยมุ่งช่วยให้ผู้เรียนสามารถคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น มีเครื่องมือในการแสวงหาความรู้เพิ่มเติม และแสวงหาข้อมูลต่าง ๆ มาใช้ประกอบการตัดสินใจในการแก้ปัญหาประจำวัน กิจกรรมประเภทนี้มีหลายลักษณะ ตั้งแต่ขั้นเริ่มต้นของการอ่านออกเขียนได้จนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลายทั้งนี้เพื่อที่จะสนองความจำเป็นพื้นฐานของแต่ละบุคคลซึ่งไม่เหมือนกันได้แก่ - การรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือ - การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐาน - การศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ในประเด็นที่ 3 ควรปรับปรุงดังนี้	[] มีความสมบูรณ์แล้ว [] ควรต้องแก้ไข [] ควรเปลี่ยนใหม่

ประเด็นความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น
4.การให้บริการความรู้ทักษะอาชีพ เป็นการจัดการศึกษาเพื่อให้ประชาชนมีความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพโดยมุ่งช่วยให้ผู้เรียนสามารถมองเห็นช่องทางทำมาหากิน คิดเป็น แก้ปัญหาเป็น และมีทัศนคติที่ดีในการทำงานและการประกอบอาชีพอิสระ รับจ้างในตลาดแรงงานหรือปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่ของตนเองและชุมชน กิจกรรมประเภทนี้มีหลายลักษณะ โดยการจัดหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนให้มีความยืดหยุ่น เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของบุคคลและชุมชนโดยให้เสริมกับการจัดกิจกรรมการศึกษาออกโรงเรียนรูปแบบอื่น ๆ ตามแนวทางการจัดการศึกษาตลอดชีวิต ได้แก่ - การศึกษาสายอาชีพหลักสูตรระยะสั้น - การจัดกลุ่มสนใจ - การศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพ (ปอ.)	[] มีความสมบูรณ์แล้ว [] ควรต้องแก้ไข [] ควรเปลี่ยนใหม่
ในประเด็นที่ 4 ควรปรับปรุงดังนี้	
5.การให้บริการข่าวสารข้อมูล เป็นการจัดการศึกษาเพื่อให้ประชาชนมีนิสัยรักการอ่าน รู้จักศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองและพัฒนาตนเองให้มีความรู้ทันต่อเหตุการณ์ เพื่อเป็นข้อมูลในการตัดสินใจแก้ปัญหาประจำวัน กิจกรรมประเภทนี้มีหลายลักษณะ ได้แก่ - ห้องสมุดประชาชน - ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน - หน่วยโสตทัศนศึกษา - ห้องสมุดประชาชนเฉลิมราชกุมารี - ศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	[] มีความสมบูรณ์แล้ว [] ควรต้องแก้ไข [] ควรเปลี่ยนใหม่

ในประเด็นที่ 5 ควรปรับปรุงดังนี้

.....

ประเด็นความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น
<u>กลุ่มเป้าหมาย</u> 6. กลุ่มผู้ด้อยโอกาสทางเศรษฐกิจและสังคม ได้แก่ ผู้ไม่รู้หนังสือ ผู้ออกจากระบบการศึกษากลางคัน ผู้ที่จบการศึกษาแล้ว ไม่ได้ศึกษา ต่อ ประชาชนในชนบท ผู้สูงอายุสตรี ในประเด็นที่ 6 ควรปรับปรุงดังนี้	[] มีความสมบูรณ์แล้ว [] ควรต้องแก้ไข [] ควรเปลี่ยนใหม่
7. ผู้ที่ต้องเข้าสู่สังคมที่มีการพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมอย่าง รวดเร็ว กลุ่มเป้าหมาย กลุ่มเป้าหมายดังกล่าว สามารถจัดกลุ่ม ออกได้ดังนี้ (1) ด้านพื้นฐานการศึกษา ได้แก่ (1.1) กลุ่มผู้ไม่รู้หนังสือ (1.2) กลุ่มผู้ออกกลางคัน (1.3) กลุ่มผู้จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และ ไม่ได้เรียนต่อ (2) ด้านอายุ ได้แก่ (2.1) เยาวชน (2.2) ประชาชนในวัยแรงงาน (2.3) ประชาชนผู้สูงอายุ (3) ด้านลักษณะเฉพาะ ได้แก่ (3.1) กลุ่มผู้มีฐานะด้อยทางเศรษฐกิจ (3.2) สตรี	[] มีความสมบูรณ์แล้ว [] ควรต้องแก้ไข [] ควรเปลี่ยนใหม่

ประเด็นความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น
(4) ด้านพื้นที่ ได้แก่ (4.1) ประชาชนในเขตพื้นที่เฉพาะทางการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม (4.2) ประชาชนในเขตพื้นที่เร่งรัดพัฒนาอันดับ 1 ในประเด็นที่ 7 ควรปรับปรุงดังนี้	

ประเด็นความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น
<u>วิธีการให้บริการ</u>	
8. เสนอข่าวสารข้อมูลต่าง ๆ ที่ทันต่อเหตุการณ์และต่อเนื่อง โดยดำเนินการดังนี้	[] มีความสมบูรณ์แล้ว [] ควรต้องแก้ไข
1) จัดเป็นเอกสารสิ่งพิมพ์ หรือหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นให้ประชาชน ได้อ่าน โดยติดตั้งไว้ตามสถานที่ต่าง ๆ เช่น ที่อ่านหนังสือประจำ หมู่บ้าน ห้องสมุดประชาชน ศาลาที่พัก บ้านผู้ใหญ่บ้าน กำนัน และแหล่งชุมชนอื่น ๆ	[] ควรเปลี่ยนใหม่
2) จัดรายการเสียงตามสาย โดยมีรายการ เวลาที่แน่นอน และต่อเนื่อง	
3) จัดรายการวิทยุกระจายเสียงโดยสอดแทรกสาระน่ารู้ และบันเทิง	
ในประเด็นที่ 8 ควรปรับปรุงดังนี้	
.....	
9. การให้ความรู้ด้านการศึกษาสายสามัญ และการศึกษาผู้ใหญ่ แบบเบ็ดเสร็จโดยจัดการศึกษาเป็น 3 หลักสูตร	[] มีความสมบูรณ์แล้ว [] ควรต้องแก้ไข
1) ประเภทชั้นเรียน ผู้เรียนสามารถเรียนได้ตามโรงเรียน ผู้ใหญ่ในภาคค่ำ	[] ควรเปลี่ยนใหม่
2) ประเภทตนเอง ผู้เรียนสามารถเรียนได้ด้วยตนเอง และการพบกลุ่ม	
3) ประเภททางไกล ผู้เรียนสามารถเรียนได้โดยการฟัง บทเรียนทางวิทยุ การอ่านแบบเรียน และการพบกลุ่ม	
การจัดการศึกษาทั้ง 3 หลักสูตรนี้ ผู้เรียนสามารถถ่ายโอน หน่วยกิตผลการเรียนได้	
ในประเด็นที่ 9 ควรปรับปรุงดังนี้	
.....	

ประเด็นความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น
10. การจัดการศึกษาสายอาชีพและการฝึกทักษะอาชีพเบื้องต้น โดยมีวิธีการจัดได้หลายรูปแบบ ดังนี้ 1) กลุ่มสนใจ จะใช้เวลาเรียนไม่เกิน 30 ชั่วโมง ผู้เรียนสามารถเลือกสาขาวิชาที่จะเรียนได้ตามความสนใจ 2) ประเภทชั้นเรียน เป็นการสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น คือ 100 ชั่วโมง 150 ชั่วโมง, 200 ชั่วโมง และ 300 ชั่วโมง 3) ประเภทไม่มีรอบไม่มีรุ่นและต่อวงจร ผู้เรียนสามารถเรียนเฉพาะเนื้อหาในส่วนที่ต้องการรู้เท่านั้น โดยไม่จำเป็นต้องเรียนหมดทั้งหลักสูตรเหมือนประเภทชั้นเรียน ในประเด็นที่ 10 ควรปรับปรุงดังนี้	[] มีความสมบูรณ์แล้ว [] ควรต้องแก้ไข [] ควรเปลี่ยนใหม่
11. การอบรมเสริมความรู้เฉพาะส่วน หรือเฉพาะกลุ่ม เช่น การอบรมวิทยากรวิชาชีพกลุ่มสนใจ การอบรมกรรมการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน เป็นต้น ในประเด็นที่ 11 ควรปรับปรุงดังนี้	[] มีความสมบูรณ์แล้ว [] ควรต้องแก้ไข [] ควรเปลี่ยนใหม่
12. การติดต่อประสานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ในด้านต่าง ๆ เช่น ในด้านวิทยากรที่เชี่ยวชาญเฉพาะเรื่อง เป็นต้น ในประเด็นที่ 12 ควรปรับปรุงดังนี้	[] มีความสมบูรณ์แล้ว [] ควรต้องแก้ไข [] ควรเปลี่ยนใหม่

ประเด็นความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น
<u>เนื้อหา</u>	
13. ในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน ได้มีการแบ่งเนื้อหา แตกต่างกันออกไป แต่สิ่งที่สำคัญ คือ เนื้อหาเหล่านั้นควรจะเป็น สิ่งที่จะช่วยให้ประชาชนมีความเข้าใจในชีวิตและสังคมที่อาศัยอยู่ ช่วยให้รู้จักการแก้ปัญหาพื้นฐานต่าง ๆ ได้ สามารถพัฒนาตนเอง ได้ทั้งในด้านสังคมและอาชีพ	☐ มีความสมบูรณ์แล้ว ☐ ควรต้องแก้ไข ☐ ควรเปลี่ยนใหม่
ในประเด็นที่ 13 ควรปรับปรุงดังนี้	
14. เนื้อหาจะต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงไปตามเหตุการณ์ ตลอดเวลา ต้องมีการแบ่งประเภทของการพัฒนาคนให้ชัดเจนว่า จะเองพัฒนาคนระดับไหนไว้อย่างไร	☐ มีความสมบูรณ์แล้ว ☐ ควรต้องแก้ไข ☐ ควรเปลี่ยนใหม่
ในประเด็นที่ 14 ควรปรับปรุงดังนี้	
15. การศึกษาขั้นพื้นฐาน จะเป็นการจัดการศึกษาเพื่อให้ประชาชน มีความรู้พื้นฐานในการดำรงชีวิต สามารถคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น เพื่อเป็นเครื่องมือในการประกอบอาชีพ และรู้จัก /หาข้อมูลต่าง ๆ มาประกอบการคิด การตัดสินใจในการดำรง ชีวิตประจำวัน	☐ มีความสมบูรณ์แล้ว ☐ ควรต้องแก้ไข ☐ ควรเปลี่ยนใหม่
ในประเด็นที่ 15 ควรปรับปรุงดังนี้	

ประเด็นความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น
16. การศึกษาสายอาชีพ เป็นการจัดการศึกษาให้ประชาชนมีความรู้ความสามารถและทักษะในการประกอบอาชีพ เพื่อให้สามารถมองเห็นช่องทางทำมาหากิน มีทัศนคติที่ดีในการทำงานและการประกอบอาชีพอิสระรับจ้างในตลาดแรงงาน หรือปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่ของตนเองและชุมชน โดยในการจัดการเรียนการสอนจะจัดให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของบุคคลและชุมชน ในประเด็นที่ 16 ควรปรับปรุงดังนี้	[] มีความสมบูรณ์แล้ว [] ควรต้องแก้ไข [] ควรเปลี่ยนแปลง
17. การศึกษาด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต หรือการศึกษาด้านการเป็นพลเมืองดีเป็นกิจกรรมการศึกษาที่ช่วยให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในวิทยาการด้าน ด้านต่าง ๆ เช่น ความรู้ด้านกฎหมาย เศรษฐกิจ สังคม การเมือง ฯลฯ ทั้งนี้เพื่อช่วยในการปรับตัวและดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ในประเด็นที่ 17 ควรปรับปรุงดังนี้	[] มีความสมบูรณ์แล้ว [] ควรต้องแก้ไข [] ควรเปลี่ยนแปลง
<u>การติดตามและประเมินผล</u> 18. ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดระยอง มีหน้าที่ในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนในพื้นที่จังหวัด โดยจะกระจายกิจกรรมต่าง ๆ ไปทั่วทุกพื้นที่ใน 6 อำเภอ เพื่อเป็นการพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพจึงได้กำหนดให้มีการติดตามและประเมินผลการทำงานอย่างต่อเนื่องเป็นระบบ และมีประสิทธิภาพ ในประเด็นที่ 18 ควรปรับปรุงดังนี้	[] มีความสมบูรณ์แล้ว [] ควรต้องแก้ไข [] ควรเปลี่ยนแปลง

ประเด็นความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น
19. ให้มีการจัดอบรมบุคลากรให้ความรู้และความเข้าใจในรูปแบบ และวิธีการของการติดตามและประเมินผล ให้สามารถนำไปใช้ ในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในประเด็นที่ 19 ควรปรับปรุงดังนี้	☐ มีความสมบูรณ์แล้ว ☐ ควรต้องแก้ไข ☐ ควรเปลี่ยนใหม่
20. กำหนดให้มีการวางแผนการติดตามและประเมินผลล่วงหน้า ในประเด็นที่ 20 ควรปรับปรุง.....	☐ มีความสมบูรณ์แล้ว ☐ ควรต้องแก้ไข ☐ ควรเปลี่ยนใหม่
21. ระดมสรรพกำลัง และทรัพยากรต่าง ๆ ที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์ สูงสุด เช่นการขอความร่วมมือ หรือประสานงานกับหน่วยงาน ต่าง ๆ ในประเด็นที่ 21 ควรปรับปรุง.....	☐ มีความสมบูรณ์แล้ว ☐ ควรต้องแก้ไข ☐ ควรเปลี่ยนใหม่
22. การติดตามและประเมินผล จะต้องใช้รูปแบบและวิธีการ หลาย ๆ แบบโดยพิจารณาให้เหมาะสมกับสภาพของงาน ในประเด็นที่ 22 ควรปรับปรุง.....	☐ มีความสมบูรณ์แล้ว ☐ ควรต้องแก้ไข ☐ ควรเปลี่ยนใหม่

ประเด็นความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น
23. การติดตามและประเมินผล ต้องมีระบบการเก็บรวบรวมข้อมูลที่มีประสิทธิภาพเพื่อใช้ในการประเมินการให้บริการต่าง ๆ ว่าบรรลุวัตถุประสงค์ในการจัดมากน้อยเพียงใด มีปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานหรือไม่อย่างไร	☐ มีความสมบูรณ์แล้ว ☐ ควรต้องแก้ไข ☐ ควรเปลี่ยนใหม่
ในประเด็นที่ 23 ควรปรับปรุง.....	

.....	
<u>ปัญหาและอุปสรรค</u>	
24. ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน มีดังนี้	☐ มีความสมบูรณ์แล้ว
1. สื่อ/อุปกรณ์ที่มีอยู่ล้าสมัย และไม่เพียงพอ	☐ ควรต้องแก้ไข
2. บุคลากรของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดระยองขาดทักษะในด้านต่าง ๆ เช่น	☐ ควรเปลี่ยนใหม่
- การพัฒนาสื่อ และการผลิตสื่อ - การประชาสัมพันธ์ - การแนะแนว - ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการพัฒนางาน/กำกับติดตามงาน	
3. ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดระยอง ยังขาดข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญบางประการที่จำเป็นต่อการวางแผน	
4. ประชาชนจะไม่ว่างในบางช่วง เช่น ช่วงฤดูผลไม้	
5. ประชาชนที่ได้รับการอบรมแล้ว ไม่มีทุนที่จะไปประกอบอาชีพ	
6. วิทยากรในท้องถิ่นมีน้อย และไม่ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงานในปัจจุบัน	
ในประเด็นที่ 24 ควรปรับปรุงดังนี้.....	
.....	

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเพิ่มเติม

.....

.....

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือด้วยดี

แบบสอบถามรอบที่ 2

แนวทางการจัดการศึกษาออกโรงเรียนในจังหวัดระยอง ให้สอดคล้องกับ

โครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณในความอนุเคราะห์ของท่าน ที่ได้กรุณาตอบแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการจัดการศึกษาออกโรงเรียนในจังหวัดระยอง ให้สอดคล้องกับโครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออกในแบบสอบถามรอบที่ 1 แบบสอบถามรอบที่ 2 นี้ ได้ปรับปรุงจากข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่ตอบแบบสอบถามในรอบที่ 1 การขอให้ตอบแบบสอบถามในรอบที่ 2 ก็เพื่อให้กลุ่มผู้เชี่ยวชาญในอันดับความสำคัญของแต่ละประเด็นคำถามตามความคิดเห็นของท่าน

เพื่อความเที่ยงตรงของการวิจัย ช่วงระยะเวลาในการตอบแบบสอบถามในรอบที่ 2 และรอบที่ 3 ควรเป็นระยะเวลาที่ไม่ห่างกันมากนัก ดังนั้น จึงขอความกรุณาท่านโปรดตอบแบบสอบถามรอบที่ 2 ภายใน 1 สัปดาห์

ผู้วิจัยหวังขอขอบพระคุณในความกรุณาของท่านอีกครั้งหนึ่ง และหวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความร่วมมือจากท่านอีกเช่นเคย

ขอแสดงความนับถือ

นางกาญจนา สุขประเสริฐ

ผู้วิจัย

คำชี้แจงเกี่ยวกับแบบสอบถาม

1. การศึกษาแนวทางการจัดการศึกษานอกโรงเรียนในจังหวัดระยองให้สอดคล้องกับ
โครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก ในช่วงปี พ.ศ.2535 - 2539
2. ให้ผู้เชี่ยวชาญให้อันดับคะแนนตามที่ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วย
 - 5 หมายถึง เห็นด้วยกับข้อความนั้นมากที่สุด
 - 4 หมายถึง เห็นด้วยกับข้อความนั้น
 - 3 หมายถึง ไม่แน่ใจกับข้อความนั้น
 - 2 หมายถึง ไม่ค่อยเห็นด้วยกับข้อความนั้น
 - 1 หมายถึง ไม่เห็นด้วยกับข้อความนั้น

ตอนที่ 1 สภาพปัญหาและผลกระทบที่สืบเนื่องจากโครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก

ประเด็นความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
<u>ด้านประชากร</u> 1. โครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก จะก่อให้เกิดการย้ายถิ่นเพราะการเปลี่ยนแปลงของ ชุมชนและการจ้างแรงงาน คือจะมีประชากร จำนวนหนึ่ง ต้องย้ายออกจากถิ่นฐานเดิมไป บริเวณ อุตสาหกรรม และชุมชนเมืองใหม่ จะมีแรงงาน จำนวนมากอพยพเข้ามาสู่แหล่งการจ้างงานทั้งในขณะ ก่อสร้างโรงงาน และเมื่อเปิดดำเนินการแล้ว..... 2. ระยะแรก จะมีคนย้ายถิ่นมาสู่บริเวณที่มีการก่อสร้าง ขนาดใหญ่จำนวนมาก ส่วนใหญ่จะเป็นคนงานซึ่งใช้ แรงงานรับจ้างก่อสร้าง และพวกพ่อค้าแม่ค้าไปตั้ง ร้านค้าขายกับคนงาน คนเหล่านี้จะมีรายได้น้อย จะสร้างที่พักอาศัยชั่วคราว ถ้าไม่มีมาตรการควบคุม ให้ดีก็จะทำให้เกิดชุมชนแออัด คนที่ย้ายถิ่นฐานเข้ามา จะนำครอบครัวมาด้วย ฉะนั้นย่อมมีความต้องการทาง ด้านการศึกษา และบริการด้านสาธารณสุขที่เหมาะสม กับสภาพความเป็นอยู่จะมีการแข่งขันกันหางานระดับ ผู้ใช้แรงงาน ก่อให้เกิดปัญหาสังคมต่าง ๆ มากมาย โดยเฉพาะการลักขโมย การทำร้ายร่างกาย การพนัน ยาเสพติด และการค้าประเวณี เป็นต้น...					
					

ประเด็นความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
3. ระยะที่สอง เป็นระยะที่โรงงานอุตสาหกรรมเริ่มดำเนินการแล้ว จะมีคนกลุ่มใหม่เข้ามาอีกกลุ่มซึ่งมีความรู้ในระดับสูง เข้าไปทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม จะมีความเป็นอยู่ในด้านการครองชีพดี รายได้สูงอยู่ในระบบอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีสูง จะมีความต้องการบริการสังคมที่แตกต่างไปตามความเหมาะสมกับฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม ดังนั้นการจัดบริการด้านสังคม เช่น การศึกษา ที่อยู่อาศัย สาธารณสุข รวมทั้งการรักษาความปลอดภัยของชีวิต และทรัพย์สินจะต้องมีคุณภาพที่ดีจูงใจคนเหล่านี้ตั้งรกรากอยู่อย่างมั่นคง.....					
4. การที่ผู้นอพยพเข้ามาทำงานและประกอบอาชีพค้าขายมากขึ้นเป็นผลดีต่อชาวบ้านที่มีที่ดินว่างเปล่าอยู่ ซึ่งจะลงทุนปลูกบ้านเช่าหรือขายที่ดินในราคาสูง รายได้จากการขายที่ดิน ปลูกบ้านให้เช่าและการค้าขายที่ขยายตัวอย่างรวดเร็วทำให้ประชาชนที่ยากจนเริ่มขัดสน เพราะค่าครองชีพที่สูงขึ้นทำให้ต้องชวนขายหางานอื่นทำ เพื่อหารายได้มาให้เพียงพอ กับรายจ่ายที่ถัวตัวสูงขึ้น.....					
5. การขยายตัวของอุตสาหกรรมจะช่วยระงับการย้ายถิ่นเข้าสู่กรุงเทพของประชากรในภูมิภาคได้บ้าง.....					

ประเด็นความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
<u>ด้านเศรษฐกิจ</u>					
6. จังหวัดระยองจะมีโครงสร้างทางเศรษฐกิจเปลี่ยนไป คือ ภาคอุตสาหกรรมจะมีบทบาทมากขึ้น.....					
7. องค์ประกอบของภาคอุตสาหกรรมจะเปลี่ยนแปลงไป อุตสาหกรรมหนักหลายประเภทจะเกิดขึ้นโดยเฉพาะ อุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีสูง.....					
8. อุตสาหกรรมการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร ที่มี ขบวนการผลิตไม่ยุ่งยากซับซ้อนก็จะมีสำคัญ....					
9. ภาคเกษตรกรรมซึ่งถือเป็นหลักของประชากรใน จังหวัดนี้ จะต้องมีการพัฒนาไปด้วย โดยเฉพาะ บริเวณตัวเมืองระยอง และพื้นที่โดยรอบจะต้องมี การพัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร การพัฒนาการประมง การเพิ่มผลผลิตไม้ผลและ ไม้ดอกเพื่อสนับสนุนนิคมอุตสาหกรรม.....					
10. สาขาการผลิตประเภทการค้าและบริการจะมีความ สำคัญ มากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ เพราะการขนส่งด้าน วัตถุดิบและระบายสินค้าที่นิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด จะสูงขึ้นมาก.....					

ประเด็นความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
11. การขยายตัวของอุตสาหกรรม ก่อให้เกิดการจ้างงานมากขึ้นทั้งในทางตรงและทางอ้อม โดยจะเป็นงานด้านก่อสร้าง โครงสร้างพื้นฐานและอุตสาหกรรมในช่วงแรก ๆ ส่วนงานอื่น ๆ จะทยอยตามมา.....					
12. งานเกิดขึ้นในกิจกรรมทางด้านการท่องเที่ยว การศึกษา และสำนักงานซึ่งมีผลให้แรงงานทางด้านอุตสาหกรรม การบริการและการค้ามีความสำคัญมากขึ้น.....					
13. รายได้ต่อหัว และการกระจายรายได้ของประชากรจะสูงขึ้นและจะก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำผู้ที่ประกอบอาชีพทางการเกษตรหรือการประมงจะมีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำกว่า ผู้ที่ประกอบอาชีพทางด้านอุตสาหกรรม บริการและพาณิชย์..... <u>ด้านสังคมและวัฒนธรรม</u>					
14. ค่านิยมของคนในเมืองจะเปลี่ยนแปลงไปจากที่เคยเป็นอยู่ และแตกต่างกับค่านิยมของคนในชนบท คนในเมืองจะมีความเชื่อเรื่องบุญกรรมน้อยลง เชื่อเรื่องความกตัญญูและระบบอาวุโสน้อยลง.....					

ประเด็นความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
15. ค่านิยมอื่น ๆ ที่ชาวเมืองจะมีมากขึ้นคือการอยู่ตามลำพัง ไม่ส่งสิ่งกับญาติพี่น้องหรือเพื่อนบ้านมากเท่าแต่ก่อน อาจไม่รู้จักรักคั่นกับเพื่อนบ้านเพราะต่างย้ายเข้ามาใหม่.....					
16. การรับรู้ข่าวสาร จะเป็นการรับรู้ผ่านสื่อมวลชนมากกว่าการรับรู้จากสื่อบุคคล สื่อมวลชนมีอิทธิพลมากขึ้น.					
17. ชีวิตของคนในชุมชนเมือง จะเป็นชีวิตแบบสมัยใหม่ที่เน้นความสำเร็จการแข่งขัน การสะสมทุน และความเป็นตัวของตัวเอง.....					
18. วัฒนธรรมจะเป็นแบบแผนความเป็นอยู่ของสังคมสมัยใหม่มีเครื่องฟักผ่อนหย่อนใจสมัยใหม่มีเครื่องอำนวยความสะดวกและผ่อนคลาย.....					
19. บทบาทของผู้หญิงจะมีมากขึ้น โดยเฉพาะในการทำงานด้านบริการ งานตามสำนักงานต่าง ๆ ชาวเมืองจะห่างเหินจากศาสนาจะนับถือศาสนาอย่างฉาบฉวยหรือไม่ก็ไม่ยึดถือกับเรื่องศาสนา เพราะความเชื่อทางศาสนาจะมีความหลากหลายมากขึ้น อันเป็นผลจากการที่มีประชากรหลายวัฒนธรรมมารวมกัน.....					

ประเด็นความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
20. ในชุมชนชนบทการเปลี่ยนแปลงค่านิยมจะมีน้อยกว่าในเมือง และทิศทางการเปลี่ยนแปลงก็ไม่เหมือนกันทีเดียว.....					
21. แนวโน้มที่คนชนบทจะมีนิสัยบริโภคนิยมมากขึ้นเพราะเป็นผลกระทบจากภาวะทันสมัยในเมือง และการขยายโครงสร้างภายในพื้นที่ คนในชนบทจะมีไฟฟ้าใช้มากขึ้น มีถนนตัดมาใกล้หมู่บ้าน จะเริ่มใช้สิ่งอำนวยความสะดวกเพิ่มขึ้น.....					
22. ในชนบทค่านิยมในระบบอาวุโสและความกตัญญูยังไม่เปลี่ยนไประบบเครือญาติจะยังมีความหมายความเชื่อเรื่องบุญกรรมยังมีอิทธิพลสูง และความสัมพันธ์แบบบุคคลถึงบุคคลยังเป็นรูปแบบความสัมพันธ์ที่มีมากและมีประสิทธิภาพดีไม่แพ้สื่อมวลชน.....					
23. ในภาพรวม ความเชื่อ และค่านิยมทางศาสนาที่มีมาแต่เดิมจะถูกสั่นคลอนลักษณะบริโภคนิยมจะถีบตัวสูงขึ้น การรับความเชื่อและค่านิยมใหม่จะเป็นไปอย่างฉาบฉวย เมื่อประกอบกับถูกคุกคามวัฒนธรรมดั้งเดิม ชุมชนในพื้นที่ที่มีแนวโน้มจะเป็นชุมชนที่ขาดเสถียรภาพทางจิตใจ คุณภาพชีวิตด้านวัตถุดีขึ้นแต่คุณภาพจิตใจลดลง.....					

ประเด็นความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
<u>ด้านสภาพแวดล้อม</u>					
24. ในโรงงานอุตสาหกรรมจะทำให้เกิดผลเสียต่อสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติมากกว่าผลดี ผลเสียจะเกิดกับคุณภาพน้ำผิวดิน คุณภาพน้ำใต้ดิน คุณภาพอากาศ เสียง กลิ่นและธรรมชาติวิทยา เนื่องจากอุตสาหกรรมต่าง ๆ ก่อให้เกิดมลพิษทั้งที่เป็นของเหลวและของแข็ง มลพิษของเหลวจะถูกระบายลงสู่ทะเลและอาจลงสู่น้ำบาดาลใต้ดิน มลพิษของแข็งทำให้อากาศเสียลมมรสุมจะพัดพามลสาร ไปสู่ชุมชนใกล้เคียงได้.....					
25. ระบบนิเวศวิทยาจะได้รับผลเสีย สัตว์น้ำ ชีววิทยาในน้ำ และนกจะถูกกระทบกระเทือนเป็นผลเสียโดยตรงในระยะยาว ทำให้อ่าวไทยซึ่งปกติมีความอุดมสมบูรณ์ เพราะมีระบบนิเวศวิทยาที่เหมาะสมเกิดสภาพขาดดุลย์ สัตว์น้ำวัยอ่อน ได้แก่ ไข่ปลา และ ไข่กุ้งจะถูกทำลายสัตว์ปีกชายฝั่งได้รับความกระทบกระเทือนทั้งนี้ เพราะที่แล้งมาสังคมไทย ไม่เคยมีประสบการณ์ที่ประสบผลสำเร็จในการควบคุมภาวะมลพิษหรือความเสียหายอื่น ๆ ที่เป็นผลจากอุตสาหกรรมมาก่อนเลย.					

ประเด็นความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
26. สำหรับแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติที่มีอยู่มาก จะมีผู้ใช้บริการมากขึ้น กล่าวคือ การคมนาคมขนส่งที่สะดวก จะดึงดูดนักท่องเที่ยวเข้ามามากขึ้น อย่างไรก็ตาม การพัฒนาด้านอุตสาหกรรมและความเป็นเมืองมีแนวโน้มจะทำลายแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ หากปล่อยให้แหล่งท่องเที่ยวเติบโตตามยถากรรม.....					
27. ในชุมชนเมืองจะต้องเน้นเรื่องของระบบกำจัดน้ำเสีย มลพิษ และการรักษาสภาพทางธรรมชาติ ในชนบทจะต้องเน้นเรื่องการรักษาสภาพธรรมชาติ ทางทะเล และการควบคุมมาตรฐานของอุตสาหกรรมย่อย.....					

ตอนที่ 2 แนวทางการจัดการศึกษาออกโรงเรียนในจังหวัดระยอง

ประเด็นความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
<u>นโยบาย</u>					
28. เร่งรัดและสนับสนุนการศึกษานอกโรงเรียนรูปแบบต่าง ๆ เพื่อเปิดโอกาสให้บุคคลมีโอกาสได้รับการศึกษาตลอดชีวิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อ ประโยชน์แก่ผู้ที่ไม่ได้มีโอกาสได้รับการศึกษาในระบบโรงเรียน...					
29. ให้มีการประสานงานระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งของรัฐและเอกชนที่จัดการศึกษานอกระบบ เพื่อให้การศึกษานอกโรงเรียนเป็นการศึกษาที่เข้าถึงประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ และให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น.....					
30. จัดรูปแบบและเนื้อหาวิชาทั้งด้านสามัญและอาชีพ เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น.....					
31. ส่งเสริมให้สื่อมวลชนต่าง ๆ ที่มีอยู่แล้วให้บทบาทในการส่งเสริมการศึกษาทั้งในและนอกโรงเรียนอย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะใช้สถานีวิทยุที่มีอยู่แล้ว จัดรายการเพื่อเผยแพร่ความรู้แก่ประชาชนให้มากขึ้น โดยเน้นรายการที่เป็นประโยชน์แก่การดำรงชีพ วัฒนธรรมและสร้างทัศนคติที่ดีแก่ประชาชน.....					

ประเด็นความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
<u>บทบาทและภารกิจ</u>					
32. การให้ความรู้สำหรับเป็นรากฐานในการดำรงชีวิต ได้แก่ การศึกษาประเภทที่จัดสำหรับช่วยให้ผู้เรียนสามารถคิดเป็น แก้ปัญหาเป็นมีเครื่องมือในการประกอบอาชีพมีเครื่องมือสำหรับใช้ศึกษาข้อมูลต่าง ๆ มาประกอบการคิดการตัดสินใจในการดำรงชีวิตประจำวัน การศึกษาประเภทนี้จะมีลักษณะที่กำหนดเนื้อหาสาระไว้เป็นแบบแผนมีจุดเริ่มและมีจุดจบของกระบวนการเรียนรู้ที่แน่นอน.....					
33. การเพิ่มพูนความรู้และทักษะที่เป็นประโยชน์ในการดำรงชีวิต ได้แก่ การศึกษาที่มุ่งช่วยให้ผู้เรียนสามารถพัฒนางานอาชีพ และชีวิตความเป็นอยู่ของตนให้ดีขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ การศึกษานอกโรงเรียนประเภทนี้มีลักษณะยืดหยุ่นเปลี่ยนแปลงได้ตามลักษณะของผู้เรียน อาจจัดให้มีเนื้อหาสาระเสริมต่อจากการศึกษาในระบบโรงเรียน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถนำไปประกอบอาชีพได้อย่างอิสระ หรืออาจจัดให้มีเนื้อหาสาระเพื่อส่งเสริมงานอาชีพของประชาชน.....					

ประเด็นความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
34. การให้ข้อมูลข่าวสารที่ทันต่อเหตุการณ์ที่เป็นประโยชน์ โดยมีความมุ่งหมายเพื่อให้ข้อมูลข่าวสารที่จะนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ เพื่อย้ำและส่งเสริมความรู้ ความคิดต่าง ๆ กิจกรรมของการศึกษา ประเพณี จะมีหน่วยงานที่ดำเนินงานมากมาย หรือ อาจกล่าวได้ว่าแทบทุกหน่วยงานต่างก็มีส่วนในการให้ การศึกษาลักษณะนี้แก่ประชาชนอยู่แล้ว.....					
<u>กลุ่มเป้าหมาย</u>					
35. การศึกษานอกโรงเรียน เป็นกิจกรรมการศึกษาที่จัด ขึ้น สำหรับประชาชนทุกเพศทุกวัย และทุกระดับการ ศึกษา แต่ในทางปฏิบัติไม่สามารถที่จะกระทำ ได้อย่างทั่วถึงเพราะข้อจำกัดในเรื่องงบประมาณ บุคลากร ฯลฯ จึงต้องเน้นหรือจัดลำดับภาพความสำคัญตาม ความจำเป็น.....					
36. ส่วนใหญ่จะเน้นประชาชนกลุ่มที่เสียเปรียบในด้าน การศึกษา เพราะ เป็นความจำเป็นเร่งด่วนในการพัฒนา ประเทศดังนั้นกลุ่มเป้าหมายสำหรับการศึกษานอก โรงเรียนจะขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของแต่ละหน่วยงาน และแต่ละ โครงการ.....					

ประเด็นความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
<u>การประสานงาน</u>					
- แนวทางการประสานงาน					
37. ความร่วมมือในด้านนโยบาย ประโยชน์ที่จะได้รับคือ ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะ ปริมาณและคุณภาพของกำลังคนที่ การศึกษานอกโรงเรียนจะมีบทบาทในการพัฒนาและ จะเป็นข้อมูลที่น่า ไปสู่การกำหนดกลุ่มเป้าหมายและ หลักสูตร.....					
38. ความร่วมมือในด้านทรัพยากร จะช่วยให้เกิดการ ประหยัดลดความซ้ำซ้อนของโปรแกรม สามารถใช้ ทรัพยากรที่มีอยู่ในแต่ละหน่วยงานให้เกิดประโยชน์ สูงสุด การบริการก็จะกว้างขวาง และสร้างความ รู้สึกมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนแก่ ทุกฝ่าย.....					
39. ความร่วมมือในกระบวนการศึกษานอกโรงเรียน เป็น ความร่วมมือในระดับปฏิบัติ เช่นเดียวกับความร่วมมือ ในด้านทรัพยากร ประโยชน์ที่จะได้รับคือ การบริการ ได้หลากหลายทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ.....					
40. การให้โอกาสองค์กรเอกชน ได้ร่วมมีบทบาทในด้าน การกำหนดนโยบาย การวางแผน และกำหนดแนว ทางในการให้การศึกษานอกโรงเรียน ตลอดจน เทคโนโลยีต่าง ๆ ที่เหมาะสมจะทำให้งานการศึกษา นอกโรงเรียนมีประสิทธิภาพและประหยัดทรัพยากร..					

ตอนที่ 3 บทบาทและภารกิจของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดระยอง

ประเด็นความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
<u>บทบาทโดยทั่วไป</u>					
- หน้าที่ตามลักษณะงาน					
41. กลุ่มสนใจและกิจกรรมในชุมชนหรือท้องถิ่น.....					
42. การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ การศึกษาผู้ใหญ่ สายสามัญ และการศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ.....					
43. การให้บริการข่าวสารข้อมูล.....					
44. การศึกษาทางวิทยุ โทรทัศน์ ปรินต์ และ สไลด์ทัศนูปกรณ์.....					
45. การบริภัณฑ์เพื่อการศึกษา เทคโนโลยีทางการศึกษา และเทคโนโลยีชุมชน.....					
46. การศึกษาในลักษณะหรือรูปแบบอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับงาน การศึกษานอกโรงเรียน.....					
47. เผยแพร่งานการศึกษานอกโรงเรียน.....					
48. ให้ความร่วมมือ ส่งเสริม สนับสนุน หน่วยงานต่าง ๆ ในการจัดการการศึกษานอกโรงเรียน.....					
<u>แนวทางการดำเนินงาน</u>					
49. บริหารงานการศึกษานอกโรงเรียนทุกรูปแบบ.....					
50. จัดทำแผนงาน และโครงการปฏิบัติงานการศึกษา นอกโรงเรียน.....					
51. สำรวจ ส่งเสริม สนับสนุน ประสาน ให้ความร่วมมือ อุดหนุน และให้บริการการศึกษานอกโรงเรียน.....					

ประเด็นความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
52. ควบคุม ดูแล ตรวจสอบ นิเทศ ติดตาม และรายงาน ผลการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียน.....					
53. ประเมินมาตรฐาน วัดผล ประเมินผล และ ออกหลักฐานทางการศึกษานอกโรงเรียน.....					
54. ดำเนินการเกี่ยวกับห้องสมุด ที่อ่านหนังสือประจำ หมู่บ้านหรือตำบล การศึกษาสายสามัญ และการศึกษา สายอาชีพ.....					
55. ผูกอบรม ประชุม สัมมนาเจ้าหน้าที่ คณะกรรมการ ระดับชุมชน หรือท้องถิ่นหรือบุคคลอื่นใดในลักษณะ เดียวกัน.....					
56. ให้การศึกษา อบรม แก่ประชาชนที่อยู่นอกระบบ โรงเรียน.....					
57. ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย เกี่ยวกับงานการศึกษา นอกโรงเรียน.....					

ประเด็นความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
<u>กิจกรรม</u> 58. การให้บริการความรู้พื้นฐานเป็นการจัดการศึกษา เพื่อให้ประชาชนมีความรู้พื้นฐานในการดำรงชีวิตโดย มุ่งช่วยให้ผู้เรียนสามารถคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหา เป็นมีเครื่องมือในการแสวงหาความรู้เพิ่มเติมและ แสวงหาข้อมูลต่าง ๆ มาใช้ประกอบการคิด ตัดสินใจ ในการแก้ปัญหาประจำวัน กิจกรรมประเภทนี้มีหลาย ลักษณะตั้งแต่ขั้นเริ่มต้นของการอ่านออกเขียนได้จนถึง ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ทั้งนี้เพื่อที่จะสนองความ จำเป็นพื้นฐานของแต่ละบุคคลซึ่ง ไม่เหมือนกันได้แก่ - การรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือ - การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐาน - การศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ.....					

ประเด็นความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
59. การให้บริการความรู้ทักษะอาชีพ เป็นการจัดการศึกษาเพื่อให้ประชาชนมีความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ โดยมุ่งช่วยให้ผู้เรียนสามารถมองเห็นช่องทางทำมาหากิน คิดเป็น แก้ปัญหาเป็นและมีทัศนคติที่ดีในการทำงานและการประกอบอาชีพอิสระรับจ้างในตลาดแรงงานหรือปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่ของตนเองและชุมชน กิจกรรมประเภทนี้มีหลายลักษณะ โดยการจัดหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนให้มีความยืดหยุ่นเหมาะสมกับสภาพและความต้องการของบุคคล และชุมชน โดยให้เสริมรับกับการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนรูปแบบอื่น ๆ ตามแนวทางการจัดการศึกษาตลอดชีวิต ได้แก่ - การศึกษาสายอาชีพหลักสูตรระยะสั้น - การจัดกลุ่มสนใจ - การศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพ (ปอ.)...					

ประเด็นความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
60. การให้บริการข่าวสารข้อมูล เป็นการจัดการศึกษา เพื่อให้ประชาชนมีนิสัยรักการอ่าน รู้จักศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง และพัฒนาตนเองให้มีความรู้ทันต่อเหตุการณ์ เพื่อเป็นข้อมูลในการตัดสินใจแก้ปัญหาประจำวัน กิจกรรมประเภทนี้มีหลาย ลักษณะ ได้แก่ - ห้องสมุดประชาชน - ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน - หน่วยโสตทัศนศึกษา - ห้องสมุดประชาชนเฉลิมราชกุมารี - ศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี..... <u>กลุ่มเป้าหมาย</u>					
61. กลุ่มผู้ด้อยโอกาสทางเศรษฐกิจและสังคม ได้แก่ ผู้ไม่รู้หนังสือผู้อกจากระบบการศึกษากลางคัน ผู้ที่จบการศึกษาแล้วไม่ได้ศึกษาต่อ ประชาชนในชนบท ผู้สูงอายุ สตรี.....					

ประเด็นความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
62. ผู้ที่ต้องเข้าสู่สังคมที่มีการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมอย่างรวดเร็วกลุ่มเป้าหมายดังกล่าว สามารถจัดกลุ่มออกได้ดังนี้ - ด้านพื้นฐานการศึกษา ได้แก่ - กลุ่มผู้ไม่รู้หนังสือ - กลุ่มผู้ออกกลางคัน - กลุ่มผู้จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และ ไม่ได้เรียนต่อ - ด้านอายุ ได้แก่ - เยาวชน - ประชาชนในวัยแรงงาน - ประชาชนผู้สูงอายุ - ด้านลักษณะเฉพาะ ได้แก่ - กลุ่มผู้มีฐานะด้อยทางเศรษฐกิจ - สตรี - ด้านพื้นที่ ได้แก่ - ประชาชนในเขตพื้นที่เฉพาะทางการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม - ประชาชนในเขตพื้นที่เร่งรัดพัฒนาอันดับ 1....					

ประเด็นความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
<u>วิธีการให้บริการ</u>					
63. เสนอข่าวสารข้อมูลต่าง ๆ ที่ทันต่อเหตุการณ์และ ต่อเนื่องโดยดำเนินการ ดังนี้					
1) จัดเป็นเอกสารสิ่งพิมพ์ หรือหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นให้ ประชาชนได้อ่านโดยติดตั้งไว้ตามสถานที่ต่าง ๆ เช่น ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านห้องสมุดประชาชน ศาลา ที่พัก บ้านผู้ใหญ่ กำนัน และแหล่งชุมชนอื่น					
2) จัดรายการเสียงตามสาย โดยมีรายการ เวลาที่ แน่นอนและต่อเนื่อง					
3) จัดรายการวิทยุกระจายเสียงโดยสอดแทรกสาระ น่ารู้และบันเทิง.....					
64. การให้ความรู้ด้านการศึกษาสายสามัญ และการศึกษา ผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จโดยจัดการศึกษาเป็น 3 ประเภท					
1) ประเภทชั้นเรียน ผู้เรียนสามารถเรียนได้ตาม โรงเรียนผู้ใหญ่ในภาคคำ					
2) ประเภทตนเอง ผู้เรียนสามารถเรียนได้ด้วยตนเอง และการพบกลุ่ม					
3) ประเภททางไกล ผู้เรียนสามารถเรียนได้โดย การฟังบทเรียนทางวิทยุ การอ่านแบบเรียน และ การพบกลุ่ม					
การจัดการศึกษาทั้ง 3 ประเภทนี้ ผู้เรียน สามารถถ่ายโอนหน่วยกิตผลการเรียนได้.....					

ประเด็นความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
65. การจัดการศึกษาสายอาชีพและการฝึกทักษะอาชีพเบื้องต้น โดยมีวิธีการจัดได้หลายรูปแบบ ดังนี้ 1) กลุ่มสนใจ จะใช้เวลาเรียนไม่เกิน 30 ชั่วโมง ผู้เรียนสามารถเลือกสาขาวิชาที่จะเรียนได้ตามความสนใจ 2) ประเภทชั้นเรียน เป็นการสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น คือ 100 ชั่วโมง, 150 ชั่วโมง, 200 ชั่วโมง และ 300 ชั่วโมง 3) ประเภทไม่มีรอบ ไม่มีรุ่นและต่อวงจร ผู้เรียนสามารถเรียนเฉพาะเนื้อหาในส่วนที่ต้องการรู้เท่านั้น โดยไม่จำเป็นต้องเรียนหมดทั้งหลักสูตรเหมือนประเภทชั้นเรียน.....					
66. การอบรมเสริมความรู้เฉพาะส่วน หรือเฉพาะกลุ่ม เช่นการอบรมวิทยากรวิชาชีพกลุ่มสนใจ การอบรมคณะกรรมการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน เป็นต้น...					
67. การติดตามประสานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในพื้นที่ในคำด้านต่าง ๆ เช่น ในด้านวิทยากรที่เชี่ยวชาญเฉพาะเรื่อง เป็นต้น.....					

ประเด็นความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
<u>เนื้อหา</u>					
68. ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนอกโรงเรียน ได้มีการแบ่งเนื้อหาแตกต่างกันออกไป แต่สิ่งที่สำคัญ คือ เนื้อหาเหล่านั้นควรจะเป็นสิ่งที่ช่วยให้ประชาชนมีความเข้าใจในชีวิตและสังคมที่อาศัยอยู่ ช่วยให้รู้จักการแก้ปัญหาพื้นฐานต่าง ๆ ได้ สามารถพัฒนาตนเองได้ทั้งในด้านสังคมและอาชีพ.....					
69. เนื้อหาจะต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงไปตามเหตุการณ์ตลอดเวลา ต้องมีการแบ่งประเภทของการพัฒนาคนให้ชัดเจนว่าจะต้องพัฒนาคนระดับไหนได้อย่างไร.....					
70. การศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งจะเป็นการจัดการศึกษาเพื่อให้ประชาชนมีความรู้พื้นฐานในการดำรงชีวิต สามารถคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็นเพื่อเป็นเครื่องมือในการประกอบอาชีพ และรู้จักหาข้อมูลต่าง ๆ มาประกอบการคิด การตัดสินใจในการดำรงชีวิตประจำวัน.....					

ประเด็นความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
71. การศึกษาสายอาชีพ เป็นการจัดการศึกษาให้ประชาชนมีความรู้ ความสามารถและทักษะในการประกอบอาชีพอิสระรับจ้างในตลาดแรงงาน หรือปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่ของตนเองและชุมชน โดยในการจัดการเรียนการสอนจะจัดให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของบุคคลและชุมชน.....					
72. การศึกษาด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต หรือการศึกษาด้านการเป็นพ่อเมืองดี เป็นกิจกรรมการศึกษาที่ช่วยให้ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจในวิทยาการด้านต่าง ๆ เช่น ความรู้ด้านกฎหมาย เศรษฐกิจ สังคม การเมือง ฯลฯ ทั้งนี้เพื่อช่วยในการปรับตัวและดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข..... <u>การติดตามและประเมินผล</u>					
73. ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดระยอง มีหน้าที่ในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนในพื้นที่จังหวัดระยอง โดยจะกระจายกิจกรรมต่าง ๆ ไปทั่วทุกพื้นที่ใน 6 อำเภอ เพื่อเป็นการพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพ จึงได้กำหนดให้มีการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ.....					

ประเด็นความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
74. ให้มีการจัดอบรมบุคลากรให้ความรู้ และความเข้าใจ ในรูปแบบและวิธีการของการติดตาม และประเมินผล ให้สามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างมี ประสิทธิภาพ.....					
75. กำหนดให้มีการวางแผนการติดตามและประเมินผล ล่วงหน้า.....					
76. ระดมสรรพกำลัง และทรัพยากรต่าง ๆ ที่มีอยู่ให้เกิด ประโยชน์สูงสุด เช่นการ ขอความร่วมมือ หรือ ประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ					
77. การติดตามและประเมินผล จะต้องใช้รูปแบบและวิธี การหลาย ๆ แบบโดยพิจารณาให้เหมาะสมกับสภาพ ของงาน.....					
78. การติดตามและประเมินผล ต้องมีระบบการเก็บ รวบรวมข้อมูลที่มีประสิทธิภาพเพื่อใช้ในการประเมิน การให้บริการต่าง ๆ ว่าบรรลุวัตถุประสงค์ในการจัด มากน้อยเพียงใด มีปัญหาและอุปสรรคในการ ดำเนินงานหรือไม่อย่างไร.....					

ประเด็นความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
<u>ปัญหาและอุปสรรค</u>					
79. สื่อ/อุปกรณ์ที่มีอยู่ล้าสมัย และไม่เพียงพอ.....					
80. บุคลากรของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ระยอง ขาดทักษะในด้านต่าง ๆ เช่น					
- การพัฒนาสื่อ และการผลิตสื่อ					
- การประชาสัมพันธ์					
- การแนะแนว					
- ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการพัฒนางานกำกับ ติดตามงาน.....					
81. ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดระยอง ยังขาด ข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญบางประการที่จำเป็นต่อ การวางแผน.....					
82. ประชาชนจะไม่ว่างในบางช่วง เช่น ช่วงฤดูผลไม้..					
83. ประชาชนที่ได้รับการอบรมแล้ว ไม่มีทุนที่จะ ไปประกอบ อาชีพ.....					
84. วิทยาการในท้องถิ่นมีน้อย และไม่ตรงกับความต้องการ ของตลาดแรงงานในปัจจุบัน.....					

แบบสอบถามรอบที่ 3

แนวทางการจัดการศึกษานอกโรงเรียนในจังหวัดระยอง ให้สอดคล้องกับ
โครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก

แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามรอบที่ 3 ผู้วิจัยได้แสดงความสอดคล้องของแต่ละข้อความ จากการตอบแบบสอบถามในรอบที่ 2 ของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ โดยระบุคำมัยฐาน และค่าความเบี่ยงเบนควอไทล์ พร้อมทั้งระบุคะแนนการตอบของท่านในรอบที่ 2

คำมัยฐานแสดงด้วย เครื่องหมาย * สีดำ

ค่าความเบี่ยงเบนควอไทล์ แสดงด้วยเครื่องหมาย

คะแนนคำตอบแสดงด้วย เครื่องหมาย * สีแดง

จุดมุ่งหมายในการตอบแบบสอบถามรอบนี้ เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านทราบผลการตอบของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญในรอบที่ 2 ของแต่ละข้อความ และเมื่อทบทวนคำตอบของท่านแล้ว อาจเปลี่ยนคำตอบใหม่หรือยืนยันคำตอบเดิม ในการตอบครั้งสุดท้ายนี้หากคำตอบใดเปลี่ยนคำตอบใหม่ กรุณาเขียนเครื่องหมาย / ลงในช่องตัวเลือกใหม่ และหากข้อใดคำตอบมิได้อยู่ในขอบเขตของความเบี่ยงเบนควอไทล์ กรุณาให้เหตุผลประกอบด้วย ผู้วิจัยขอความกรุณาท่านโปรดตอบแบบสอบถามรอบที่ 3 นี้ ภายใน 1 สัปดาห์

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านอีกเช่นเคย และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

นางกาญจนา สุขประเสริฐ

ผู้วิจัย

คำชี้แจงเกี่ยวกับแบบสอบถาม

1. การศึกษาแนวทางการจัดการศึกษานอกโรงเรียนในจังหวัดระยองให้สอดคล้องกับ
โครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก ในช่วงปี พ.ศ.2535 - 2539
2. ให้ผู้เชี่ยวชาญให้อันดับคะแนนตามที่ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วย

5	หมายถึง	เห็นด้วยกับข้อความนั้นมากที่สุด
4	หมายถึง	เห็นด้วยกับข้อความนั้น
3	หมายถึง	ไม่แน่ใจกับข้อความนั้น
2	หมายถึง	ไม่ค่อยเห็นด้วยกับข้อความนั้น
1	หมายถึง	ไม่เห็นด้วยกับข้อความนั้น

ตอนที่ 1 สภาพปัญหาและผลกระทบที่สืบเนื่องจากโครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก

ประเด็นความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น					เหตุผล
	5	4	3	2	1	
<u>ด้านประชากร</u>						
1. โครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก จะก่อให้เกิดการย้ายถิ่นเพราะการเปลี่ยนแปลงของ ชุมชนและการจ้างแรงงาน คือจะมีประชากร จำนวนหนึ่ง ต้องย้ายออกจากถิ่นฐานเดิมไป บริเวณ อุตสาหกรรม และชุมชนเมืองใหม่ จะมีแรงงาน จำนวนมากอพยพเข้ามาสู่แหล่งการจ้างงานทั้งในขณะ ก่อสร้างโรงงาน และเมื่อเปิดดำเนินการแล้ว.....	๕	๔	๓	๒	๑	
2. ระยะแรก จะมีคนย้ายถิ่นมาสู่บริเวณที่มีการก่อสร้าง ขนาดใหญ่จำนวนมาก ส่วนใหญ่จะเป็นคนงานซึ่งใช้ แรงงานรับจ้างก่อสร้าง และพวกพ่อค้าแม่ค้า ไปตั้ง ร้านค้าขายกับคนงาน คนเหล่านี้จะมีรายได้น้อย จะสร้างที่พักอาศัยชั่วคราว ถ้าไม่มีมาตรการควบคุม ที่ดีก็จะทำให้เกิดชุมชนแออัด คนที่ย้ายถิ่นฐานเข้ามา จะนำครอบครัวมาด้วย ฉะนั้นย่อมมีความต้องการทาง ด้านการศึกษา และบริการด้านสาธารณสุขที่เหมาะสม กับสภาพความเป็นอยู่จะมีการแข่งขันกันหางานระดับ ผู้ใช้แรงงาน ก่อให้เกิดปัญหาสังคมต่าง ๆ มากมาย โดยเฉพาะการลักขโมย การทำร้ายร่างกาย การพนัน ยาเสพติด และการค้าประเวณี เป็นต้น...	๕	๔	๓	๒	๑	

ประเด็นความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น					เหตุผล
	5	4	3	2	1	
3. ระยะที่สอง เป็นระยะที่โรงงานอุตสาหกรรมเริ่มดำเนินการแล้ว จะมีคนกลุ่มใหม่เข้ามาอีกกลุ่มซึ่งมีความรู้ในระดับสูง เข้าไปทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม จะมีความเป็นอยู่ในด้านการครองชีพดี รายได้สูงอยู่ในระบบอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีสูง จะมีความต้องการบริการสังคมที่แตกต่างไปตามความเหมาะสมกับฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม ดังนั้นการจัดบริการด้านสังคม เช่น การศึกษา ที่อยู่อาศัย สาธารณสุข รวมทั้งการรักษาความปลอดภัยของชีวิต และทรัพย์สินจะต้องมีคุณภาพที่ดึงดูดใจคนเหล่านี้ ตั้งรกรากอยู่อย่างมั่นคง.....	*					
4. การที่ผู้คนอพยพเข้ามาทำงานและประกอบอาชีพค้าขายมากขึ้นเป็นผลดีต่อชาวบ้านที่มีที่ดินว่างเปล่าอยู่ ซึ่งจะลงทุนปลูกบ้านเช่าหรือขายที่ดินในราคาสูง รายได้จากการขายที่ดิน ปลูกบ้านให้เช่าและการค้าขายที่ขยายตัวอย่างรวดเร็วทำให้ประชาชนที่ยากจนเริ่มขัดสน เพราะค่าครองชีพที่สูงขึ้นทำให้ต้องชวนขายแรงงานอื่นทำ เพื่อหารายได้มาให้เพียงพอ กับรายจ่ายที่ถัวตัวสูงขึ้น.....	*					
5. การขยายตัวของอุตสาหกรรมจะช่วยระงับการย้ายถิ่นเข้าสู่กรุงเทพของประชากรในภูมิภาคได้บ้าง.....	*					

ประเด็นความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น					เหตุผล
	5	4	3	2	1	
<u>ด้านเศรษฐกิจ</u>						
6. จังหวัดระยองจะมีโครงสร้างทางเศรษฐกิจเปลี่ยนไป คือ ภาคอุตสาหกรรมจะมีบทบาทมากขึ้น.....	*					
7. องค์ประกอบของภาคอุตสาหกรรมจะเปลี่ยนแปลงไป อุตสาหกรรมหนักหลายประเภทจะเกิดขึ้นโดยเฉพาะ อุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีสูง.....	*					
8. อุตสาหกรรมการแปรรูปผลิตผลทางการเกษตร ที่มี ขบวนการผลิตไม่ยุ่งยากซับซ้อนก็มีความสำคัญ....		*				
9. ภาคเกษตรกรรมซึ่งถือเป็นหลักของประชากรใน จังหวัดนี้ จะต้องมีการพัฒนาไปด้วย โดยเฉพาะ บริเวณตัวเมืองระยอง และพื้นที่โดยรอบจะต้องมี การพัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปผลิตผลทางการเกษตร การพัฒนาการประมง การเพิ่มผลผลิตไม้ผลและ ไม้ดอกเพื่อสนับสนุนนิคมอุตสาหกรรม.....		*				
10. สาขาการผลิตประเภทการค้าและบริการจะมีความ สำคัญ มากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ เพราะการขนส่งด้าน วัตถุดิบและระบายสินค้าที่นิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด จะสูงขึ้นมาก.....	*					
11. การขยายตัวของอุตสาหกรรม ก่อให้เกิดการจ้างงาน มากขึ้นทั้งในทางตรงและทางอ้อม โดยจะเป็นงาน ด้านก่อสร้าง โครงสร้างพื้นฐานและอุตสาหกรรม ในช่วงแรก ๆ ส่วนงานอื่น ๆ จะทยอยตามมา.....	*					

ประเด็นความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น					เหตุผล
	5	4	3	2	1	
12. งานเกิดขึ้นในกิจกรรมทางด้านการท่องเที่ยว การศึกษา และสำนักงานซึ่งมีผลให้แรงงานทางด้าน อุตสาหกรรม การบริการและการค้ามีความสำคัญ มากขึ้น.....	*					
13. รายได้ต่อหัว และการกระจายรายได้ของ ประชากรจะสูงขึ้นและจะก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำ ผู้ที่ประกอบอาชีพทางการเกษตรหรือการประมง จะมีฐานะทางเศรษฐกิจดีกว่า ผู้ที่ประกอบอาชีพ ทางด้านอุตสาหกรรม บริการและพาณิชย์..... <u>ด้านสังคมและวัฒนธรรม</u>	*					
14. ค่านิยมของคนในเมืองจะเปลี่ยนแปลง ไปจากที่เคย เป็นอยู่ และแตกต่างกับค่านิยมของคนในชนบท คนใน เมืองจะมีความเชื่อเรื่องบุญกรรมน้อยลง เชื่อเรื่อง ความศักดิ์สิทธิ์และระบบอาวุโสน้อยลง.....	*					
15. ค่านิยมอื่น ๆ ที่ชาวเมืองจะมีมากขึ้นคือการอยู่ ตามลำพัง ไม่ยุ่งเกี่ยวกับญาติพี่น้องหรือเพื่อนบ้านมาก เท่าแต่ก่อน อาจไม่รู้จักมักคุ้นกับเพื่อนบ้านเพราะ ต่างย้ายเข้ามาใหม่.....	*					
16. การรับรู้ข่าวสาร จะเป็นการรับรู้ผ่านสื่อมวลชนมาก กว่าการรับรู้จากสื่อบุคคล สื่อมวลชนมีอิทธิพลมากขึ้น.....	*					

ประเด็นความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น					เหตุผล
	5	4	3	2	1	
17. ชีวิตของคนในชุมชนเมือง จะเป็นชีวิตแบบสมัยใหม่ที่เน้นความสำเร็จการแข่งขัน การสะสมทุน และความเป็นตัวของตัวเอง.....	*					
18. วัฒนธรรมจะเป็นแบบแผนความเป็นอยู่ของสังคมสมัยใหม่มีเครื่องฟักผ่อนหย่อนใจสมัยใหม่มีเครื่องอำนวยความสะดวกและผ่อนคลาย.....	*					
19. บทบาทของผู้หญิงจะมีมากขึ้น โดยเฉพาะในการทำงานด้านบริการ งานตามสำนักงานต่าง ๆ ชาวเมืองจะห่างเหินจากศาสนาจะนับถือศาสนาอย่างฉาบฉวยหรือไม่ก็ไม่นับถือกับเรื่องศาสนา เพราะความเชื่อทางศาสนาจะมีความหลากหลายมากขึ้น อันเป็นผลจากการที่มีประชากรหลายวัฒนธรรมมารวมกัน.....	*					
20. ในชุมชนชนบทการเปลี่ยนแปลงค่านิยมจะมีน้อยกว่าในเมือง และทิศทางการเปลี่ยนแปลงก็ไม่เหมือนกันทีเดียว.....	*					
21. แนวโน้มที่คนชนบทจะมีนิสัยบริโภคนิยมมากขึ้นเพราะเป็นผลกระทบจากภาวะทันสมัยในเมือง และการขยายโครงสร้างภายในพื้นที่ คนในชนบทจะมีไฟฟ้าใช้มากขึ้น มีถนนตัดมาใกล้หมู่บ้าน จะเริ่มใช้สิ่งอำนวยความสะดวกเพิ่มขึ้น.....	*					

ประเด็นความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น					เหตุผล
	5	4	3	2	1	
22. ในชนบทค่านิยมในระบบอาวุโสและความกตัญญูยังไม่ เปลี่ยนไประบบเครือญาติจะยังมีความหมายความเชื่อ เรื่องบุญกรรมยังมีอิทธิพลสูง และความสัมพันธ์แบบ บุคคลถึงบุคคลยังเป็นรูปแบบความสัมพันธ์ที่มีมาก และมีประสิทธิภาพดีไม่แพ้สื่อมวลชน.....		*				
23. ในภาพรวม ความเชื่อ และค่านิยมทางศาสนาที่มีมา แต่เดิมจะถูกสั่นคลอนลักษณะบริโภคนิยมจะถีบตัวสูงขึ้น การรับความเชื่อและค่านิยมใหม่จะเป็นไปอย่าง ฉาบฉวย เมื่อประกอบกับถูกคุกคามวัฒนธรรมดั้งเดิม ชุมชนในพื้นที่มีแนวโน้มจะเป็นชุมชนที่ขาดเสถียรภาพ ทางจิตใจ คุณภาพชีวิตด้านวัตถุดีขึ้นแต่คุณภาพจิตใจ ลดลง.....		*				

ประเด็นความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น					เหตุผล
	5	4	3	2	1	
<u>ด้านสภาพแวดล้อม</u>						
24. ในโรงงานอุตสาหกรรมจะทำให้เกิดผลเสียต่อสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติมากกว่าผลดี ผลเสียจะเกิดกับคุณภาพน้ำผิวดิน คุณภาพน้ำใต้ดิน คุณภาพอากาศ เสียง กลิ่นและธรรมชาติวิทยา เนื่องจากอุตสาหกรรมต่าง ๆ ก่อให้เกิดมลพิษทั้งที่เป็นของเหลวและของแข็ง มลพิษของเหลวจะถูกระบายลงสู่ทะเลและอาจลงสู่น้ำบาดาลใต้ดิน มลพิษของแข็งทำให้อากาศเสียลมมรสุมจะพัดพามลสาร ไปสู่ชุมชนใกล้เคียงได้.....	*					
25. ระบบนิเวศวิทยาจะได้รับผลเสีย สัตว์น้ำ ชีววิทยาในน้ำ และนกจะถูกกระทบกระเทือนเป็นผลเสียโดยตรงในระยะยาว ทำให้อ่าวไทยซึ่งปกติมีความอุดมสมบูรณ์ เพราะมีระบบนิเวศวิทยาที่เหมาะสมเกิดสภาพขาดคลุ่ย สัตว์น้ำวัยอ่อน ได้แก่ ไข่ปลา และไข่กุ้งจะถูกทำลายสัตว์ปีกชายฝั่งได้รับความกระทบกระเทือนทั้งนี้ เพราะที่แล้งมาสังคมไทย ไม่เคยมีประสบการณ์ที่ประสบผลสำเร็จในการควบคุมภาวะมลพิษหรือความเสียหายอื่น ๆ ที่เป็นผลจากอุตสาหกรรมมาก่อนเลย.....	*					

ประเด็นความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น					เหตุผล
	5	4	3	2	1	
26. สำหรับแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติที่มีอยู่มาก จะมีผู้ใช้บริการมากขึ้น กล่าวคือ การคมนาคมขนส่งที่สะดวก จะดึงดูดนักท่องเที่ยวเข้ามามากขึ้น อย่างไรก็ตาม การพัฒนาด้านอุตสาหกรรมและความเป็นเมืองมีแนวโน้มจะทำลายแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ หากปล่อยให้แหล่งท่องเที่ยวเติบโตตามยถากรรม.....	*					
27. ในชุมชนเมืองจะต้องเน้นเรื่องของระบบกำจัดน้ำเสีย มลพิษ และการรักษาสภาพทางธรรมชาติ ในชนบทจะต้องเน้นเรื่องการรักษาสภาพธรรมชาติ ทางทะเล และการควบคุมมาตรฐานของอุตสาหกรรมย่อย.....	*					

ตอนที่ 2 แนวทางการจัดการศึกษานอกโรงเรียนในจังหวัดระยอง

ประเด็นความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น					เหตุผล
	5	4	3	2	1	
<u>นโยบาย</u>						
28. เรงัดและสนับสนุนการศึกษานอกโรงเรียนรูปแบบต่าง ๆ เพื่อเปิดโอกาสให้บุคคลมีโอกาสได้รับการศึกษาตลอดชีวิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อ ประโยชน์แก่ผู้ที่ไม่มีโอกาสได้รับการศึกษาในระบบโรงเรียน...	*					
29. ให้มีการประสานงานระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งของรัฐและเอกชนที่จัดการศึกษานอกระบบ เพื่อให้การศึกษานอกโรงเรียนเป็นการศึกษาที่เข้าถึงประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ และให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น.....	*					
30. จัดรูปแบบและเนื้อหาวิชาทั้งด้านสามัญและอาชีพ เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น.	*					
31. ส่งเสริมให้สื่อมวลชนต่าง ๆ ที่มีอยู่แล้วให้มีบทบาทในการส่งเสริมการศึกษาทั้งในและนอกโรงเรียนอย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะใช้สถานวิทยุที่มีอยู่แล้ว จัดรายการเพื่อเผยแพร่ความรู้แก่ประชาชนให้มากขึ้น โดยเน้นรายการที่เป็นประโยชน์แก่การดำรงชีพ คุณธรรมและสร้างทัศนคติที่ดีแก่ประชาชน.....	*					

ประเด็นความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น					เหตุผล
	5	4	3	2	1	
<u>บทบาทและภารกิจ</u>						
32. การให้ความรู้สำหรับเป็นรากฐานในการดำรงชีวิต ได้แก่ การศึกษาประเภทที่จัดสำหรับช่วยให้ผู้เรียนสามารถคิดเป็น แก้ปัญหาเป็นมีเครื่องมือในการประกอบอาชีพมีเครื่องมือสำหรับใช้ศึกษาข้อมูลต่าง ๆ มาประกอบการคิดการตัดสินใจในการดำรงชีวิตประจำวัน การศึกษาประเภทนี้จะมีลักษณะที่กำหนดเนื้อหาสาระไว้เป็นแบบแผนมีจุดเริ่มและมีจุดจบของกระบวนการเรียนรู้ที่แน่นอน.....	*					
33. การเพิ่มพูนความรู้และทักษะที่เป็นประโยชน์ในการดำรงชีวิต ได้แก่ การศึกษาที่มุ่งช่วยให้ผู้เรียนสามารถพัฒนางานอาชีพ และชีวิตความเป็นอยู่ของตนให้ดีขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ การศึกษานอกโรงเรียนประเภทนี้มีลักษณะยืดหยุ่นเปลี่ยนแปลงได้ตามลักษณะของผู้เรียน อาจจัดให้มีเนื้อหาสาระเสริมต่อจากการศึกษาในระบบโรงเรียน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถนำไปประกอบอาชีพได้อย่างอิสระ หรืออาจจัดให้มีเนื้อหาสาระเพื่อส่งเสริมงานอาชีพของประชาชน.....	*					

ประเด็นความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น					เหตุผล
	5	4	3	2	1	
34. การให้ข้อมูลข่าวสารที่ทันต่อเหตุการณ์ที่เป็นประโยชน์ โดยมีความมุ่งหมายเพื่อให้ข้อมูลข่าวสารที่จะนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ เพื่อย้ำและส่งเสริมความรู้ ความคิดต่าง ๆ กิจกรรมของการศึกษา ประเภทนี้ จะมีหน่วยงานที่ดำเนินงานมากมาย หรืออาจกล่าวได้ว่าแทบทุกหน่วยงานต่างก็มีส่วนในการให้การศึกษาลักษณะนี้แก่ประชาชนอยู่แล้ว..... <u>กลุ่มเป้าหมาย</u>	★					
35. การศึกษานอกโรงเรียน เป็นกิจกรรมการศึกษาที่จัดขึ้น สำหรับประชาชนทุกเพศทุกวัย และทุกระดับการศึกษา แต่ในทางปฏิบัติไม่สามารถที่จะกระทำได้อย่างทั่วถึงเพราะข้อจำกัดในเรื่องงบประมาณ บุคลากร ฯลฯ จึงต้องเน้นหรือจัดลำดับภาพความสำคัญตามความจำเป็น.....	★					
36. ส่วนใหญ่จะเน้นประชาชนกลุ่มที่เสียเปรียบในด้านการศึกษา เพราะเป็นความจำเป็นเร่งด่วนในการพัฒนาประเทศดังนั้นกลุ่มเป้าหมายสำหรับการศึกษานอกโรงเรียนจะขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของแต่ละหน่วยงาน และแต่ละโครงการ.....	★					

ประเด็นความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น					เหตุผล
	5	4	3	2	1	
<u>การประสานงาน</u>						
- แนวทางการประสานงาน						
37. ความร่วมมือในด้านนโยบาย ประโยชน์ที่จะได้รับคือ ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะ ปริมาณและคุณภาพของกำลังคน ที่ศึกษานอกโรงเรียนจะมีบทบาทในการพัฒนาและ จะเป็นข้อมูลที่น่า ไปสู่การกำหนดกลุ่มเป้าหมายและ หลักสูตร.....	*					
38. ความร่วมมือในด้านทรัพยากร จะช่วยให้เกิดการ ประหยัลดความซ้ำซ้อนของโปรแกรม สามารถใช้ ทรัพยากรที่มีอยู่ในแต่ละหน่วยงานให้เกิดประโยชน์ สูงสุด การบริการก็จะกว้างขวาง และสร้างความ รู้สึกมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนแก่ ทุกฝ่าย.....	*					
39. ความร่วมมือในกระบวนการศึกษานอกโรงเรียน เป็น ความร่วมมือในระดับปฏิบัติ เช่นเดียวกับความร่วมมือ ในด้านทรัพยากร ประโยชน์ที่จะ ได้รับคือ การบริการ ได้หลากหลายทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ.....	*					
40. การให้โอกาสองค์กรเอกชน ได้ร่วมมีบทบาทในด้าน การกำหนดนโยบาย การวางแผน และกำหนดแนว ทางในการให้ศึกษานอกโรงเรียน ตลอดจน เทคโนโลยีต่าง ๆ ที่เหมาะสมจะทำให้งานการศึกษา นอกโรงเรียนมีประสิทธิภาพและประหยัลดทรัพยากร...	*					

ตอนที่ 3 บทบาทและการกิจของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดระยอง

ประเด็นความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น					เหตุผล
	5	4	3	2	1	
<u>บทบาทโดยทั่วไป</u>						
- หน้าที่ตามลักษณะงาน						
41. กลุ่มสนใจและกิจกรรมในชุมชนหรือท้องถิ่น.....	..*					
42. การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ การศึกษาผู้ใหญ่ สายสามัญ และการศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ.....	..*					
43. การให้บริการข่าวสารข้อมูล.....	..*					
44. การศึกษาทางวิทยุ โทรทัศน์ ปรินต์ และ โสตทัศนูปกรณ์.....	..*					
45. การบริภัณฑ์เพื่อการศึกษา เทคโนโลยีทางการศึกษา และเทคโนโลยีชนบท.....	..*					
46. การศึกษาในลักษณะหรือรูปแบบอื่นใดที่เกี่ยวกับงาน การศึกษานอกโรงเรียน.....	..*					
47. เผยแพร่งานการศึกษานอกโรงเรียน.....	..*					
48. ให้ความร่วมมือ ส่งเสริม สนับสนุน หน่วยงานต่าง ๆ ในการจัดการการศึกษานอกโรงเรียน.....	..*					
<u>แนวทางการดำเนินงาน</u>						
49. บริหารงานการศึกษานอกโรงเรียนทุกรูปแบบ.....	..*					
50. จัดทำแผนงาน และโครงการปฏิบัติงานการศึกษา นอกโรงเรียน.....	..*					
51. สำรวจ ส่งเสริม สนับสนุน ประสาน ให้ความร่วมมือ อุดหนุน และให้บริการการศึกษานอกโรงเรียน.....	..*					

ประเด็นความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น					เหตุผล
	5	4	3	2	1	
52. ควบคุม ดูแล ตรวจสอบ นิเทศ ติดตาม และรายงาน ผลการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียน.....	<u> *</u>					
53. ประเมินมาตรฐาน วัดผล ประเมินผล และ ออกหลักฐานทางการศึกษานอกโรงเรียน.....	<u> *</u>					
54. ดำเนินการเกี่ยวกับห้องสมุด ที่อ่านหนังสือประจำ หมู่บ้านหรือตำบล การศึกษาสายสามัญ และการศึกษา สายอาชีพ.....	<u> *</u>					
55. ผูกอบรม ประชุม สัมมนาเจ้าหน้าที่ คณะกรรมการ ระดับชุมชน หรือท้องถิ่นหรือบุคคลอื่นใดในลักษณะ เดียวกัน.....	<u> *</u>					
56. ให้ความศึกษา อบรม แก่ประชาชนที่อยู่นอกระบบ โรงเรียน.....	<u> *</u>					
57. ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย เกี่ยวกับงานการศึกษา นอกโรงเรียน.....	<u> *</u>					

ประเด็นความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น					เหตุผล
	5	4	3	2	1	
<u>กิจกรรม</u> 58. การให้บริการความรู้พื้นฐานเป็นการจัดการศึกษา เพื่อให้ประชาชนมีความรู้พื้นฐานในการดำรงชีวิตโดยมุ่งช่วยให้ผู้เรียนสามารถคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหา เป็นมีเครื่องมือในการแสวงหาความรู้เพิ่มเติมและแสวงหาข้อมูลต่าง ๆ มาใช้ประกอบการคิด ตัดสินใจในการแก้ปัญหาประจำวัน กิจกรรมประเภทนี้มีหลายลักษณะตั้งแต่ขั้นเริ่มต้นของการอ่านออกเขียนได้จนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ทั้งนี้เพื่อที่จะสนองความจำเป็นพื้นฐานของแต่ละบุคคลซึ่งไม่เหมือนกันได้แก่ - การรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือ - การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐาน - การศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ.....	*					
						

ประเด็นความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น					เหตุผล
	5	4	3	2	1	
59. การให้บริการความรู้ทักษะอาชีพ เป็นการจัดการศึกษาเพื่อให้ประชาชนมีความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ โดยมุ่งช่วยให้ผู้เรียนสามารถมองเห็นช่องทางทำมาหากิน คิดเป็น แก้ปัญหาเป็นและมีทัศนคติที่ดีในการทำงานและการประกอบอาชีพอิสระรับจ้างในตลาดแรงงานหรือปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่ของตนเองและชุมชน กิจกรรมประเภทนี้มีหลายลักษณะ โดยการจัดหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนให้มีความยืดหยุ่นเหมาะสมกับสภาพและความต้องการของบุคคล และชุมชน โดยให้เสริมรับกับการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนรูปแบบอื่น ๆ ตามแนวทางการจัดการศึกษาตลอดชีวิต ได้แก่ - การศึกษาสายอาชีพหลักสูตรระยะสั้น - การจัดกลุ่มสนใจ - การศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพ (ปอ.)...	5	4	3	2	1	

ประเด็นความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น					เหตุผล
	5	4	3	2	1	
60. การให้บริการข่าวสารข้อมูล เป็นการจัดการศึกษา เพื่อให้ประชาชนมีนิสัยรักการอ่าน รู้จักศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง และพัฒนาตนเองให้มีความรู้ทันต่อเหตุการณ์ เพื่อเป็นข้อมูลในการตัดสินใจแก้ปัญหาประจำวัน กิจกรรมประเภทนี้มีหลาย ลักษณะ ได้แก่ - ห้องสมุดประชาชน - ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน - หน่วยโสตทัศนศึกษา - ห้องสมุดประชาชนเฉลิมราชกุมารี - ศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี..... <u>กลุ่มเป้าหมาย</u>	*					
61. กลุ่มผู้ด้อยโอกาสทางเศรษฐกิจและสังคม ได้แก่ ผู้ไม่รู้หนังสือผู้อกจากระบบการศึกษาภาคกลางคัน ผู้ที่จบการศึกษาแล้วไม่ได้ศึกษาต่อ ประชาชนในชนบท ผู้สูงอายุ สตรี.....	*					

ประเด็นความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น					เหตุผล
	5	4	3	2	1	
62. ผู้ที่ต้องเข้าสู่สังคมที่มีการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมอย่างรวดเร็วกลุ่มเป้าหมายดังกล่าว สามารถจัดกลุ่มออกได้ดังนี้ - ด้านพื้นฐานการศึกษา ได้แก่ - กลุ่มผู้ไม่รู้หนังสือ - กลุ่มผู้ออกกลางคัน - กลุ่มผู้จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และไม่ได้เรียนต่อ - ด้านอายุ ได้แก่ - เยาวชน - ประชาชนในวัยแรงงาน - ประชาชนผู้สูงอายุ - ด้านลักษณะเฉพาะ ได้แก่ - กลุ่มผู้มีฐานะด้อยทางเศรษฐกิจ - สตรี - ด้านพื้นที่ ได้แก่ - ประชาชนในเขตพื้นที่เฉพาะทางการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม - ประชาชนในเขตพื้นที่เร่งรัดพัฒนาอันดับ 1....	*					

ประเด็นความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น					เหตุผล
	5	4	3	2	1	
<u>วิธีการให้บริการ</u>						
63. เสนอข่าวสารข้อมูลต่าง ๆ ที่ทันต่อเหตุการณ์และต่อเนื่องโดยดำเนินการ ดังนี้	*					
1) จัดเป็นเอกสารสิ่งพิมพ์ หรือหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นให้ประชาชนได้อ่านโดยติดตั้งไว้ตามสถานที่ต่าง ๆ เช่น ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านห้องสมุดประชาชน ศาลาที่พัก บ้านผู้ใหญ่ กำนัน และแหล่งชุมชนอื่น						
2) จัดรายการเสียงตามสาย โดยมีรายการ เวลาที่แน่นอนและต่อเนื่อง						
3) จัดรายการวิทยุกระจายเสียงโดยสอดแทรกสาระน่ารู้และบันเทิง.....						
64. การให้ความรู้ด้านการศึกษาสายสามัญ และการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จโดยจัดการศึกษาเป็น 3 ประเภท	*					
1) ประเภทชั้นเรียน ผู้เรียนสามารถเรียนได้ตามโรงเรียนผู้ใหญ่ในภาคค่ำ						
2) ประเภทตนเอง ผู้เรียนสามารถเรียนได้ด้วยตนเองและการพบกลุ่ม						
3) ประเภททางไกล ผู้เรียนสามารถเรียนได้โดยการฟังบทเรียนทางวิทยุ การอ่านแบบเรียน และการพบกลุ่ม						
การจัดการศึกษาทั้ง 3 ประเภทนี้ ผู้เรียนสามารถถ่ายโอนหน่วยกิตผลการเรียนได้.....						

ประเด็นความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น					เหตุผล
	5	4	3	2	1	
65. การจัดการศึกษาสายอาชีพและการฝึกทักษะอาชีพเบื้องต้น โดยมีวิธีการจัดได้หลายรูปแบบ ดังนี้ 1) กลุ่มสนใจ จะใช้เวลาเรียนไม่เกิน 30 ชั่วโมง ผู้เรียนสามารถเลือกสาขาวิชาที่จะเรียนได้ตามความสนใจ 2) ประเภทชั้นเรียน เป็นการสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น คือ 100 ชั่วโมง, 150 ชั่วโมง, 200 ชั่วโมง และ 300 ชั่วโมง 3) ประเภทไม่มีรอบไม่มีวันและต่อวงจร ผู้เรียนสามารถเรียนเฉพาะเนื้อหาในส่วนที่ต้องการรู้เท่านั้น โดยไม่จำเป็นต้องเรียนหมดทั้งหลักสูตรเหมือนประเภทชั้นเรียน.....	x					
66. การอบรมเสริมความรู้เฉพาะส่วน หรือเฉพาะกลุ่ม เช่นการอบรมวิทยากรวิชาชีพกลุ่มสนใจ การอบรมคณะกรรมการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน เป็นต้น...	x					
67. การติดตามประสานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในพื้นที่ในคำด้านต่าง ๆ เช่น ในด้านวิทยากรที่เชี่ยวชาญเฉพาะเรื่อง เป็นต้น.....	x					

ประเด็นความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น					เหตุผล
	5	4	3	2	1	
<u>เนื้อหา</u>						
68. ในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน ได้มีการแบ่งเนื้อหาแตกต่างกันออกไป แต่สิ่งที่สำคัญ คือ เนื้อหาเหล่านั้นควรจะเป็นสิ่งที่ช่วยให้ประชาชนมีความเข้าใจในชีวิตและสังคมที่อาศัยอยู่ ช่วยให้รู้จักการแก้ปัญหาพื้นฐานต่าง ๆ ได้ สามารถพัฒนาตนเองได้ทั้งในด้านสังคมและอาชีพ.....	*					
69. เนื้อหาจะต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงไปตามเหตุการณ์ตลอดเวลา ต้องมีการแบ่งประเภทของการพัฒนาคนให้ชัดเจนว่าจะต้องพัฒนาคนระดับไหนได้อย่างไร.....	*					
70. การศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งจะเป็นการจัดการศึกษาเพื่อให้ประชาชนมีความรู้พื้นฐานในการดำรงชีวิต สามารถคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็นเพื่อเป็นเครื่องมือในการประกอบอาชีพ และรู้จักหาข้อมูลต่าง ๆ มาประกอบการคิด การตัดสินใจในการดำรงชีวิตประจำวัน.....	*					

ประเด็นความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น					เหตุผล
	5	4	3	2	1	
71. การศึกษาสายอาชีพ เป็นการจัดการศึกษาให้ประชาชนมีความรู้ ความสามารถและทักษะในการประกอบอาชีพอิสระรับจ้างในตลาดแรงงาน หรือปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่ของตนเองและชุมชน โดยในการจัดการเรียนการสอนจะจัดให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของบุคคลและชุมชน.....	*					
72. การศึกษาด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต หรือการศึกษาด้านการเป็นพ่อเมืองดี เป็นกิจกรรมการศึกษาที่ช่วยให้ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจในวิทยาการด้านต่าง ๆ เช่น ความรู้ด้านกฎหมาย เศรษฐกิจ สังคม การเมือง ฯลฯ ทั้งนี้เพื่อช่วยในการปรับตัวและดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข.....	*					
การติดตามและประเมินผล						
73. ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดระยอง มีหน้าที่ในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนในพื้นที่จังหวัดระยอง โดยจะกระจายกิจกรรมต่าง ๆ ไปทั่วทุกพื้นที่ใน 6 อำเภอ เพื่อเป็นการพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพ จึงได้กำหนดให้มีการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ.....	*					

ประเด็นความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น					เหตุผล
	5	4	3	2	1	
74. ให้มีการจัดอบรมบุคลากรให้ความรู้ และความเข้าใจ ในรูปแบบและวิธีการของการติดตาม และประเมินผล ให้สามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างมี ประสิทธิภาพ.....	*					
75. กำหนดให้มีการวางแผนการติดตามและประเมินผล ล่วงหน้า.....	*					
76. ระดมสรรพกำลัง และทรัพยากรต่าง ๆ ที่มีอยู่ให้เกิด ประโยชน์สูงสุด เช่นการ ขอความร่วมมือ หรือ ประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ	*					
77. การติดตามและประเมินผล จะต้องใช้รูปแบบและวิธี การหลาย ๆ แบบโดยพิจารณาให้เหมาะสมกับสภาพ ของงาน.....	*					
78. การติดตามและประเมินผล ต้องมีระบบการเก็บ รวบรวมข้อมูลที่มีประสิทธิภาพเพื่อใช้ในการประเมิน การให้บริการต่าง ๆ ว่าบรรลุวัตถุประสงค์ในการจัด มากน้อยเพียงใด มีปัญหาและอุปสรรคในการ ดำเนินงานหรือไม่อย่างไร.....	*					

ประเด็นความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น					เหตุผล
	5	4	3	2	1	
<u>ปัญหาและอุปสรรค</u>						
79. สื่อ/อุปกรณ์ที่มีอยู่ล้าสมัย และไม่เพียงพอ.....	*					
80. บุคลากรของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดระยอง ขาดทักษะในด้านต่าง ๆ เช่น - การพัฒนาสื่อ และการผลิตสื่อ - การประชาสัมพันธ์ - การแนะแนว - ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการพัฒนางานกำกับติดตามงาน.....	*					
81. ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดระยอง ยังขาดข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญบางประการที่จำเป็นต่อการวางแผน.....	*					
82. ประชาชนจะไม่ว่างในบางช่วง เช่น ช่วงฤดูผลไม้..	*					
83. ประชาชนที่ได้รับการอบรมแล้ว ไม่มีทุนที่จะไปประกอบอาชีพ.....	*					
84. วิทยากรในท้องถิ่นน้อย และไม่ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงานในปัจจุบัน.....	*					

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

ลำดับที่	ชื่อ	หน่วยงาน
1.	นายธานี แดงเข้ม	พัฒนาชุมชนจังหวัดระยอง
2.	นายธวัช สุทธิธรรม	อุตสาหกรรมจังหวัดระยอง
3.	นายสุรพงษ์ ปราบศิลป์	เกษตรจังหวัดระยอง
4.	นายไพศาล เทพย์ปฏิพันธ์	สาธารณสุขจังหวัดระยอง
5.	นายเหม บุญพรหมอ่อน	แรงงานจังหวัดระยอง
6.	นายวีระพัฒน์ จันทร์ขุม	ประชาสัมพันธ์จังหวัดระยอง
7.	นายอุดม เมธาธำรงค์ศิริ	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยจังหวัดระยอง
8.	นายอินทร สัปดา	ผู้จัดการนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด
9.	นายภูธร ทองอ่อน	สถานพินิจคุ้มครองเด็กและเยาวชน
10.	นายไพศาล ศรีสไว	สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานภาคตะวันออก
11.	นายอนันต์ เตชะวณิช	ศูนย์ช่วยเหลือทางวิชาการพัฒนาชุมชนเขตที่ 2
12.	นายสุวรรณ พรหมณา	ศึกษาธิการจังหวัดระยอง
13.	นายจำนงค์ ยอดข้า	การประถมศึกษาจังหวัดระยอง
14.	นายสุจินต์ สิริวัฒนสกุล	ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดระยอง
15.	นายสมนึก ไทณะผลิน	ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคตะวันออก
16.	นายมังกร กุลวณิชย์	โรงเรียนระยองวิทยาคม
17.	นายจาตุรงค์ ผลารุจิ	โรงเรียนวัดป่าประดู่
18.	นายเมธา วิทยาคม	ศึกษาธิการอำเภอบ้านค่าย
19.	นายบุญเลิศ สรรค์วงศ์	ศึกษาธิการอำเภอเมือง
20.	ผศ.กชกร สังขชาติ	มหาวิทยาลัยบูรพา
21.	ดร.สมหมาย แจ่มกระจ่าง	มหาวิทยาลัยบูรพา

ลำดับที่	ชื่อ	หน่วยงาน
22.	นายชำนาญ แจ่มจำรัส	กรมการศึกษานอกโรงเรียน
23.	นางสาวศิริวรรณ ตันยัง	กรมการศึกษานอกโรงเรียน
24.	นายวุฒิพงศ์ เทพประสิทธิ์พงศ์	บริษัทปิโตรเคมีแห่งชาติ จำกัด
25.	นางจารุณี ตันติเวชวุฒิกุล	โรงแยกก๊าซ ปตท.
26.	นายอำนาจ ปราบราษฎร์	บริษัทเนชั่นเนล สตาร์ชแอนด์เคมีเคิล จำกัด
27.	นายณรงค์ สุขภาวะ	บริษัทสหโสภณ จำกัด

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นางกาญจนา ชื่อสกุล สุขประเสริฐ

เกิดวันที่ 2 เดือนเมษายน พุทธศักราช 2505

สถานที่เกิด อำเภอบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร

สถานที่อยู่ปัจจุบัน 19 หมู่ 10 แขวงบางขุนเทียน เขตจอมทอง
กรุงเทพฯ 10150

ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน อาจารย์ 1 ระดับ 4

สถานที่ทำงานปัจจุบัน ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดระยอง

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2527 กศ.บ. จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

พ.ศ. 2536 กศ.ม. จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

แนวทางการจัดการศึกษานอกโรงเรียนให้สอดคล้องกับโครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณ

ชายฝั่งทะเลตะวันออก : กรณีศึกษาในจังหวัดระยองด้วยเทคนิคเดลฟาย

บทคัดย่อ

ของ

กาญจนา สุขประเสริฐ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่

มีนาคม 2536

การวิจัยครั้งนี้เป็นการประมวลความคิดเห็นของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา และการพัฒนา เพื่อหาแนวทางในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนในจังหวัดระยองให้สอดคล้องกับการพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก งานวิจัยนี้ใช้รูปแบบวิจัยเชิงคุณภาพ รวบรวมข้อมูล ด้วยเทคนิคเดลฟายทำการสอบถามผู้เชี่ยวชาญรวม 3 รอบ ผู้เชี่ยวชาญที่ตอบแบบสอบถามมี จำนวน 27 คน แบ่งเป็น 4 กลุ่ม คือ ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติการด้านการศึกษา ผู้บริหารและ ผู้ปฏิบัติการด้านการพัฒนา นักวิชาการจากสถาบันอุดมศึกษา และตัวแทนภาคธุรกิจเอกชน

ผลการศึกษาค้นคว้าสรุปได้ดังนี้

1. สภาพ ปัญหาและปัจจัยที่เป็นตัวชี้บ่งในการจัดการศึกษานอกโรงเรียน

- 1) โครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออกจะก่อให้เกิดการย้ายถิ่น คือว่าจะมีประชากรจำนวนหนึ่งต้องย้ายออกจากถิ่นฐานเดิมไป และจะมีแรงงานจำนวนมากเข้ามาสู่แหล่งจ้างงาน
- 2) จังหวัดระยองจะมีโครงสร้างทางเศรษฐกิจเปลี่ยนไป คือ ภาคอุตสาหกรรม จะมีบทบาทมากขึ้นโดยเฉพาะอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีสูง นอกจากนี้ยังมีผลทำให้รายได้ต่อหัว และการกระจายรายได้ของประชากรสูงขึ้นและเกิดความเหลื่อมล้ำกันมากขึ้น
- 3) ความเป็นอยู่ของประชากรเป็นแบบสังคมสมัยใหม่มากขึ้น คือมีเครื่องพักผ่อน หย่อนใจ เครื่องอำนวยความสะดวกและพละการ ค่านิยมของสังคมในเรื่องของความเชื่อ ความ กตัญญู ระบบอาวุโส จะเปลี่ยนไป
- 4) โรงงานอุตสาหกรรมที่เพิ่มขึ้นจะก่อให้เกิดผลเสียต่อสภาพแวดล้อมทาง ธรรมชาติในด้านของ น้ำ ดิน อากาศ เสียง กลิ่น และธรณีวิทยา

2. แนวทางการจัดการศึกษานอกโรงเรียนโดยทั่วไป

- 1) การกำหนดนโยบายสำหรับการจัดการศึกษานอกโรงเรียนโดยทั่วไป จะต้อง คำนึงถึงเรื่องต่อไปนี้ คือ จัดให้สนองความต้องการของประชาชน มีการประสานงานระหว่าง หน่วยงานมากขึ้น เน้นการศึกษาตลอดชีวิต และบทบาทของสื่อมวลชน
- 2) บทบาทและการกิจของหน่วยงานต่าง ๆ ที่จัดการศึกษานอกโรงเรียน อาจ แบ่งได้ 3 ประการ คือ การให้ความรู้พื้นฐาน การฝึกทักษะด้านอาชีพ และการให้บริการข่าวสาร ข้อมูลที่ทันสมัยแก่ประชาชน

3) การกำหนดกลุ่มเป้าหมายเพื่อรับบริการขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของแต่ละหน่วยงานและของแต่ละโครงการ

4) แนวทางการประสานงานระหว่างหน่วยงานที่จัดการศึกษานอกโรงเรียน ควรมีทั้งด้านนโยบาย ทรัพยากร และด้านกระบวนการ นอกจากนี้ควรรีให้เอกชนมีบทบาทมากขึ้น

3. บทบาท ภารกิจ และแนวทางการจัดการศึกษานอกโรงเรียนของศูนย์การศึกษา นอกโรงเรียนจังหวัดระยอง

1) ศูนย์ศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดระยองควรมีบทบาทหน้าที่หลัก ๆ คือ (1) จัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนในรูปแบบต่าง ๆ (2) ให้ความร่วมมือ ส่งเสริม และสนับสนุนหน่วยงานอื่น ในการจัดการศึกษานอกโรงเรียน (3) ควบคุม ดูแล นิเทศ ติดตาม และรายงานการจัดการศึกษานอกโรงเรียน และ (4) จัดทำแผนและโครงการปฏิบัติงานภายในพื้นที่รับผิดชอบ

2) ศูนย์ศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดระยองควรจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนใน 3 ลักษณะ คือ การให้ความรู้พื้นฐาน การฝึกทักษะด้านอาชีพ และการให้บริการข่าวสารข้อมูลแก่ประชาชน

3) กลุ่มเป้าหมายหลักในการให้บริการ ได้แก่ กลุ่มผู้ด้อยโอกาสทางเศรษฐกิจและสังคม และกลุ่มผู้ที่ต้องเข้าสู่สังคมที่มีการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมสมัยใหม่

4) ศูนย์ศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดระยองควรรีให้ความสำคัญในเรื่องของการประสานงาน การจัดการศึกษาสายอาชีพ และฝึกทักษะอาชีพเบื้องต้น การอบรมเสริมความรู้เฉพาะด้าน ตลอดจนการเสนอข่าวสารข้อมูลต่าง ๆ และการจัดการศึกษาสายสามัญ

5) เนื้อหาของการศึกษานอกโรงเรียนจะต้องมีการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงไปตามเหตุการณ์ โดยเน้นในด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิตหรือการศึกษาเพื่อเป็นพลเมืองดี ให้มากขึ้น

6) ศูนย์ศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดระยองจะต้องมีการวางแผน การติดตาม และ ประเมินผลล่วงหน้า โดยเน้นการระดมสรรพกำลัง การจัดระบบการเก็บรวบรวมข้อมูล การอบรมบุคลากร ตลอดจนการใช้รูปแบบและวิธีการที่เหมาะสม อย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ

7) ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของศูนย์ศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดระยองที่พบคือ สื่อ/อุปกรณ์ล้าสมัยและไม่เพียงพอ ประชาชนที่ได้รับการฝึกอบรมขาดทุนทรัพย์

เพื่อการประกอบอาชีพ บุคลากรของศูนย์ฯ ยังขาดความรู้ ทักษะ ในอีกหลายด้าน ขาดข้อมูลพื้นฐาน
เพื่อการวางแผน ประชาชนไม่ว่าที่จะเข้ารับบริการ และวิทยากรในท้องถิ่นมีน้อยและไม่ตรงกับ
ความต้องการของตลาดแรงงาน

NONFORMAL EDUCATION IN CONSONANT WITH THE EASTERN SEA BOARD
DEVELOPMENT PROJECT : DELPHI ANALYSIS FOR THE CASE
OF CHANGWAD RAYONG

AN ABSTRACT

BY

KANJANA SUKPRASERT

Presented in partial fulfillment of the requirements for the
Master of Education degree in Adult Education
at Srinakharinwirot University

March 1993

This study was a synthesis of the ideas and opinions of the experts in education and development in order to formulate guidelines in designing the nonformal education programs in Rayong Province to be in consonant with the Eastern Sea Board Development Projects. The qualitative approach was employed in this research, with the application of the Delphi technique in the data collection. The sample consisted of 27 experts who were classified into 4 groups; administrators and education experts, administrators and development experts, academicians from higher education institutions, and business executives from private sectors.

The findings were as follows:

1. Status, Problems and Variables Determining the Designs of the Nonformal Education Programs.

- 1) The Eastern Sea Board Development Projects would create a great number of jobs. This would cause migration of the workers who would move here to seek employment.

- 2) The economic structure of Rayong Province had changed. The industrial sectors, particularly the high-tech industry, became more influential. The per capita income increased. The income was distributed more widely. However, the income gaps became wider.

- 3) The living conditions of the people also changed, becoming modernized and equipped with modern facilities. The traditional social values of the people, e.g. beliefs, gratitudes and seniority, also changed.

- 4) The mushrooming industrial factories caused damage to the environment, i.e. water, soil, air, noise, odour and geology.

2. Guidelines for the Designing of the Nonformal Education Programs in General.

- 1) The Designing of The nonformal education programs was to be considered in line with the following : the needs of the local

people, the well prepared interagency cooperation, the emphasis on lifelong education, and roles of the mass media.

2) The roles and the work of the agencies providing nonformal education programs could be categorized as follow : basic knowledge, vocational skills, and up-to-date informations service to the local people.

3) The target groups for nonformal education services varied, depending on the specific objectives of each project, each agency.

4) The interagency cooperation should incorporate the policy, resources, and working procedure. The private sector should play increasing roles.

3. The Roles, the Work and the Guidelines for the Designing of the Nonformal Education Programs in Rayong Province.

1) The Rayong Nonformal Education Center should serve the following functions; (1) Organizing various types of nonformal education providing, (2) Cooperating, promoting and supporting other agencies in providing the nonformal education activities, (3) Directing, supervising, monitoring and making reports on the nonformal education programs and (4) Wring up a work plan and the operating plans for the center.

2) The Rayong Nonformal Education Center should provide the nonformal education programs in the following areas; basic knowledge, vocational skills and information services to the public.

3) The target groups should include the economically and socially disadvantaged, the groups about to enter the era of modernization and social development.

4) The Rayong Nonformal Education Center should emphasize interagency cooperation, vocational training, basic vocational skills, specific skill training, providing various types of information, and organizing subject area programs.

5) The curriculum content should be adjusted, depending the changing circumstances. The quality of life, and the good citizenship should be stressed in the curriculum.

6) The Rayong Nonformal Education Center should design future plan, the follow-up of the Center's activities, with the emphasis on groupwork, filing of information, staff training and systematic work plan.

7) The problems and obstacles in running the Rayong Nonformal Education Center included the following; insufficient/obsolete office equipment/media, the inability of the students finishing the training programs in earning a living due to the lack of beginning funds, the incompetence of the Center's staff due to the lack of essential skills, the lack of information and data for planning, the unavailability of the local people in receiving the Center's services, the lack of resource persons in local community and the local resource persons not in line with the employment requirement.